

Imleabhar 2

Plean Straitéiseach Limistéar Ceannchathartha

Dréachtphlean Forbartha
Chontae na Gaillimhe
2022~2028

Comhairle Chontae na Gaillimhe
Galway County Council

Brollach

Plean Forbartha Chontae na Gaillimhe

Leibhéal	Ordlathas	Lonnaíocht	Stádas Reatha
1	Limistéar Ceannchathartha	Féach Mír 2 Baile Chláir	Plean Ceannchathartha Bhaile Chláir 2022 - 2028
		Bearna	Plean Ceannchathartha Bhearna 2022 - 2028
		Órán Mór	Plean Ceannchathartha Órán Mór 2022 – 2028
		An Garrán Cnoc Mhaoil Drise	Creaphlean Uirbeach an Gharráin Creaphlean Uirbeach Chnoc Mhaoil Drise
2	Príomhbhailte	Béal Átha na Sluaighe	Plean Ceantair Áitiúil Bhaile Átha na Sluaighe 2015 – 2021 hbhreithniú ar an PCÁ seo le tosú i R3 2021.
		Tuaim	Plean Ceantair Áitiúil Thuama 2018 – 2024 Athbhreithniú ar an PCÁ seo le tosú i R4 2021.
3	Áit a bhfuil Acmhainneacht Straitéiseach aici	Baile Átha an Rí	Plean Ceantair Áitiúil Bhaile Átha an Rí 2012 – 2022 Athbhreithniú ar an PCÁ seo le tosú i R4 2021
4	Bailte Féinchothabhálacha	An Gort Baile Locha Riach	Plean Ceantair Áitiúil an Ghoirt Plean Ceantair Áitiúil Bhaile Locha Riach 2012 – 2022. Athbhreithniú ar an PCÁ seo le tosú i R4 2021
5	Bailte Beagfháis	An Clochán Áth Cinn Maigh Cuilinn Uachtar Ard Port Omna	Féach Mír 3 Pleananna Lonnaíochta um Baile Beagfháis

6	Sráidbhailte Beagfháis	An Cheathrú Rua An Spidéal Béal Átha Ghártha Dún Mór Gleann na Madadh Cinn Mhara Maigh Locha	Féach Mír 4 Pleananna Lonnaíochta um Shráidbhaile Beagfháis
---	------------------------	--	---

1.0 Cuid 1 - Limistéar Ceannchathartha na Gaillimhe

“Is é Limistéar Ceannchathartha na Gaillimhe a spreagfaidh fás inbhuanaithe i Réigiún an Tuaiscirt agus an Iarthair, ag cur réimse cineálacha tithíochta ar fáil, mar aon le saoráidí iompair phoiblí, fostaíochta, pobail, áineasa agus conláiste den gcéad scoth a chur ar fáil i dtimpeallacht shláintiúil a mheallfaidh an líon ard daoine a bheidh ag teastáil chun pobail áitiúla láidre a bhunú agus geilleagar láidir áitiúil agus réigiúnach a chinntiú.”

1.1 Réamhrá

Is é an Creat Náisiúnta Pleanála (CNP) an plean straitéiseach maidir le fás agus forbairt na tíre a mhúnlú amach anseo sa tréimhse go dtí an bhliain 2040, agus bunaítear Limistéar Ceannchathartha na Gaillimhe leis an gcreat sin. Áirítear sa CNP cuspóir náisiúnta pleanála NPO 67 maidir le Plean Straitéiseach Limistéir Cheannchathartha (PSLC) a ullmhú do Ghailimh trí phróiseas na Straitéise Réigiúnaí Spásúlachta agus Eacnamaíochta (SRSE).

Cuimsítear i Straitéis Réigiúnach Spásúlachta agus Eacnamaíochta (SRSE) an Tuaiscirt agus an Iarthair Plean Straitéiseach Limistéir Cheannchathartha ardleibhéil do Ghailimh. Leagtar amach sa phlean sin an treoir straitéiseach don Limistéar Ceannchathartha chun an fás atá ina chéad fhothorthadh straitéiseach náisiúnta (FSN) sa Chreat Náisiúnta Pleanála a bhaint amach.

Laistigh den SRSE, sainmhínítear ‘Comhfhorbairt Áite’ mar thosaíocht a chuirfidh taca faoin gcreat fáis agus a chinnteoidh sineirgíocht idir infheistíochtaí agus pleanáil le haghaidh idirbheartaíochtaí straitéiseacha agus a dhéanfaidh na torthaí a bheidh i ndán do ‘Dhaoine agus Áit’ a uasmhéadú. ‘Leanfar leis an dlúthfhás lena chinntiú go bhfásfar lonnaíochtaí uirbeacha agus tuaithe níos dlúithe ar bhealach inbhuanaithe, agus poist, tithe, seirbhísí agus taitneamhachtaí ag tacú leo, seachas sraoilleáil leanúnach agus fás neamhphleanáilte, neamhghuilleagrach.’ Pléitear tuilleadh i gCaibidil 3 an coincheap ‘Comhfhorbairt Áite agus an Saol Uirbeach’.

Léirítear Limistéar Ceannchathartha na Gaillimhe, ábhar an PSLC, i bhFigiúr 1 thíos agus téann sé ó Bhearna san Iarthar isteach go Cathair na Gaillimhe agus a bruachbhailte, agus soir go Baile Chláir agus Órán Mór. Áirítear sa Limistéar Ceannchathartha thoir na limistéir fáis beartaithe seo a leanas: na hArdáin, an Garrán agus Cnoc Mhaoil Drise.

Sainnithnítear an Garrán agus Cnoc Mhaoil Drise mar phríomhlimistéir fáis straitéisigh laistigh de Chontae na Gaillimhe agus cuirfidh sé sin go suntasach le hardaidhmeanna an CNP agus an SRSE. Tá Creatphleananna Uirbeacha ullmhaithe ag Comhairle Chontae na Gaillimhe don Gharrán agus Cnoc Mhaoil Drise agus áirítear iad i gCuid 3 den phlean seo.

Is é ról an Limistéir Cheannchathartha freastal a dhéanamh ar fhás ó thaobh daonra de sa limistéar chun beogacht agus meallacht Chathair na Gaillimhe agus na lonnaíochtaí baile agus sráidbhaile máguaird a chinntiú. Le Limistéar Ceannchathartha láidir a chuimsíonn bonnagar fisiceach agus saoráidí pobail ardchaighdeán agus comhtháite, neartófar ról réigiún an Tuaiscirt agus an Iarthair agus beidh sé ina chabhair don réigiún dul san iomaíocht ar an leibhéal náisiúnta.

1.2 Cuspóirí Straitéiseacha

Beidh feidhm ríthábhachtach ag an bPlean Straitéiseach Limistéir Cheannchathartha maidir le réigiún an Tuaiscirt agus an Iarthair a fhorbairt, agus deimhin a dhéanamh de go mbeidh acmhainneacht ann freastal a dhéanamh ar an bhfás ó thaobh daonra agus fostaíochta de, mar a leagtar amach é sa CNP agus sa SRSE. Is féidir é sin a bhaint amach mar seo a leanas:

- Tacú le forbairt sa Limistéar Ceannchathartha a sholáthróidh tithíocht don daonra réamh-mheasta faoi 2028;
- Tacú le hacmhainneacht eacnamaíoch an Limistéir Cheannchathartha, lena n-áirítear forbairt a dhéanamh ar thailte an tsean-Aerfoirt agus ar na tailte sa Gharrán arna gciosú le haghaidh fostaíochta;
- Fás dlúth agus comhdhlúthú a áirithiú laistigh de na lonnaíochtaí Ceannchathartha Baile Chláir agus Bearna, agus sna limistéir fáis atá beartaithe i gCnoc Mhaoil Drise agus sa Gharrán.
- Cur chuige comhtháite a stiúradh i leith bonneagar iomchuí a sholáthar chun dlúthfhás inbhuanaithe a éascú;
- Fás a ailíniú le bonneagar agus seirbhísí iompair atá ar an bhfód cheana féin agus bonneagar agus seirbhísí iompair atá ag teacht chun cinn, mar aon le béim a chur ar lonnaíochtaí insiúlta '10 nóiméad';
- A chinntiú go ndéantar fás a chomhdhlúthú le rochtain éasca ar limistéir fostaíochta, miondíola, pobail agus concláiste, idir limistéir bhunaithe agus limistéir bheartaithe;
- Athnuachan a chur chun cinn, chomh maith le lonnaíochtaí uirbeacha a fhorbairt ar bhealach a chomhdhlúthaíonn agus a fheabhsaíonn aitheantas, mealltacht agus beogacht lonnaíochtaí mar áiteanna tarraingteacha chun cónaí, oibriú agus infheistiú iontu.

1.3 Struchtúr an Doiciméid

Tá trí phríomh-chomhpháirt san imleabhar 2 seo, a bhfuil achoimre orthu anseo:

- **Cuid 1:** Sa chuid seo den imleabhar, tugtar forléargas ginearálta ar Limistéar Ceannchathartha an Chontae agus ar na cuspóirí beartais a bhaineann leis an limistéar seo trí Thábla Mairíse um Úsáid Talún a léiriú;
- **Cuid 2:** Sa chuid seo, leagtar amach tráchttaireacht maidir le gach ceann de na lonnaíochtaí PSLC (Baile Chláir, Bearna & Órán Mór) le cuspóirí beartais sonracha agus Léarscáileanna um Chriosú Úsáide Talún i leith na lonnaíochtaí ar leith;
- **Cuid 3:** Sa chuid seo, mionsonraítear na Creatphleananna Uirbeacha do Chnoc Mhaoil Drise agus don Gharrán, mar aon leis na cuspóirí beartais gaolmhara agus na Léarscáileanna um Chriosú Úsáide Talún.

1.4 Limistéar Ceannchathartha na Gaillimhe

Trí Limistéar Ceannchathartha na Gaillimhe a bhunú, limistéar a chuimsíonn limistéir riaracháin Chathair na Gaillimhe agus Chontae na Gaillimhe, tugtar deis chun comhordú a dhéanamh ar fhás agus infheistiú ar fud an dá limistéar riaracháin a dhaingneoidh todhchaí fhadtéarmach an Limistéir Cheannchathartha.

Deimhníonn anailís ar dhaonáireamh 2016 go bhfuil daonra suntasach ina chónaí lasmuigh de limistéar riaracháin na cathrach a thaistealaíonn isteach sa chathair ar bhonn laethúil ar chúiseanna oibre nó oideachais. Ar an gcaoi chéanna, tá daoine ag taisteal ón gcathair amach go dtí an contae. Tá daoine a bhfuil cónaí orthu i Limistéar Ceannchathartha na Gaillimhe ag baint tairbhe cheana féin as na sineirgíochtaí agus as an gcomhoibriú idir na hÚdaráis Áitiúla agus Gníomhaireachtaí Reachtúla eile, lena n-áirítear bonneagar bóthair, iarnróid agus fuolluisce, chomh maith le saoráidí sláinte, oideachais, fostaíochta, pobail agus bonneagar sóisialta eile.

De réir agus a fhásann daonra Réigiún an Tuaiscirt agus an Iarthair de réir an CNP agus SRSE, táthar ag súil go mbeidh cuid shuntasach den daonra méadaithe lonnaithe laistigh de Limistéar Ceannchathartha an chontae, áit a bhfuil teacht níos fearr ar thailte forbartha óna bhfuil an chathair inrochtana. Braitheann rath bunaidh an Limistéir Cheannchathartha ar chur chuige comhordaithe agus beartaithe maidir le hinfheistiúocht a chinntiú chun bonneagar, seirbhísí agus saoráidí pobail a sholáthar.

Fíor 1: Forléargas ar PSLC

1.5 Réamh-mheastacháin Daonra do Limistéar Ceannchathartha Chontae na Gaillimhe
 Mar a leagtar amach i gCuspóir Beartais Náisiúnta 68 den CNP, d'fhéadfadh Limistéar Ceannchathartha an chontae freastal ar suas le 20% den fhás daonra réamh-mheasta do phríomhlimistéar na cathrach agus na mbuachbailte, de bhreis ar an bhfás atá dírithe ar Limistéar Ceannchathartha an chontae.

Seo iad na spriocanna daonra a leagtar amach do Limistéar Ceannchathartha na Gaillimhe sa Straitéis Réigiúnacha Spásúla agus Eacnamaíocha:

	2016	2026	2031
PSLC na Gaillimhe	94075	27500	14500
Cathair agus Bruachbailte	78668	23000	12000
Contae na Gaillimhe Limistéar Ceannchathartha na Gaillimhe	15407	4500	2500

Tábla 1.1 Réamh-mheastacháin Daonra ó SRSE

Mar a shainnítear i gCaibidil 2 Croístraitéis, *Ordlathas Lonnaíochta agus Straitéis Tithíochta*, tá an leithdháileadh daonra don PSLC de réir spriocanna daonra an SRSE. Cé go sainníonn an tábla thuas spriocanna daonra do 2026 agus 2031, is é 2022-2028 saolré Phlean Forbartha Chontae na Gaillimhe agus, mar sin, úsáidtear daonra *pro rata* don dá bhliain bhreise idir 2026-2028 mar seo a leanas:

	2022- 2028	2028- 2031
Limistéar Ceannchathartha Chontae na Gaillimhe	5500	1500

Tábla 1.2 Daonra Limistéar Ceannchathartha an Chontae

Léirítear i dTábla 2.1 i gCaibidil 2 Croístraitéis, *Ordlathas Lonnaíochta agus Straitéis Tithíochta* an leithdháileadh daonra i ngach lonnaíocht agus limistéar fáis a sainnítear laistigh de Limistéar Ceannchathartha an chontae. Tá comhchoibhneas idir na figiúirí seo agus na limistéir fáis straitéisigh arna sainnínt sa SRSE. Léirítear an leithdháileadh daonra sa tábla thíos:

Lonnaíocht	Daonáireamh 2011	Daonáireamh 2016	Réamh-mheastacháin Daonra 2022- 2028
Baile Chláir	1217	1248	975
Bearna	1878	1998	750
Órán Mór	4799	4990	1540
An Garrán	*	*	1258
Cnoc Mhaoil Drise	*	*	977

Tábla 1.3 Leithdháileadh Daonra maidir le Lonnaíochtaí agus Limistéir Fáis

*Creatphleananna Uirbeacha

1.6 Dlús agus Tíopeolaíocht

Féachann an CNP agus an SRSE le dlúthfhorbairt cónaithe a bhunú gar do bhonneagar amhail conairí iompair phoiblí. Cuirfear ardleibhéil dlúis chun cinn in aice le conairí iompair phoiblí de réir mar is cuí. Is leor na dlúis a bhainfidh leis na lonnaíochtaí ceannchathartha chun freastail don fhás daonra réamh-mheasta suas go 2028 agus ar aghaidh. Beidh éagsúlacht i gceist ó thaobh dlús, áfach, ar fud an limistéir cheannchathartha chun comhthéacs an tsuímh a chur san áireamh. Tabharfar faoi Staidéar ar Thíopeolaíocht Dlúis le linn shaolré an phlean chun réimse barrmhaith na bhfoirmeacha foirgneamh agus dlús a shainaithint a sholáthróidh cuspóirí an CNP agus an SRSE sna lonnaíochtaí, an Garrán agus Cnoc Mhaoil Drise san áireamh. Pléitear é seo freisin i *gCaibidil 3 Comhfhorbairt Áite, Athnuachan agus an Saol Uirbeach*.

1.7 Foirgnimh Arda

Tá dlúthfhás le baint amach trí úsáid níos éifeachtaí a bhaint as talamh agus breithniú cúramach a dhéanamh ar fhorbairt ard-dhlúis. Tá ról ag foirgnimh níos airde chuige sin. Táthar ag súil go ndéanfar breithniú foirgnimh arda a chur i lonnaíochtaí Ceannchathartha, áit a gcuirfidh siad lena ról ceannchathartha agus le 'Comhfhorbairt Áite'. Pléitear é seo tuilleadh i *gCaibidil 3 Comhfhorbairt Áite, Athnuachan agus an Saol Uirbeach*.

1.8 Nascacht laistigh de Limistéar Ceannchathartha na Gaillimhe

Tá an nascacht idir cathair na Gaillimhe agus Limistéar Ceannchathartha an chontae dea-bhunaithe cheana féin agus is fianaise í ar an gcaidreamh agus sineirgiócht bhunúsach atá ann idir an dá limistéar riaracháin.

Ullmhaíodh Straitéis Iompair na Gaillimhe i gcomhar le Comhairle Cathrach agus Comhairle Chontae na Gaillimhe. Sainaithnítear i Straitéis Náisiúnta Iompair 2016 réimse tosaíochtaí maidir le feabhsúcháin iompair phoiblí ar fud an Limistéir Cheannchathartha, chomh maith le Cuarbhóthar Chathair na Gaillimhe N6 a thógáil. Beidh cur chun feidhme na mbeart seo rithábhachtach chun an Limistéar Ceannchathartha a bhunú ar an talamh agus chun tacú leis an dlúthfhorbairt a leagtar amach sa CNP agus sa SRSE.

Cuimseofar naisc láidre idir lonnaíochtaí atá in aice lena chéile agus laistigh de na lonnaíochtaí sin freisin, agus chuig limistéir fostaíochta, chuig an gcathair agus chuig limistéir thaitneamhachta; beidh na naisc seo ina bpríomhspreagadh maidir le dlúthfhás rathúil agus mealltach a chothú sa Limistéar Ceannchathartha. Agus roghanna gluaiseachta áisiúla agus sábháilte ar an bhfód, ní bheidh daonraí amach anseo chomh spleách céanna ar iompar príobháideach, rud a chabhróidh chun an t-athrú aeráide a chomhrac, chun pobail níos sláintiúla agus níos bríomhaire a chothú, agus chun a n-eisíocaíochtaí míosúla a laghdú. Bíonn samhail forbartha iompar inbhuanaithe ina cabhair freisin chun pobail níos ionchuimsithí agus níos cothroime a bhunú.

Tá na bunchlocha tógála iomchuí ag an Limistéar Ceannchathartha thoir cheana féin chun imeall ceannchathartha ardnasctha a bhunú idir an chathair agus an tuath. Tá sé beartaithe Stáisiún Traenach Órán Mór a uasghrádú ó stáisiún ina bhfuil ardán amháin go stáisiún dhá ardán agus réiteoidh lúb thrasnaithe an bealach chun minicíocht na seirbhísí traenach idir Bhaile Átha an Rí agus chathair na Gaillimhe a dhúbláil. Spreagfaidh stáisiún traenach Órán Mór iompar inbhuanaithe laistigh den limistéar Ceannchathartha thoir, rud a chothóidh deiseanna le haghaidh nasc tiomnaithe siúlóide agus rothaíochta, chomh maith le seirbhísí bus áitiúla a bhunú chun daoine ó Órán Mór, ón nGarrán, óna hArdáin agus ó Chnoc Mhaoil Drise a nascadh leis an iarnród agus leis an gcathair, nó soir go Baile Átha an Rí agus níos faide ar aghaidh.

Is féidir na lonnaíochtaí Ceannchathartha a nascadh trí chonair ghlas thuaidh-theas a sholáthraíonn bealaí mealltacha agus sábháilte idir, agus laistigh de, na lonnaíochtaí, chomh maith leo a nascadh leis an bpríomhbhóthar soir-siar agus bonneagar iarnróid agus seirbhísí iompair phoiblí. Cuirfidh réamhphleanáil agus soláthar luath na conaire glaise thuaidh-theas bonn taca faoi phróifíl gluaiseachta inbhuanaithe an Limistéir Cheannchathartha thoir amach anseo, agus imreoidh sé tionchar breise ar an mbealach a dhéanfar forbairt laistigh de na lonnaíochtaí seo a dhearadh, a sholáthar agus a úsáid. Is léir go bhfuil na Creatphleananna Uirbeacha don Gharrán agus do Chnoc Mhaoil Drise ag súil cheana féin leis an nasc seo agus cinnteoidh comhordú idir Comhairle Cathrach na Gaillimhe agus Comhairle Chontae na Gaillimhe go leanfar leis an nasc glas seo trína hArdáin.

1.9 Acmhainneacht Fáis Limistéar Ceannchathartha Chontae na Gaillimhe

Mar a leagtar amach i gcuid 1.5, táthar ag súil go dtiocfaidh méadú suntasach ar dhaonra Limistéar Ceannchathartha an chontae faoin CNP agus an SRSE. Tugtar forléargas sa chuid seo ar na haonaid chónaithe agus an méid talún a bheidh ag teastáil de réir na croístraitéise a leagtar amach i gCaibidil 2 Croístraitéis, Ordlatas Lonnaíochta agus Straitéis Tithíochta.

Lonnaíocht	Daonáireamh 2016	Réamh-mheastacháin Daonáirimh	Aonaid Chónaithe	Aonaid Chónaithe Féideartha laistigh de Láir na ,Bailte	Méid Talún a bheidh ag teastáil (ha)
Baile Chláir	1248	975	390	117	13.00
Bearna	1998	750	300	90	10.00
Órán Mór	4990	1540	616	184	22.53
An Garrán	*	1258	503	*	14.38
Cnoc Mhaoil Drise	*	977	391	*	13.03

Tábla 2.4 Fás réamh-mheasta ó thaobh struchtúir daonra agus lonnaíochta
*Creatphlean Uirbeach (Féach Cuid 3 den Phlean Ceannchathartha seo)

Tá an dlúthfhás mar a leagtar amach é sa CNP ina chuid bhunúsach de phleanáil cheart agus forbairt inbhuanaithe lonnaíochtaí uirbeacha agus soláthróidh siad an tairbhe bharrmhaith ó infheistíocht, chomh maith lena chinntiú go mbunófar lonnaíochtaí mealltacha agus sláintiúla. Bainfidh dlúthlonnaíochtaí tairbhe níos mó as infheistíocht i mbonneagar iompair phoiblí, uisce agus fuíolluisce, agus tá gá leforáil a dhéanamh do shaoráidí fostaíochta agus pobail, agus na saoráidí sin a sholáthar freisin d'fhonn tacú le pobail seachas dórtúir a bhunú.

Mar a leagtar amach i gCuid 2 & 3, tá mionscrúdú déanta ar gach ceann de na limistéir um Chreatphleananna Uirbeacha i gcomhthéacs na pleanála le haghaidh an dlúthfháis chun ailíniú a dhéanamh le prionsabail an CNP agus SRSE a chinntiú.

1.9.1 Acmhainneacht Chónaitheach

Áirítear i Limistéar Ceannchathartha na Gaillimhe an chathair agus a bruachbhailte, chomh maith le réimse lonnaíochtaí bailte atá i limistéar an chontae. Cuimsíonn bailte an chontae réimse leathan cineálacha teaghaise cónaithe, ó réadmhaoine móra scoite lonnaithe ar cheapacha móra talún ar imeall lonnaíochtaí go foirgnimh árasáin a tógadh le fiche bliain anuas. Chomh maith leis sin, tá go leor tithíochta den stíl fho-uirbeach le fáil ann a bhaineann le tréimhse na 1970idí go dtí an lá atá inniu ann ó thaobh dearaidh, stíle agus aoise de.

Tá méadú suntasach tagtha ar dhaonra an Limistéir Ceannchathartha thoir le blianta beaga anuas agus meastar gurb é an timpeallacht mhealltach maireachtála, lena n-áirítear réimse leathan seirbhísí agus saoráidí áitiúla, mar aon le rochtain ar chathair na Gaillimhe agus na príomhlimistéir fhostaíochta taobh thoir na cathrach sa Pháirc Mhór agus in Órán Mór, is cúis leis sin. Leis na saintréithe seo, mar aon le rochtain ar an gcósta ag Cuan Órán Mór agus ar an tírdhreach tuath go ginearálta, is mór an acmhainneacht atá ann don fhás atá beartaithe amach anseo.

Mar a leagtar amach thuas, nuair a chuirfear an t-uasghrádú ar stáisiún traenach Órán Mór i gcrích cuirfear saoráid shuntasach iompair poiblí ar fáil a bheidh ina *Chumasóir Fáis* don Limistéar Ceannchathartha thoir. Ceadóidh seirbhísí coisithe, rothaíochta agus bus áitiúil naisc idir lonnaíochtaí sa limistéar Ceannchathartha thoir agus an líne iarnróid. Tá an ceantar mórthimpeall ar an stáisiún traenach ainmnithe ina Limistéar Forchomeáda Straitéisigh faoi Phlean Ceantair Áitiúil Órán Mór 2012-2022 agus táthar tar éis Creatphlean Uirbeach iomparthreoraithe a ullmhú maidir leis na tailte seo sa Gharrán. Beidh an Garrán, mar a leagtar amach i gCuid 3, ina limistéar dlúthlonnaíochta ardchaighdeán nua a bheidh dírithe ar stáisiún traenach atá ar an bhfód cheana, agus soláthróidh sé sármhaitheas ó thaobh an tsaoil uirbigh de, a chuireadh rochtain láithreach ar iompar poiblí chomh maith le réimse saoráidí pobail agus saoráidí eile. Beidh an Garrán ina eiseamláir de chuspóirí fáis an CNP agus an SRSE chun fás a ailíniú le saoráidí iompair poiblí, lena n-áirítear Cuspóir Beartais Náisiúnta 64 den CNP a chuireann úsáid talún chomhtháite agus pleanáil spásúlachta agus iompar poiblí chun cinn mar mhodh iompair níos fearr ná an gluaisteán príobháideach.

Tá cáilíocht na beatha ríthábhachtach don dlúthmhaireachtáil, agus mínítear i gCuid 2 & 3 thíos mar a bheidh dearadh ardchaighdeán comhtháite ina thréith den dlúthfhás a bheidh i gceist, rud a sholáthróidh ardchaighdeán maireachtála agus taitneamhachtaí cónaithe.

Cuirfear comhdhlúthú lonnaíochtaí atá ar an bhfód cheana chun cinn chun láithreáin athfhorbraíochta agus láithreáin inlíonta a fhorbairt d'fhonn beogacht na lonnaíochtaí a fheabhsú. Is beag acmhainneacht atá in Órán Mór ón taobh sin, áfach, ach tá deis ag Bearna agus Baile Chláir fás a sholáthar trí chomhdhlúthú.

1.9.2 Lár an Bhaile agus Miondíol

Is lárphointí tábhachtacha do gach ceann de na lonnaíochtaí iad lár an bhaile agus is é an láthair traidisiúnta maidir le hearraí agus seirbhísí a thrádáil. Is foinse luachmhar fostaíochta é freisin i ngach limistéar faoi seach. Cé go raibh dúshlán roimh fheidhm mhiondíola lár an bhaile le blianta beaga anuas, cuirfidh comhdhlúthú na n-áiteanna seo, lena n-áirítear láithreáin athfhorbraíochta agus láithreáin inlíonta a fhorbairt agus saoráidí áitiúla agus pobail a sholáthar, go mór lena n-athnuachan.

I *gCaibidil 3 Comhfhorbairt Áite, Athnuachan agus an Saol Uirbeach*, cuirtear béim shuntasach ar 'Chomhfhorbairt Áite' mar bhealach chun beocht agus meallacht lár an bhaile a fheabhsú mar áiteanna a sholáthróidh caighdeán maireachtála tarraingteach. Tá sé seo i gcomhréir le Cuspóir Beartais Náisiúnta 4 den CNP a fhéachann le háiteanna uirbeacha mealltacha, dea-dheartha, ardchaighdeán agus oiriúnach do dhaoine a chruthú inar féidir le pobail ilghnéitheacha agus chomhtháite taitneamh a bhaint as ardchaighdeán maireachtála agus folláine. Baineann éagsúlacht ó thaobh scála agus feidhme de le limistéir lár an bhaile i gContae Ceannchathartha na Gaillimhe agus is gá cur chuige oiriúnaithe a chur i bhfeidhm i leith gach baile ar leith.

Mar aon le seirbhísí tráchtála, is láithreáin bhunaithe é lár an bhaile a sholáthraíonn siamsaíocht, cúram sláinte agus úsáidí pobail amhail ionaid adhartha. Cothaíonn an iliomad úsáidí seo líon níos mó custaiméirí i lár an bhaile, rud a spreagann feabhsúcháin sa réimse poiblí agus i mbonneagar fisiceach eile.

Chomh maith le bheith ina n-áiteanna mealltacha agus beoga le hoibriú iontu agus le dul ar cuairt orthu, caithfidh gach lár baile laistigh den Limistéar Ceannchathartha a bheith inrochtana do chách trí réimse de mhodhanna iompair inbhuanaithe. Ag cuimhneamh air sin, ní mór go mbeidh limistéir chónaithe agus láithreáin fostaíochta dea-nasctha le lár an bhaile, de shiúl na gcos, ar rothar nó ar iompar poiblí go hidéalach. Caithfidh lár na mbailte seo tús áite a thabhairt dóibh siúd a shiúllann isteach iontu agus do dhaoine maol-luaineachta. Bheadh an cur chuige seo i gcomhréir le Cuspóir Beartais Réigiúnach (CBR) 4.46 den SRSE a spreagann forbairtí miondíola nua chun lonnú gar do chonairí iompair poiblí chun taisteal inbhuanaithe chuig lár na mbailte agus uathu a chumasú.

Tá lár bhailte síorathraitheacha Chontae Ceannchathartha na Gaillimhe criosaithe le haghaidh úsáidí lár baile, agus cuirfear cur chuige seicheamhach i bhfeidhm iontu i gcomhréir leis na Treoirlínte Pleanála Miondíola agus CBR 4.45 den SRSE. Áirítear i measc úsáidí lár bhailte meascán d'úsáidí tráchtála agus úsáidí cónaithe, ar urláir uachtaracha foirgneamh tráchtála de ghnáth. Dá réir sin, spreagfar maireachtáil lár baile chun beocht a fheabhsú agus pobal bunaithe i lár an bhaile a sholáthar chun an nós traidisiúnta sin de dhaoine a bheith ina gcónaí 'os cionn an tsiopa', gné stairiúil den saol i mbailte agus sráidbhailte na hÉireann, a choinneáil. Bheadh sé sin i gcomhréir le Cuspóir Beartais Náisiúnta 4 den CNP ina leagtar amach go gcaithfidh lár an bhaile a bheith in ann freastal ar ról agus feidhmeanna, ar phobal cónaitheach agus fostaíocht níos mó, agus ar leibhéil feabhsaithe taitneamhachtaí agus caighdeán deartha.

Cuirfidh na lonnaíochtaí beartaithe sa Gharrán agus i gCnoc Mhaoil Drise leis na lonnaíochtaí atá ar an bhfód cheana, seachas dul in iomaíocht leo. Déanfar athúsáid na bhfoirgneamh i lár an bhaile Cheannchathartha a spreagadh, tacófar le hoibreacha feabhsúcháin ríochta poiblí i lár an bhaile, agus úsáidfear sruthanna maoinithe nuair a bheidh a leithéid ar fáil, bíodh é sin tríd an gCiste um Athnuachan agus Forbairt Uirbeach nó trí chlár maoinithe athnuachana eile den sórt sin.

1.9.3 Forbairt Eacnamaíoch agus Fiontraíochta

Tá réimsí suntasacha talún fostaíochta ina gcuid de, agus in aice le, Limistéar Ceannchathartha Chontae na Gaillimhe laistigh de limistéar riaracháin Chathair agus Chontae na Gaillimhe. Tá sé beartaithe, mar a leagtar amach i *gCaibidil 5 Cúrsaí Eacnamaíochta, Fiontraíochta agus Miondíola* go mbeidh an limistéar seo ina lárphointe mór ó thaobh fhorbairt na fostaíochta de. Soláthraíonn na hionaid fhostaíochta atá ar an bhfód cheana féin, go mór mór na cinn atá lonnaithe taobh thoir de chathair na Gaillimhe, bonn fostaíochta inbhuanaithe, iomaíoch agus láidir a dhéanann freastal ar dhaonra na cathrach, daonra an chontae agus níos faide ar aghaidh. Meastar, mar sin, gur cheart an bonn fostaíochta seo a chur ar aghaidh tuilleadh trí leas a bhaint as talamh iomchuí arna criosú le haghaidh úsáidí fostaíochta, agus i dteannta a chéile, ba cheart go dtarlódh an fás cónaithe gar do na boinn fostaíochta seo sna lonnaíochtaí dá dtagraítear thuas. Tá sainaitheant na dtailte fostaíochta seo i gcomhréir leis an SRS agus go speisialta le Cuspóir Beartais Réigiúnach 3.6.5 a fhéachann le tailte a sholáthar ar chúiseanna fostaíochta i gCnoc Mhaoil Drise, sa Pháirc Mhór, ar thailte an tsean-Aerfort agus in Órán Mór, an Garrán san áireamh. Mar a mhionsonraítear i *gCuid 2 & 3*, meastar go mbeidh na lonnaíochtaí sa Gharrán agus i gCnoc Mhaoil Drise ina lonnaíochtaí mealltacha, dinimiciúla agus ceannródaíocha ina soláthraítear bonneagar comhtháite agus nua-aimseartha, lonnaithe laistigh de thimpeallachtaí maireachtála inmhianaithe a mbeidh tóir orthu mar shuíomh i measc cuideachtaí áitiúla, náisiúnta agus idirnáisiúnta.

Mar a leagtar amach i *gCuid 1.4*, déantar turais gach lá ón gcontae isteach sa chathair ar chúiseanna oibre, ach léirigh anailís a rinneadh ar Dhaonáireamh 2016 go bhfuil turais á ndéanamh gach lá freisin ón gcathair agus ó na bruachbhailte go lonnaíochtaí ceannchathartha Bhaile Chláir agus Órán Mór. Léirigh na torthaí freisin go bhfuil turais á ndéanamh go háiteanna eile sa chontae, amhail Baile Átha an Rí atá sainaitheanta mar limistéar Acmhainneachta Straitéisí sa SRSE, chomh maith leis na Bailte Buntábhachtacha de Thuaim agus Béal Átha na Sluaighe.

Chomh maith leis na tailte arna gcríosú le haghaidh úsáidí fostaíochta éagsúla sna lonnaíochtaí agus i limistéir na gCreatphleananna Uirbeacha, rinneadh staidéar freisin ar acmhainneacht fostaíochta na dtailte ag Sean-Aerfort na Gaillimhe agus tá an staidéar sin faoi cheangal in Aguisín A i *gCaibidil 5*,

Cúrsaí Eacnamaíochta, Fiontraíochta agus Miondíola. Sainiúitear sa staidéar go bhfuil acmhainneacht shuntasach ann chun fostaíocht fhadtéarmach a chothú ar na tailte athfhorbraíochta seo atá mór agus tarraingteach go leor chun infheistíocht mórsála gnó, fostaíochta agus taighde a tharraingt chun na Gaillimhe, rud lena mbainfeadh mealltacht shuntasach náisiúnta agus idirnáisiúnta. Tá teacht ar a thuilleadh eolais faoi sin i gCaibidil 5.

Tá cuid den Limistéar Ceannchathartha sa Chonair Eacnamaíoch Straitéisí agus tá an chuid eile de i gConair Eacnamaíoch an Atlantaigh. Cuireann na limistéir seo forbairt na fostaíochta chun cinn i nGaillimh i gcás na Conaire Eacnamaíoch Straitéisí, agus i gcontaetha an Iarthair go ginearálta i gcás Chonair Eacnamaíoch an Atlantaigh. Tá teacht ar a thuilleadh eolais faoi sin i *gCaibidil 5 Cúrsaí Eacnamaíochta, Fiontraíochta agus Miondíola.* Chomh maith leis sin, leagtar amach forálacha i *gCaibidil 15 Caidheáin Bainistíochta Forbartha* chun an líon spásanna páirceála ar chúiseanna fostaíochta laistigh de Limistéar Ceannchathartha an Chontae a laghdú, agus beidh Plean Soghluaisteachta Tráchtá ag teastáil le haghaidh forbairtí fostaíochta nua agus forbairtí fostaíochta atá ar an bhfód cheana féin.

1.9.4 Saoráidí Pobail

Beidh soláthar saoráidí pobail agus bonneagar sóisialta laistigh de lonnaíochtaí ina gcuid riachtanach den dlúthfhás atá beartaithe don Limistéar Ceannchathartha chun taca a chur faoi fhás agus bunú pobal bríomhar sláintiúil.

Sainiúitear sa CNP go bhfuil sé níos éasca agus níos éifeachtaí réimse leathan seirbhísí inrochtana a sholáthar don phobal áitiúil in ionaid dlúthmhaireachtála. Beidh seirbhísí cúraim leanaí, seirbhísí oideachais agus seirbhísí cúraim sláinte ina gcuid ríthábhachtach de gach lonnaíocht agus cuirfidh siad leis na seirbhísí mórsála a chuirtear ar fáil i gcomhpháirt ar fud Chathair agus Chontae na Gaillimhe agus atá inrochtana ó na lonnaíochtaí ceannchathartha.

Tacaíonn Cuspóir Beartais Réigiúnach 3.6.10 den SRSE le seirbhísí cúraim leanaí, seirbhísí oideachais, seirbhísí pobail agus seirbhísí cúraim sláinte a sholáthar i dteannta le forbairt chónaithe agus fostaíochta. I limistéar PSLC Chontae na Gaillimhe, tabharfar tacaíocht chun naíolanna, lena mbaineann úsáidí eile amhail scoileanna, a chomhshuí laistigh de láithreáin fostaíochta nó gar do limistéir chónaithe chun líon na ndaoine a dhéanann turais a laghdú agus timpeallacht maireachtála dheas a chruthú le haghaidh áitritheoirí reatha agus áitritheoirí amach anseo.

Rinneadh na lonnaíochtaí atá ar an bhfód cheana agus na Creatphleananna Uirbeacha laistigh den Limistéar Ceannchathartha a bhreithniú agus a phleanáil ag cuimhneamh ar Chuspóir Beartais Réigiúnach 9.1 den SRSE, ina luaitear gur cheart dlútháiteanna ionchuimsitheacha a thógáil trí fhreastal a dhéanamh ar fhás agus tithíocht a sholáthar trí dhlúthfhás a chothú in áiteanna a bhfuil deiseanna tithíochta gar do scoileanna, saoráidí pobail, saoráidí sláinte, siopaí agus fostaíocht.

Den chuid is mó, is iad forbróirí, i gcomhaontas leis na páirtithe leasmhara iomchuí, a sholáthroidh saoráidí pobail. Déanfar gach iarracht maoiniú a fháil nuair is féidir chun saoráidí pobail a sholáthar agus a fheabhsú

1.9.5 Spás Oscailte/Bonneagar Glas

Chomh maith le rochtain a sholáthar ar shaoráidí pobail amhail tailte spóirt, ionaid phobail, leabharlanna, naíolanna agus scoileanna, is gá spás oscailte éighníomhach a chur ar fáil freisin a thugann rochtain ar an timpeallacht nádúrtha agus an tuath oscailte laistigh den chúlchríoch ceannchathartha. Is mór an tairbhe a bhaineann limistéar as spás oscailte, lena n-áirítear timpeallacht mhealltach shláintiúil a chur ar fáil dóibh siúd a chónaíonn ann agus dóibh siúd a thagann ann ar cuairt, agus tacaíonn sé leis an bhfiadhúlra agus leis an mbithéagsúlacht freisin. Trí spás oscailte a sholáthar, cosnaítear áiteanna ardtaitneamhachta agus áiteanna áille sa limistéar ceannchathartha mar a leagtar amach sa Mheasúnú ar Shaintréithe Tírdhreacha an chontae agus i *gCaibidil 7 Turasóireacht agus Tírdhreach.*

Mar a léirítear i bhfíor 2 thuas, is ann do spásanna glasa/spásanna oscailte arna n-úsáid ag áitritheoirí agus cuairteoirí ar fud an dá limistéar riaracháin. Tá sé ar cheann de phríomhthosaíochtaí an phlean seo líonra Ceannchathartha de spásanna oscailte, páirceanna, conairí glasa agus conairí eile a chur chun cinn. Mar a leagtar amach i gCuspóir Beartais Réigiúnach 3.6.13 den SRSE, tá tacaíocht ann chun Líonra Glasbhealaigh straitéisigh a chur ar fáil do na limistéir chun Rotharbhealach Náisiúnta Bhaile Átha Cliath-Ghaillimh, an Glasbhealach Cósta ó Órán Mór go Bearna agus an Glasbhealach ó Ghaillimh go dtí an Clochán a chuimsiú. Tá breis eolais le fáil maidir le tábhacht an bhonneagair ghlais i gCaibidil 9 Oidhreacht Nádúrtha, Bithéagsúlacht agus Bonneagar Glas.

Fíor 2 Líonra Glas

1.9.6 Bonneagar

Maidir le bonneagar a sholáthar, luaitear i gCuspóir Beartais Náisiúnta 9 den CNF go gcinnteoidh straitéis chomhtháite ailíniú le hinfheistíocht bonneagair, agus go mbeidh gá le fostaíocht a sholáthar, mar aon le conláistí agus seirbhísí tacaíochta sna limistéir atá le glacadh le fás suntasach. Beidh infheistíocht sa bhonneagar laistigh den Limistéar Ceannchathartha ina tosaíocht mar bhealach chun mealltacht an limistéir a choinneáil agus a mhéadú mar áit le bheith ag maireachtáil agus ag obair inti. Soláthrófar forbairt chomhordaithe amach anseo trí dhlúth chomhoibriú a dhéanamh le gníomhaireachtaí stáit, trí rannpháirtíocht le páirtithe leasmhara agus le heagraíochtaí eile, mar aon le sruthanna maoinithe bonneagair a fháil de réir mar a bheidh siad le fáil. Áireofar sa bhonneagar agus san acmhainn bonneagair a sholáthrófar líonraí iompair fisiceacha ilmhódacha, teicneolaíochtaí digiteacha/cliste, mar aon le bonneagar sóisialta agus pobail.

Tá acmhainn cóireála fuíolluisce i bhfeidhm cheana féin laistigh den Limistéar Ceannchathartha chun freastal a dhéanamh ar an bhfás réamh-mheasta foriomlán suas go 2028. Féadfaidh go mbeidh mionfheabhsúcháin líonra ag teastáil ar stáisiúin chaidéalúcháin áitiúla chun acmhainn iomlán a chinntiú i gceantair áirithe de na lonnaíochtaí ceannchathartha.

Baineann *Cumasóir Fáis* ríthábhachtach arna shainiú sa CNP le Staidéar Draenála do Mhórchéantar na Gaillimhe a sheachadadh.

Is píosa bonneagair ríthábhachtaigh é seo atá ag teastáil chun fás agus forbairt inbhuanaithe sa Limistéar Ceannchathartha amach anseo a chinntiú. Tacaíonn an CNP freisin le fás trí limistéir láithreán úrnua a chur ar fáil le haghaidh tithíochta, mar aon le hiompar poiblí agus bonneagar tacaíochta eile.

I measc na bpíosaí eile de bhonneagar ríthábhachtach atá ag teastáil chun forbairt an Limistéir Cheannchathartha a dhaingniú, tá na forálacha arna leagan amach laistigh de Straitéis Iompair na Gaillimhe agus Straitéis Iompair Chontae na Gaillimhe agus Cuarbhóthar na Gaillimhe a sheachadadh.

Príomhchumasóir fáis eile a éascóidh an dlúthmhaireachtáil uirbeach agus a laghdóidh an spleáchas ar ghluaisteáin phríobháideacha ná iompar iarnróid a chur chun cinn, go mór mór ag stáisiún Órán Mór leis an uasghrádú atá beartaithe chun minicíocht na seirbhísí iarnróid a mhéadú. Déantar tagairt sa SRSE don bhonneagar iarnróid a fheabhsú nuair a léirítear i gCuspóir Beartais Réigiúnach 3.6.9 tacaíocht chun iarnród dériain a sholáthar idir Gaillimh agus Baile Átha Luain. Soláthróidh feabhsúcháin bonneagair mar seo réimse tairbhí do PSLC na Gaillimhe agus do cheantair eile laistigh den chontae.

1.9.7 Athrú Aeráide agus Tuile

Mar a leagtar amach i gCaibidil 14 *Athrú Aeráide, Fuinneamh agus Acmhainn In-Athnuaite*, imríonn an t-athrú aeráide tionchar díreach i gcónaí ar shaol daoine, ar an tsochaí agus ar an ngeilleagar. Féachann an plean le pobail dea-phleanáilte a chruthú ina laghdófar na hachair taistil ar an oideachas, ar an obair agus ar sheirbhísí, ina gcuirfead feabhas ar shaoráidí siúil agus rothaíochta agus ina ndéanfar foinsí áitiúla fuinnimh in-athnuaite agus ísealcharbóin a chomhtháthú. Tháinig *Plean Forbartha Chontae na Gaillimhe 2022- 2028* faoi réir Measúnachta Straitéisí ar Riosca Tuilte (MSRT).

Freagróidh dlúthfhorbairt uirbeach ar an athrú aeráide trí theicneolaíochtaí um fhoirgnimh atá tíosach ar fhuinneamh a dhearadh agus a sholáthar, agus trí Chórais Inbhuanaithe Draenála Uirbí (CIDU a ionchorprú ar chúiseanna bainistíochta uisce dromchla. Is féidir réitigh nuálacha CIDU a úsáid freisin chun feabhas a chur ar an mbithéagsúlacht laistigh de shráideanna agus spásanna oscailte.

1.9.8 Cúlchríoch Ceannchathartha

Leagtar amach i gCaibidil 4 *Saol agus Forbairt Tuaithe* cur chuige i leith tithíochta tuaithe agus forbartha tráchtála faoin tuath. Cumhdaíonn Straitéis Pleanála Iompair Chontae na Gaillimhe limistéir chúlchríocha an Limistéir Cheannchathartha agus saináithnítear inti limistéir ardbhrú ina bhfuil gá le tithíocht uirbeach a thógáil.

Éilíonn Cuspóir Beartais Náisiúnta 62 den CNP nascacht níos fearr le líonraí straitéiseacha níos leithne, cosc a chur ar chomhtháthú lonnaíochtaí agus fairsingiú straitéiseach fadtéarmach na limistéir uirbeach a spreagadh.

Níl forbairt bhreise na tithíochta uirbí i limistéir chúlchríocha ag teacht le cuspóirí uileghabhálacha an CNP agus an SRSE agus is rud frithiomasach é nuair a smaoinítear ar na múnlaí fáis maidir le dlúthfhás inbhuanaithe. Beidh teorainn leis an méid forbartha a cheadófar, mar a leagtar amach i gCaibidil 4 den phlean seo. Beidh an fhorbairt le haghaidh úsáidí cónaithe agus fostaíochta dírithe laistigh de na lonnaíochtaí ceannchathartha d'fhonn cur chuige comhordaithe agus barrmhaith a chinntiú i leith infheistíochta i saoráidí cónaithe, saoráidí tráchtála, saoráidí fostaíochta agus saoráidí pobail.

1.10 Criosú Úsáide Talún do Limistéir Cheannchathartha Chontae na Gaillimhe

Cuspóirí um Criosú Úsáide Talún do Limistéir Cheannchathartha Chontae na Gaillimhe

LCCG 1 Forbairt Chónaithe

Tacú le forbairt na dtailte arna sainaithint mar thailte Cónaithe (Céim 1) le linn shaolré an Phlean Forbartha Contae, faoi réir gnáthcheanglais pleanála, rochtana agus seirbhísithe, agus na tailte arna sainaithint mar thailte Cónaithe (Céim 2) a fhorchoimeád le haghaidh riachtanais fáis fadtéarmacha an limistéir. Ní bheidh tailte Cónaithe (Céim 2) infhorbartha de ghnáth le linn shaolré an Phlean seo, seachas na forbairtí seo a leanas a d'fhéadfadh an tÚdarás Áitiúil breithniú a dhéanamh orthu le linn shaolré an Phlean Forbartha Contae seo, faoi réir cás oiriúnach a dhéanamh le haghaidh ceann de na tograí seo a leanas:

1. Forbairtí tithe aonair le haghaidh ball teaghlaigh ar thailte faoi úinéireacht teaghlaigh.
2. Forbairtí neamhchónaithe atá oiriúnach do chomhthéacs an tsuímh, d'aon chonláiste cónaithe atá ar an bhfód cheana féin agus do phatrún reatha na forbartha sa limistéar sin.
3. I gcás gur léir nach bhféadtar nó nach ndéanfar tailte Cónaithe (Céim 1) a fhorbairt laistigh de thréimhse an phlean, seans go dtabharfaí faoi fhorbairt chónaithe ar bhonn céimnithe ar thailte Cónaithe (Céim 2) áirithe.

Tiocfaidh na heisceachtaí thuasluaite faoi réir chomhlíonadh na nithe seo a leanas: an Chroístraitéis sa Phlean Forbartha Contae; na Cuspóirí Beartais sa Phlean Ceannchathartha; príonsabail na pleanála cuí agus na forbartha inchothaithe; agus gnáthcheanglais pleanála, inrochtana agus seirbhísithe. Ní cheadófar forbairtí ach amháin sa chás go ndéantar cás dea-bhunaithe chun sástacht an Údaráis Phleanála agus nach ndéanfaidh an fhorbairt dochar d'úsáid na dtailte amach anseo d'fhonn freastal ar riachtanais fáis fadtéarmacha an limistéir cheannchathartha seo.

LCCG 2 Forbairt Lár an Bhaile

Díreofar go príomha ar Lár an Bhaile sa Limistéar PSLC mar áit chun forbairtí nua miondíola agus tráchtála a lonnú agus déanfar iarracht ar an gcéad dul síos foirgnimh atá ar an bhfód cheana féin ar na sráideanna tráchtála reatha a athúsáid. Áiríteoidh an tÚdarás Pleanála go mbeidh suíomh forbartha miondíola amach anseo i gcomhréir leis na príomhchuspóirí beartais agus leis an ord tosaíochta, mar a leagtar amach iad faoi Mhír 4.4 go 4.6 de na Treoirlínte um Pleanáil Miondíola Údaráis Pleanála 2012 (agus in aon doiciméad nuashonraithe/doiciméad eile a thagann ina áit sin), agus beidh Measúnachtaí Tionchair Miondíola, lena n-áirítear sonraí maidir leis an gcur chuige seicheamhach agus Ráitis Dearaidh le haghaidh forbairtí miondíola de réir na dTreoirlínte Pleanála Miondíola, ag teastáil freisin.

LCCG 3 Forbairt Tráchtála/Úsáide Measctha

Foráil a dhéanamh maidir le forbairtí tráchtála agus forbairtí úsáide measctha a dhéanamh, ar thailte oiriúnacha a thugann lárphointe chun seirbhísí a sholáthar do chomharsanachtaí/limistéir mórthimpeall agus deiseanna a chur ar fáil le haghaidh fiontraíochtaí tráchtála, forbairtí miondíola agus chun fostaíocht a chruthú, le gné d'úsáid chónaithe de réir mar is cuí.

LCCG 4 Forbairt Chónaithe Inlíonta Lár an Bhaile

Foráil a dhéanamh le haghaidh forbartha cónaithe ar thailte i Lár an Bhaile, lena n-áirítear ar láithreáin inlíonta, agus aird á tabhairt ar na leibhéil dlúis iomchuí is féidir a chothú agus ar rochtain ar bhonneagar poiblí agus sóisialta.

LCCG 5 Úsáidí Lár an Bhaile

Beogacht agus inmharthanacht lár an bhaile a chosaint agus a fheabhsú trína chinntiú go bhfanann sé ina phríomháit mhiondíola, thráchtála agus úsáide measctha, agus cosc a chur ar leathadh úsáide nó úsáidí eile nach gcuireann le beogacht agus inmharthanacht lár an bhaile, i dtuairim an Údarás Áitiúil.

LCCG 6 Creatphleananna Uirbeacha

Tacaíocht agus spreagadh a thabhairt d'fhorbairt na gCreatphleananna Uirbeacha, agus meascán sláintiúil inbhuanaithe de dhlús cónaithe agus saoráidí áisiúla a spreagadh laistigh de limistéir na bpleananna.

LCCG 7 Gnó agus Fiontraíocht

Tacaíocht a thabhairt do Chontae Ceannchathartha na Gaillimhe mar thionscnóir fhorbairt na fostaíochta i réigiún an iarthuaiscirt, ag baint leasa as sócmhainní reatha amháil rochtain ar bhraislí fostaíochta idirnáisiúnta bunaithe, iompar poiblí inbhuanaithe agus rochtain ar lucht saothair sciliúil a bhfuil ardoideachas orthu.

LCCG 8 Tailte an tSean-Aerfoirt

An suíomh fostaíochta straitéiseach seo a sholáthar laistigh den PSLC i gcomhréir le pleanáil cheart agus forbairt inbhuanaithe i gcomhar le Comhairle Cathrach na Gaillimhe.

LCCG 9 Tionsclaíocht

Tacaíocht agus spreagadh a thabhairt maidir le tailte arna gcriosú mar thailte tionsclaíocha agus tailte chun críocha úsáidí fostaíochta laistigh den limistéar PSLC a fhorbairt i gcomhréir le pleanáil cheart agus forbairt inbhuanaithe, gan dochar a dhéanamh don chonláiste cónaithe.

LCCG 10 Turasóireacht

Rachaidh an Chomhairle i dteagmháil leis na páirtithe leasmhara iomchuí chun cur le geilleagar turasóireachta reatha na Gaillimhe. Tabharfar tacaíocht d'fhorbairt iomchuí turasóireachta in áiteanna oiriúnacha i gcomhréir le pleanáil cheart agus forbairt inbhuanaithe.

LCCG 11 Saoráidí Pobail

Cur chun cinn a dhéanamh ar sholáthar agus feabhsú réimse leathan saoráidí pobail laistigh de phobail reatha agus pobail nua laistigh den PSLC.

LCCG 12 Bonneagar Iompair

Éascaíocht a dhéanamh maidir le bonneagar riachtanach iompair a sholáthar agus a chothabháil, lena n-áirítear bóithre poiblí, cosáin, rotharbhealaigh, stadanna an bhus agus tírdhrechtú, mar aon le hoibreacha riachtanacha gaolmhara, de réir mar is cuí. Beidh bóithre nua faoi réir measúnuithe ar riachtanais agus próisis roghnúcháin mionsonraithe maidir le conairí agus bealaí, agus cuirfear srianta agus deiseanna comhshaoil, inter alia, san áireamh freisin.

LCCG 13 Spás Oscailte, Áineas agus Conláiste

Cur chun cinn a dhéanamh ar bhainistíocht, úsáid agus/nó forbairt inbhuanaithe (de réir mar is cuí) na dtailte Spáis Oscailte laistigh den limistéar PSLC.

Áirítear leis sin:

- a) Spásanna oscailte agus gníomhaíochtaí áineasa a fhorbairt, i gcomhréir le dea-chleachtas agus ar thailte oiriúnacha óna bhfuil rochtain leordhóthanach ar an bpobal áitiúil, agus spás oscailte agus saoráidí áineasa atá ar an bhfód cheana a choinneáil, ach amháin i gcás gur féidir a thaispeáint go soiléir chun sástacht Chomhairle Contae na Gaillimhe nach bhfuil na saoráidí sin ag teastáil ón bpobal a thuilleadh;
- b) Bainistíocht iomchuí a dhéanamh ar, agus úsáid iomchuí a bhaint as, aon limistéir laistigh den zón Suirbhéireachta Ordánais lena mbaineann baol tuile chun riosca agus tionchar féideartha tuile a sheachaint, a laghdú agus/nó a mhaolú, de réir mar is cuí;

- c) Bainistíocht iomchuí a dhéanamh ar, agus úsáid iomchuí a bhaint as, limistéir ar bith a mbaineann ardluach bithéagsúlachta leo.

LCCG 14 Bonneagar a sholáthar

Comhoibreoidh an Chomhairle le gníomhaireachtaí reachtúla, lena n-áirítear Comhairle Cathrach na Gaillimhe chun bonneagar amhail feabhsúcháin iarnróid, Straitéis Iompair na Gaillimhe - Cuarbhóthar na Gaillimhe N6, agus Staidéar Draenála do Mhórcheantar na Gaillimhe a sheachadadh don cheantar MASP uile.

LCCG 15 Fóntais Phoiblí

Soláthar agus cothabháil de bhonneagar riachtanach fóntas poiblí a a éascú, mar aon leis na saoráidí agus úsáidí coimhdeacha riachtanacha, de réir mar is cuí.

LCCG 16 Dlús/Tíopeolaíocht

Réimse tíopeolaíochta a chur i bhfeidhm ar fud na mbailte ceannchathartha, lena n-áirítear limistéir na gcreatphleananna uirbeacha atá i gcomhréir le soláthar bonneagair riachtanaigh, lena n-áirítear soláthar iompair poiblí inbhuanaithe.

LCCG 17 Foirgnimh Níos Airde

Measúnú a dhéanamh ar oiriúnacht na mbailte ceannchathartha, lena n-áirítear limistéir na gcreatphleananna uirbeacha chun freastal ar fhoirgnimh arda de réir uailmhianta an CNP agus an SRSE.

LCCG 18 Criosanna Tuilte agus Úsáidí Talún Iomchuí (Déan tagairt do na léarscáileanna tuilte do Bhaile Chláir agus Órán Mór agus do na Creatphleananna Uirbeacha do Chnoc Mhaoil Drise agus an Garrán)

(a). Crios Tuile A agus Crios Tuile B a chosaint ó fhorbairt mhíchuí agus forbairtí/úsáidí talún a dhíriú isteach sa Chrios Tuile iomchuí i gcomhréir leis an bhfoilseachán 'An Córas Pleanála agus Bainistíocht Riosca Tuilte - Treoirlínte Pleanála d'Údarás Áitiúla 2009' (nó aon doiciméad a thagann ina áit sin) agus an treoir a leagtar amach sa Lámhleabhar Deartha, Caighdeán 70, Tuile. Sa chás go mbeartaítear forbairt/úsáid talún laistigh den Chrios Talún a mheastar míchuí, ní mór Tástáil Fírinne Bainistíochta Forbartha agus Measúnacht ar Bhaol Tuile Suíomhoiriúnaithe a chur leis an togra forbartha, i gcomhréir leis na critéir arna leagan amach san fhoilseachán 'An Córas Pleanála agus Bainistíocht Riosca Tuilte - Treoirlínte Pleanála d'Údarás Áitiúla 2009' agus Ciorclán PL2/2014 (nó in aon doiciméad nuashonraithe/doiciméad eile a thagann ina áit sin).

(b). A chinntiú go gcuirfear Measúnacht Riosca Suíomhoiriúnaithe le tograí forbartha i leith limistéir arna sainaithe i mBearna, Baile Chláir agus Órán Mór agus i gCreatphleananna Uirbeacha do Chnoc Mhaoil Drise agus don Gharrán laistigh de Chrios Tuile C a mbaineann baol tuile leo ó fhoinsí eile (e.g. limistéir de thuile bháistiúil/screamhuisce táscaí agus d'ithir gláir), i gcomhréir leis na critéir arna leagan amach san fhoilseachán 'An Córas Pleanála agus Bainistíocht Riosca Tuilte - Treoirlínte Pleanála d'Údarás Áitiúla 2009' agus Ciorclán PL2/2014 (nó in aon doiciméad nuashonraithe/doiciméad eile a thagann ina áit sin).

I gcás tograí forbartha i ngach limistéir eile de Chrios Tuile C, ba cheart don fhorbróir é/i féin a shásamh go bhfuil an leibhéal baol tuilte i gcomhréir leis an bhforbairt arna beartú. Sa chás, i dtuairim an Údarás Áitiúil, go bhfuil an togra forbartha chomh mór sin go gcaithfear breithniú a dhéanamh ar bhaol tuile (m.sh. go mbeidh limistéir shuntasacha cruastad á gcruthú, rud a d'fhéadfadh an méid uisce a ritheann chun srutha a mhéadú go mór), féadfaidh an tÚdarás Áitiúil a iarraidh go ndéanfar measúnacht baol tuilte suíomhoiriúnaithe, i gcomhréir leis na critéir arna leagan amach san fhoilseachán 'An Córas Pleanála agus Bainistíocht Riosca Tuilte - Treoirlínte Pleanála d'Údarás Áitiúla 2009' agus Ciorclán PL2/2014 (nó in aon doiciméad nuashonraithe/doiciméad eile a thagann ina áit sin).

LCCG 19 Cuspóir um Úsáid Shrianta Talún

Éascaíocht a dhéanamh maidir le bainistíocht iomchuí agus úsáid inbhuanaithe baol tuilte laistigh de limistéir arna bhforbairt roimhe seo.

Baineann an criosú seo le limistéir arna bhforbairt roimhe seo amháin agus cuireann sé srian le forbairtí nua, á aithint go bhféadfadh go mbeidh forbairt mhionscála de dhíth ar fhorbairtí reatha laistigh de na criosanna seo, mar a leagtar amach thíos, le linn shaolré an Phlean, rud a d'fhéadfadh cur leis an dlúthfhorbairt uirbeach inbhuanaithe a leagtar amach sa PSLC.

Meastar go bhfuil an criosú bunúsach nó na húsáidí ceadaithe reatha inghlactha i bprionsabal i gcás mionfhorbairtí ar fhoirgnimh reatha (amhail síntí beaga le tithe, formhór na n-athruithe úsáide ar fhoirgnimh reatha nach dócha a chothóidh saincheisteanna suntasacha ó thaobh tuilte de, ar choinníoll nach gcuirfidh siad bac ar shreabhchónairí tábhachtacha, nach dtabharfaidh siad líon mór daoine nua isteach i limistéar baol tuilte ná nach n-úsáidtear iad chun substaintí guaiseacha a stóráil.

LCCG 20 Suíomhanna Sonracha Baol Tuilte (Déan tagairt de Léarscáileanna Tuilte Bhaile Chláir, Bhearna agus Órán Mór agus na Creatphleananna Uirbeacha do Chnoc Mhaoil Drise agus an Garrán)

Ní mór Measúnacht Riosca Suíomhoiriúnaithe atá i gcomhréir le Caibidil 5 'Bainistíocht Forbartha Tuilte' den fhoilseachán 'An Córas Pleanála agus Bainistíocht Riosca Tuilte - Treoirlínte Pleanála d'Údarás Áitiúla 2009' a chur isteach le hiarratais ar chead pleanála i ndáil le tailte i mBaile Chláir, Bearna agus Órán Mór agus sa Chreatphleananna Uirbeacha do Chnoc Mhaoil Drise agus don Gharrán arna sainaithint mar thailte atá laistigh de limistéir bháistiúla Réamh-mheasúnú Riosca Tuilte (PFRA) lasmuigh de Chrios Tuilte Tháscaigh A ar na Léarscáileanna Tuilte. Is saineolaithe atá cáilithe go hoiriúnach agus a bhfuil taithí hidreolaíoch acu a ullmhóidh na measúnachtaí sin agus déanfaidh siad rioscaí agus iarmhairtí aon mhaolaithe riachtanaigh a chainníochtú, mar aon leis na bearta is gá nó na bearta atá beartaithe chun rioscaí iarmharacha a bhainistiú.

LCCG 21 Cúlchríoch Ceannchathartha

Cloífead leis na critéir arna leagan amach sna cuspóirí beartais i gCaibidil 4 Saol na Tuaithe agus Forbairt maidir le forbairtí tí aonair lonnaithe ar thailte talmhaíochta lasmuigh de na lonnaithe Baile Chláir, Bearna agus Órán Mór agus lasmuigh de na Creatphleananna Uirbeacha.

LCCG 22 Saintithíocht

Ceangal a chur i bhfeidhm go gcuirfead íoslíon 10% de shuíomhanna cónaithe incháilithe nua ar leataobh d'fhonn aonaid tithíochta sóisialta agus saintithíochta a fhorbairt, ach amháin sa chás go gcomhaontaítear socruithe oiriúnacha eile leis an Údarás Áitiúil, i gcomhréir le Straitéis Tithíocht Chontae na Gaillimhe agus Cuid V den Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000 (arna leasú) agus aon leasuithe a ndéanfar ar fhoráil Chuid V ina dhiaidh sin chun beartas an Rialtais a léiriú.

LCCG 23 Maitrís um Chriosú Úsáide Talún

Úsáidí talún éagsúla a dhíríú isteach i gcrios(anna) úsáide talún iomchuí, i gcomhréir leis na cuspóirí úsáide talún agus an mhairtís um chriosú úsáide talún ar a chúl seo. A chinntiú go bhfuil úsáidí talún beartaithe laistigh de Bhaile Chláir, Bearna agus Órán Mór agus na Creatphleananna Uirbeacha do Chnoc Mhaoil Drise agus don Gharrán comhoiriúnach le húsáidí talún reatha agus ag teacht le saintréithe an limistéir.

1.10.1 Criosanna Úsáid Talún

Léirítear sa tábla seo a leanas an criosú úsaíde talún atá beartaithe laistigh de Limistéar Ceannchathartha an Chontae:

Criosú	Cuspóir	Tuairisc
Cónaithe & Cónaithe Inlíonta Reatha	Conláistí cónaithe i limistéir chónaithe reatha a chosaint agus a fheabhsú.	Foráil a dhéanamh d'fheabhsúcháin tí, leasúcháin tí, síntí tí agus forbairt inlíonta iomchuí, i gcomhréir le prionsabail an dea-dhearaidh agus ag déanamh conláiste cónaithe reatha a chosaint.
Cónaitheach Céim 1	Limistéir chónaithe a chosaint, a sholáthar agus a fheabhsú laistigh de shaolré an phlean seo.	Soláthar forbairtí nua ardchaighdeáin a éascú ar dhlúis iomchuí agus a chinntiú go bhfuil an leagan amach agus an dearadh nasctha le lár an bhaile agus le saoráidí pobail. Meascán iomchuí a chur ar fáil ó thaobh mhéid, cineál agus tionacht na dtithe chun freastal a dhéanamh ar riachtanais teaghlaigh agus chun pobail chothromaithe a chur ar fáil.
Cónaitheach Céim 2	Limistéir chónaithe a chosaint, a sholáthar agus a fheabhsú.	Soláthar forbairtí nua ardchaighdeáin a éascú ag dlúis iomchuí agus a chinntiú go bhfuil an leagan amach agus an dearadh nasctha le lár an bhaile agus le saoráidí pobail. De ghnáth, ní bhíonn forbairtí cónaithe Céim 2 infhorbartha le linn shaolré an phlean seo, faoi réir na bhforálacha arna leagan amach thíos. (* Forbairtí tithe aonair le haghaidh ball teaghlaigh ar thailte faoi úinéireacht teaghlaigh: * Forbairtí neamhchónaithe atá oiriúnach do chomhthéacs an tsuímh, d'aon chonláiste cónaithe atá ar an bhfód cheana féin agus do phatrún reatha na forbartha sa limistéar sin; * I gcás gur léir nach féidir nó nach ndéanfar tailte Cónaithe (Céim 1) a fhorbairt laistigh de thréimhse an phlean, seans go dtabharfaí faoi fhorbairt chónaithe ar bhonn céimnithe ar thailte Cónaithe (Céim 2).
Forbairtí Lár an Bhaile/Cónaithe Inlíonta	Conláiste cónaithe a chosaint, a sholáthar agus a fheabhsú i príomhláithreáin i lár an bhaile le linn shaolré an phlean seo.	Éascaíocht a dhéanamh maidir le forbairtí cónaithe ardchaighdeáin nua a sholáthar ar an dlús iomchuí laistigh de láithreáin i Lár an Bhaile. Meascán iomchuí a chur ar fáil ó thaobh mhéid, cineál agus tionacht na dtithe chun freastal a dhéanamh ar riachtanais teaghlaigh agus chun pobail chothromaithe a chur ar fáil.

<p>Lár an Bhaile/Tráchtáil</p>	<p>Foráil a dhéanamh chun úsáidí lár an bhaile iomchuí a fhorbairt agus a fheabhsú, lena n-áirítear úsáidí miondíola, tráchtála, oifige agus sibhialta/pobail, chomh maith le foráil a dhéanamh le haghaidh cóiríochta scéime cónaithe ‘Maireachtáil os cionn an tSiopa’, nó cóiríocht choimhdeach eile.</p>	<p>Lár an bhaile mar atá sé a fhorbairt agus a chomhdhlúthú chun feabhas a chur ar a bheogacht agus inmharthanacht, agus forbairtí iomchuí tráchtála agus cónaithe a dhlúthú, rud a chinnteoidh go mbeidh meascán ann ó thaobh úsáidí tráchtála, áineasa agus sibhialta de.</p>
<p>Tráchtáil/Úsáid Mheasctha</p>	<p>Foráil a dhéanamh d’fhorbairtí tráchtála agus forbairtí úsáide measctha a dhéanamh, ar thailte oiriúnacha a thugann lárphointe chun seirbhísí a sholáthar do chomharsanachtaí/limistéir mórtimpeall agus deiseanna a chur ar fáil le haghaidh fiontraíochtaí tráchtála, forbairtí miondíola agus chun fostaíocht a chruthú, gan cur isteach ar bheogacht agus inmharthanacht an bhaile.</p>	<p>Éascaíocht a dhéanamh maidir le limistéir fhostaíochta reatha a fhorbairt agus a fheabhsú tuilleadh, agus deiseanna a éascú chun forbairtí ardchaighdeáin tráchtála/úsáide measctha a fhorbairt i dtimpeallacht fhisiceach ardchaighdeáin.</p>
<p>Tionsclaíocht</p>	<p>Cur chun cinn a dhéanamh ar fhorbairt inbhuanaithe úsáidí tionsclaíocha agus úsáidí a bhaineann leis an tionsclaíocht, lena n-áirítear déantúsaíocht, próiseáil ábhar, trádstóráil agus dáileadh ar thailte oiriúnacha, le seirbhísí agus saoráidí leordhóthanacha agus ardleibhéal rochtana ar phríomhlíonraí bóithre agus saoráidí iompar phoiblí.</p>	<p>Éascaíocht a dhéanamh maidir le limistéir fhostaíochta reatha a fhorbairt agus a fheabhsú tuilleadh, agus deiseanna a éascú chun forbairtí ardchaighdeáin tionsclaíocha a fhorbairt i dtimpeallacht fhisiceach ardchaighdeáin.</p>
<p>Gnó agus Teicneolaíocht</p>	<p>Foráil a dhéanamh chun gnó agus teicneolaíocht a fhorbairt.</p>	<p>Éascaíocht a dhéanamh maidir le limistéir fhostaíochta reatha a fhorbairt agus a fheabhsú tuilleadh-, agus deiseanna a éascú chun forbairtí ardchaighdeáin gnó agus teicneolaíochta a fhorbairt i dtimpeallacht fhisiceach ardchaighdeáin.</p>
<p>Gnó agus Fiontraíocht</p>	<p>Foráil a dhéanamh chun gnó agus fiontraíocht a fhorbairt.</p>	<p>Éascaíocht a dhéanamh maidir le limistéir fhostaíochta reatha a fhorbairt agus a fheabhsú tuilleadh-, agus deiseanna a éascú chun forbairtí ardchaighdeáin gnó agus fiontraíochta a fhorbairt i dtimpeallacht fhisiceach ardchaighdeáin.</p>

Saoráidí Pobail	Foráil a dhéanamh do shaoráidí sibhialta, pobail agus oideachais.	Éascaíocht a dhéanamh maidir le bonneagar riachtanach pobail, sláinte, creidimh, oideachais, sóisialta agus sibhialta.
Imeall an Chósta	Imeall an chósta a chosaint agus a fheabhsú.	Cosaint agus feabhsú imeall an chósta a cheadú, de réir mar is cuí mar acmhainn straitéiseach ardchionláiste, agus deiseanna siamsaíochta, caomhnaithe agus conláiste áitiúil a chur ar fáil.
Spáis Oscailte/ Áineas agus Conláiste	Spás oscailte reatha a chosaint agus a fheabhsú agus foráil a dhéanamh do spás siamsaíochta agus conláiste.	Éascaíocht a dhéanamh maidir le tuilleadh spásanna oscailte gníomhacha reatha, limistéir aclaíochta foirmiúla, tailte spóirt agus páirceanna spóirt a fhorbairt agus a fheabhsú.
Turasóireacht	Acmhainn chultúir, stairiúil agus turasóireachta a chur chun cinn agus a spreagadh i gcás gach ceann de na SGTanna.	Éascaíocht a dhéanamh maidir le saoráidí turasóireachta atá ar an bhfód cheana i gcuid de na SGTanna a fhorbairt agus a fheabhsú. Forbairt agus infheistíochta turasóireachta nua a spreagadh de réir mar is cuí.
Fóntas Poiblí	Cothabháil a dhéanamh ar thailte a sholáthraíonn bonneagar seirbhíse.	A chur san áireamh go gcaithfear tailte a ainmniú le haghaidh fóntas poiblí amhail córais cóireála fuíolluisce.
Bonneagar Iompair	Éascaíocht a dhéanamh maidir le bonneagar riachtanach iompair a sholáthar agus a chothabháil.	A chur san áireamh go gcaithfear tailte a fhorchoimeád chun bóithre poiblí, cosáin, calafoirt, canálacha, rotharbhealaí, stadanna an bhus agus tírdhreachú a éascú, mar aon le haon oibreacha coimhdeacha, de réir mar is cuí.

1.10.2

Maitrís um Chriosú Úsáide Talún do Limistéar Ceannchathartha Chontae na Gaillimhe

Úsáidí Talún	TC	R	CF	OS	T	I	BE	BT	CE	PU	TI
ÚTT	TC	R	CF	OS	T	I	BE	BT	CE	PU	TI
Siamsaíocht	O	N	N	N	O	N	N	N	N	N	N
ATM	P	O	O	N	O	O	O	O	N	N	N
Banc/Cumann Foirgníochta	P	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Beár/Bialann	P	N	N	N	O	N	N	N	N	N	N
B&B (Leaba is Bricfeasta) ¹	O	O ₁	N	N	O	N	N	N	N	N	N
Oifig Gheallghlacadóra	O	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Conchró Coinneála	N	N	N	N	N	O	N	N	N	N	N
Caifé ²	P	O	O ₂	N	P	O ₂	O ₂	N	N	N	N
Páirc Charbhán – Saoire	N	N	N	N	O	N	N	N	N	N	N
Íoc is Iompair	N	N	N	N	N	O	O	N	N	N	N
Trádáil Ócáideach	O	N	N	N	O	N	N	N	N	N	N
Pictiúrlann	P	N	O	N	O	N	N	N	N	N	N
Ionad Comhdhála	P	N	O	N	O	N	P	O	N	N	N
Ionaid Sonraí/Ionaid Óstála Gréasáin	P	N	N	N	N	O	P	P	N	N	N

Úsáidí Talún	TC	R	CF	OS	T	I	BE	BT	CE	PU	TI
Bialann Charrsheirbhíse	O	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Ionad Fiontraíochta	O	N	N	N	N	O	P	O	N	N	N
Tionscal Eastóscach	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Ionad Garraíodóireachta	O	N	N	O*	N	N	O	N	N	N	N
Dochtúir Teaghlaigh & Seirbhísí Leighis Gaolmhara	P	O	O	N	N	N	O	N	N	N	N
Lóistín ¹	P	O ₁	N	N	P	N	N	N	N	N	N
Gruagaire/Pearsanta/Grúmaeireacht	P	O	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Gníomhaíocht Gheilleagrach bunaithe sa Bhaile ¹	O	O ₁	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Brú Óige	P	O	O	N	P	N	N	N	N	N	N
Óstán	P	O	N	N	P	N	N	N	N	N	N
Iosta Breosla Baile	N	N	N	N	N	O	O	N	N	N	N
Tionsclaíocht	N	N	N	N	N	P	O	N	N	N	N
Aonaid Lóistíochta, Stórála agus Dáilte	N	N	N	N	N	P	O	O	N	N	N
Taifeadh Meán agus Úsáidí Meán Ginearálta lena mbaineann	O	O	N	N	N	O	P	O	N	N	N
Seomra Taispeántais Díolacháin Mótár	O	N	N	N	N	O	O	N	N	N	N
Club Oíche	O	N	N	N	O	N	N	N	N	N	N
Oifig (<100m ²)	P	O	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Oifig (100m ² go 1000m ²)	O	N	N	N	N	O	O	N	N	N	N
Páirc Oifigí (> 1000m ²)	N	N	N	N	N	O	O	P	N	N	N
Stáisiún Peitрил	O	N	N	N	N	O	O	N	N	N	N
Seirbhísí Gairmiúla/Eile	P	O	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Bialann	P	N	N	N	P	N	N	N	N	N	N
Gnó Eolaíocht agus Teicneolaíocht-bhunaithe	O	N	N	N	N	P	P	P	N	N	N
Clós Conamair	N	N	N	N	N	O	N	N	N	N	N
Garáiste Seirbhísí	O	N	N	N	N	O	O	N	N	N	N
Siopa - Ar bhonn Comparáide	P	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Siopa - Áise	P	O	N	N	O	N	N	N	N	N	N
Siopaí – Ionad Mór Áise/Comparáide	O	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Déantúsaíocht Bheag	N	N	N	N	N	P	O	N	N	N	N
Iosta Stórála	N	N	N	N	N	P	O	O	N	N	N
Bialann Beir Leat	O	N	N	N	O	N	N	N	N	N	N
Iosta Iompair	N	N	N	N	N	O	O	N	N	O	N
Ionad Cúraim Tréidlia	O	O	N	N	N	O	O	N	N	N	N
Trádstóráil (Mórdhíol san áireamh)	N	N	N	N	N	P	O	N	N	N	N
Trádstóráil (Miondhíol/Neamhbhia<700m ²) ³	O	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Trádstóráil (Miondhíol/Neamhbhia/Earraí Tí Toirtiúla 700m ² – 5,000m ²) ³	N	N	N	N	N	N	O	N	N	N	N
Úsáidí Cónaithe	TC	R	CF	OS	T	I	BE	BT	CE	PU	TI
Árasáin ¹	P	O ₁	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Laithreán Stad	N	O	O	N	N	N	N	N	N	N	N
Cónaitheach (gan Árasáin a áireamh) ¹	O	P ₁	N	N	N	N	N	N	N*	N	N
Teach Scoir	O	P	O	N	N	N	N	N	N	N	N
Lóistín Saoire Gearrthéarmach	O	N	N	N	p	N	N	N	N	N	N
Úsáidí Poiblí, Pobail agus Institiúide	TC	R	CF	OS	T	I	BE	BT	CE	PU	TI
Foirgnimh le haghaidh Shláinte, Shábháilteacht agus Leas an Phobail	P	O	O*	N	O	N	O	O	N	N	N
Reilig	N	O	P	O*	N	N	N	N	N	N	N
Saoráidí Cúraim Leanáí (Naíolann)	P	O	P	N	N	O	O	O	N	N	N
Clubtheach agus Saoráidí Gaolmhara	O	O	P	O*	O	N	N	N	N	N	N

Úsáidí Talún	TC	R	CF	OS	T	I	BE	BT	CE	PU	TI
Saoráid Pobail	P	O	P	O*	O	N	O	N	N	N	N
Créamatóiriam	N	O	O	O	N	O	O	N	N	N	N
Foirgneamh Cultúrtha/Áineasa	P	O	P	O*	P	N	O	N	N	N	N
Oideachas – Bunoideachas/Meánoideachas	O	O	P	O*	N	O	O	N	N	N	N
Oideachas – Oideachas/Oiliúint Eile	P	O	P	O	N	O	O	O	N	N	N
Teach Tórraimh	P	O	O	N	N	O	O	N	N	N	N
Fóillíocht	P	O	P	O*	O	N	O	N	N	N	N
Leabharlann	P	O	P	N	O	N	N	N	N	N	N
Ionad Adhartha Phoiblí	O	O	O	N	N	N	O	N	N	N	N
Úsáidí Spáis Oscailte, Áineasa agus Conláiste	TC	R	CF	OS	T	I	BE	BT	CE	PU	TI
Galfchúrsa	N	N	N	O*	P	N	N	N	N	N	N
Gníomhaíochtaí Áineasa/Cultúrtha	O	O	P	O*	P	O	O	N	O*	N	N
Úsáidí Talmhaíochta	TC	R	CF	OS	T	I	BE	BT	CE	PU	TI
Seamlas	N	N	N	N	N	O	N	N	N	N	N
Foirgneamh Talmhaíochta	N	O	N	O*	N	O	O	N	N	N	N
Marglann/Comharchumann	O	N	N	N	N	P	N	N	N	N	N
Úsáidí Ginearálta/Seirbhísí agus Bonneagair	TC	R	CF	OS	T	I	BE	BT	CE	PU	TI
Fógraí – Saorsheasaimh	O	N	O	N	N	O	O	O	N	O	O
Carrchlós	P	O	O	N	O	P	O	O	N	N	O
Saoráidí Athchúrsála/Ionad <i>fág anseo</i>	O	O	O	N	N	O	O	O	N	O	N
Lárionad Dramhaíola	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Bonneagar Fónais agus Suiteálacha Seirbhísí Poiblí Suiteálacha	O	O	O	O*	O	O	O	O	N	P	O
Fuinneamh Gaoithe/In-athnuaite mionscála tí	O	O	O	O*	O	O	O	O	N	O	N

Nótaí Ginearálta faoin Mairís um Chriós Úsáide Talún:

- (1) Measfar go bhfuil na húsáidí seo ar thailte Cónaitheacha faoi réir Chuspóir GCMA 1, de réir mar is cuí.
- Caifé (2)** – Measfar an úsáid seo nuair atá sé ina chuid d'fhorbairt chomhoiriúnach fhoriomlán chun freastal ar riachtanais an cheantair máguaird.
- Trádstóráil (3)** – Ní cheadófar forbairt ná foroinnt stóras ina n-aonaid níos lú ná 700m² go hiondúil i suíomhanna atá ar imeall an láir agus amuigh ón lár, de réir Threoirlínte Pleanála Miondíola 2012 (nó aon cháipéis nuashonraithe/a thagann ina n-áit).
- Ionad Sonraí** – Is féidir é a shainiú mar shaoráid, ina bhfuil trealamh teicneolaíocht faisnéise suiteáilte agus ag feidhmiú, chomh maith le sonraí leictreonacha a stóráil agus a dháileadh.
- Crios R: Cónaitheach** – Tá Céim 1 le forbairt mar fhorbairt chónaithe i rith shaolré an Phlean seo; – Níl Céim 2 infhorbartha go ginearálta i rith shaolré an Phlean seo, faoi réir na bhforálacha agus na n-eisceachtaí a leagtar amach faoi Chuspóir GCMA 1.
- *OS** – Feic freisin Léarscáil – Bainistíocht Riosca Tuilte, Cuspóir GCMA 19 agus GCMA 21 agus Caibidil 15, Caihdeán DM 69.
D'ainneoin an chriosaithe Spás Oscailte/Áineasa agus Conláiste, caithfidh úsáidí beartaithe sa chrios seo a thaispeáint go gcloíonn siad leis an **gCóras Pleanála & Treoirlínte um Riosca Tuilte (2009)** (nó mar a nuashonraítear é). Féadfaidh Tástáil Fírinneithe a bheith ag teastáil mar a lua sna treoirlínte thuasluaite.
- Ní ainmnítear aon úsáidí sonracha talún don chrios úsáide talún srianta toisc go léiríonn an crios sin forbairtí reatha i gCrios Tuilte A/B. Tá treoir faoi na húsáidí/an fhorbairt atá oiriúnach sa chrios seo le fáil ach féachaint ar **Chuspóirí Beartais GCMA 20 agus Caihdeán GCMA 71** den phlean seo, **léarscáileanna gaolmhara maidir le tuilte agus an Córas Pleanála & Treoirlínte um Riosca Tuilte lena n-áirítear Ciorclán PL2/2014 ón Roinn.**

Nótaí ar Aicmí Úsáide Talún na Maitrise um Chriosú Úsáide Talún:

Sainíodh na haicmí úsáide talún a dtagraítear dóibh i maitris an chriosaithe úsáide talún mar seo a leanas:

1. **Ceadaithe i bPrionsabal (P)** – Is ionann úsáid a ainmnítear mar Ceadaithe i bPrionsabal agus úsáid a nglacann an tÚdarás Áitiúil léi go teoiriciúil sa chrios ábhartha, faoi réir chomhlíonadh na mbeartas, cuspóirí, caighdeán agus ceanglas ábhartha a leagtar amach sa phlean seo agus phrionsabail pleanála cirte agus forbartha inbhuanaithe.
2. **Oscailte do Mhachnamh (O)** – Is ionann úsáid a ainmnítear mar Oscailte do Mhachnamh agus úsáid a d'fhéadfadh an tÚdarás Áitiúil a cheadú má tá sé sásta go mbeidh an cineál forbartha a bheartaítear comhoiriúnach do na beartais agus cuspóirí don chrios, nach dtiocfaidh sé salach ar úsáidí ceadaithe agus go gcloíonn sé le pleanáil cheart agus forbairt inbhuanaithe an cheantair, lena n-áirítear na beartais agus cuspóirí a leagtar amach sa phlean seo.
3. **Ní Cheadaítear de ghnáth (N)** – Is ionann úsáid a ainmnítear mar Ní Cheadaítear de ghnáth agus úsáid nach gceadóidh an tÚdarás Áitiúil, seachas i gcás eisceachtúil. D'fhéadfaí sin a dhéanamh mar gheall ar an éifeacht a mheastar a d'fhéadfadh a bheith aici ar úsáidí reatha agus ceadaithe, a neamh-chomhoiriúnacht leis na beartais, cuspóirí, caighdeán agus ceanglais atá sa phlean seo nó toisc nach bhfuil sé ag teacht le pleanáil cheart agus forbairt inbhuanaithe an cheantair.

Cuimsítear an méid seo a leanas sna criosanna úsáide talún a dtagraítear dóibh i maitris an chriosaithe úsáide talún:

1. **Crios TC** – Lár Baile/Sráidbhaile
2. **Crios R** – Cónaitheach
3. **Crios CF** – Saoráidí Pobail
4. **Crios OS** – Spás Oscailte/Áineas agus Conláiste
5. **Crios T** - Turasóireacht
- 6 **Crios I** - Tionsclaíoch
- 8 **Crios BE** – Gnó agus Fiontraíocht
- 9 **Crios BT** – Gnó agus Teicneolaíocht
10. **Crios CE** - Imeacht Cóta
11. **Crios PU** – Fónais Phoiblí
12. **Crios TI** – Bonneagar Iompair

2.0 Lonnaíochtaí Ceannchathartha

2.1 Lonnaíocht Cheannchathartha Bhaile Chláir

2.2 Comhthéacs an Bhaile

Tá Baile Chláir suite thart ar 10 km soir ó thuaidh de Chathair na Gaillimhe, taobh istigh de Ghaeltacht Chontae na Gaillimhe. Tá an sráidbhaile lonnaithe laistigh de limistéar ceannchathartha na Gaillimhe agus, mar sin, is cuid de Limistéar Ceannchathartha na Gaillimhe é. Tá an sráidbhaile suite san áit a dtrasnaíonn Príomhbhealach Náisiúnta an N17 ó Ghaillimh go Sligeach (Cúil Mhuine) Abhainn an Chláir. Tá sé ar an acomhal leis an N18, an Príomhbhealach Náisiúnta ó Ghaillimh go Luimneach, a nascann leis an N6, an Príomhbhealach Náisiúnta ó Ghaillimh go Baile Átha Cliath agus an N18/M18.

Tá roinnt siopaí áitiúla, aonaid tráchtála/gnó agus dhá óstán lena mbaineann na saoráidí gaolmhara (ionad fóillíochta) ann, cuirtear saoráidí oideachais ar fáil dóibh siúd a bhfuil cónaí orthu laistigh den sráidbhaile, sa cheantar máguaird agus líon mór daoine a thaistealaíonn ar an N83 Ó Mhaigh Eo/Sligeach go Gaillimh ar bhonn laethúil/seachtainiúil. Téann Baile Chláir síos i líne ón taobh thuaidh d'Abhainn an Chláir go taobh deas acomhal an N83 agus an R381.

Rinne Oifig na nOibreacha Poiblí oibreacha draenála i mBaile Chláir le déanaí chun tuilte a mhaolú, agus táthar tar éis droichead nua a thógáil. Sa chuid den sráidbhaile is faide ó thuaidh, tá cnuasach eaglasta le fáil ina bhfuil an Caisleán agus fothrach na Mainistreach Proinsiasach, reilig agus fothrach na heaglaise paróiste ó na meánaoiseanna, agus is i gcoinne an chúlra iontaigh seo atá an sráidbhaile suite ar bhruach Abhainn an Chláir.

2.3 Pobail Inbhuanaithe

2.3.1 Tithíocht

Tá fás suntasach tagtha ar an lonnaíocht chathrach Baile Chláir le 20 bliain anuas, a bhí sin lena cóngarachacht do Chathair na Gaillimhe, agus tá an-tóir air i gcónaí mar áit chun forbairtí cónaithe a thógáil. I measc na gcineálacha tithe, tá tithe sraithe, tithe leathscoite agus tithe scoite, a bhformhór díobh idir bhungalónna agus thithe dhá stór. Tá roinnt foirgneamh tráchtála/miondíola lonnaithe taobh leis an N83 freisin, laistigh de lár an bhaile.

Is príomhaidhm den phlean lonnaíochta ceannchathartha seo tithíocht bhreise a chur ar fáil amach anseo a chomhlíonann prionsabail na cáilíochta agus na hinbhuanaitheachta, go speisialta ó thaobh dearaidh agus leagain amach de. Caithfidh prionsabail na cáilíochta, na hinbhuanaitheachta agus na hionchuimsitheachta a bheith chun tosaigh agus forbairtí cónaithe á dtógáil i mBaile Chláir amach anseo. Ba cheart go gcuireann scéimeanna nua iltithíochta laistigh de limistéar an phlean rogha iomchuí d'aonaid tithíochta éagsúla ar fáil a dhéanann freastal ar éilimh reatha an tsráidbhaile agus ar éilimh an tsráidbhaile amach anseo, agus a bhíonn freagrúil ar an gcomhthéacs áitiúil, ó thaobh dearaidh, leagain amach agus dlúis de. Caithfidh forbairtí cónaithe laistigh de Bhaile Chláir cloí leis an gcuspóir beartais maidir le haonaid tithíochta a dháileadh ar theaghlaigh le Gaeilge.

2.3.2 Lár an Bhaile/ Miondíol

Tá Lár Bhaile Chláir gnóthach go leor agus an phríomhghníomhaíocht thráchtála lonnaithe siar ó thuaidh den N83 ó Super Valu mhuintir Hughes ar imeall theas lár an bhaile i dtreo an Óstáin The Arches ar imeall thuaidh an láir. Áirítear sa phlean do na sé bliana atá amach romhainn criosú a dhéanamh i Lár an Bhaile agus tá sé ina chuid den phlean sin aghaidh an phríomhlimistéir thráchtála a chur i dtreo an N83. Áirítear sa chriosú sin i lár an bhaile tailte atá soir ó dheas ón N83 lonnaithe i lár an bhaile, agus tailte soir ó dheas ón acomhal idir an N83 agus an R381 a chuimsíonn tailte a shainnithnítear mar Lár an Bhaile/inlíonta (féach an léarscáil um chriosú úsáide talún Bhaile Chláir).

Trí lár an tsráidbhaile i mBaile Chláir a chomhdhlúthú d'fhonn freastal ar fhás amach anseo, cabrófar chun sraoilleáil uirbeach a chosc trí fhorbairt uirbeach níos dlúithe a sholáthar, chomh maith le bonn le haghaidh pobail uirbigh níos inbhuanaithe.

2.3.3 Fostaíocht agus Forbairt Gheilleagrach

Tá Páirc Ghnó lonnaithe taobh leis an N18, agus tá gnólachtaí tráchtála i roinnt aonaid istigh inti. Tá na tailte seo criosaithe mar thailte Gnó agus Fiontraíochta. Rinneadh athchóiriú ar Chaisleán Bhaile Chláir le blianta beaga anuas agus tagann an-chuid turasóirí ann. Reáchtáiltear roinnt féilte ar thailte an chaisleáin, go mór mór le linn an tsamhraidh.

2.3.4 Saoráidí Pobail

Tá saoráidí pobail riachtanach le haghaidh folláine agus feidhmiú pobal inbhuanaithe, agus cuireann siad le caighdeán saoil níos fearr ar an iomlán. Áirítear leo saoráidí oideachais, cúram leanaí, spóirt agus áineasa, ealaíon agus cultúir, saoráidí d'fheidhmeanna sláinte agus sóisialta, tailte adhlastha, ionaid adhartha, srl. i mBaile Chláir, cé go raibh fás suntasach ar fhorbairt agus ar dhaonra le fiche bliain anuas, níor soláthraíodh bonneagar tacaíochta pobail le dul leis an bhfás sin, agus dá bhrí sin tá brú breise ar na saoráidí agus seirbhísí pobail atá ann cheana féin. Tá sé tábhachtach dá bhrí sin go bhfreastalaíonn soláthar saoráidí nua pobail sa Phlean Forbartha Contae ar riachtanais an phobail áitiúil faoi láthair agus amach anseo i rith thréimhse an phlean, agus go gcuirtear ar fáil iad in áiteanna a bhfuil sé éasca dul chucu de shiúl na gcos, ar rothar nó ar iompar poiblí.

2.3.5 Oideachas

Le blianta beaga anuas, tógadh Coláiste Bhaile Chláir (meánscoil) in aice le Páirc Ghnó Bhaile Chláir. Is Coláiste Pobail comhoideachais, il-sainchreidmheach í an scoile seo a bunaíodh in 2013. Tá an bhunscoil Ag Foghlaim le Chéile Bhaile Chláir lonnaithe ar an gcampas céanna ar an taobh siar ó thuaidh den suíomh.

Tá Bunscoil Bhaile Chláir lonnaithe thart ar 0.5km siar ó thuaidh ón mbunscoil Ag Foghlaim Le Chéile Bhaile Chláir, soir ón R381 díreach roimh an acomhal idir an N83 agus lár an tsráidbhaile.

Tacófar le saoráidí oideachais de réir mar is cuí laistigh de thailte arna gcriosú i bPlean Lonnaíochta Ceannchathartha Bhaile Chláir.

2.3.6 Comhshaol agus Oidhreacht

Tá roinnt déanamhas cosanta laistigh de lonnaíocht cheannchathartha Bhaile Chláir atá liostaithe ar an Taifead ar Dhéanamhais Chosanta (TDC) atá istigh le Plean Forbartha Contae na Gaillimhe, e.g. Droichead Bhaile Chláir (TDC Uimh. 108) agus Caisleán Bhaile Chláir (TDC Uimh. 110). Tá roinnt Séadchomharthaí Taifeadta seandálaíochta laistigh de limistéar an phlean freisin, ar an taobh ó thuaidh den lonnaíocht an chuid is mó díobh, gar do Mhainistir Bhaile Chláir agus Caisleán Bhaile Chláir.

Téann Abhainn an Chláir trí imeall thuaidh lonnaíocht Bhaile Chláir agus isteach i Loch Coirib. Tá an abhainn seo ina cuid de Limistéir Chaomhantais Speisialta Loch Coirib, suíomh éiceolaíochta ainmnithe a mbaineann tábhacht Eorpach leis.

Tá sé tábhachtach aitheantas a thabhairt ar an bhféiniúlacht uathúil chultúir a léiríonn lonnaíocht amhail Baile Chláir agus a chinntiú go ndéanann forbairt nua an fhéiniúlacht sin a thacú agus a chomhlánú.

Tá oidhreacht cultúir shaibhir ag lonnaíocht Bhaile Chláir agus ag a mhórchúlchríoch tuaithe, mar a léirítear le Caisleán Bhaile Chláir agus Mainistir Bhaile Chláir atá lonnaithe laistigh de theorainn na lonnaíochta, agus leis an gCeárta agus an Músaem atá lonnaithe taobh ó thuaidh den sráidbhaile. Tá sé tábhachtach go léireodh forbairtí nua meas ar an gcultúr bunaithe seo. Tacóidh an Chomhairle i bprionsabal le tograí forbartha a d'fheabhsódh oidhreacht chultúir na láithreán seo, de réir mar is cuí.

Gné eile den oidhreacht chultúir i mBaile Chláir ná a stádas Gaeltachta laistigh de Ghaeltacht Chonamara. Mar sin, tá sé tábhachtach a chinntiú go léireoidh forbairt nua meas ar oidhreacht stairiúil agus chultúir Bhaile Chláir, agus go ndéanann sí a stádas Gaeltachta agus a oidhreacht theangeolaíoch a chosaint agus a fheabhsú, i gcomhréir le forálacha an Plean Forbartha Contae. Tá sé ríthábhachtach go ndéanfar an Ghaeilge a chosaint agus a chur chun cinn sa sráidbhaile trí choinníollacha pleanála iomchuí a chur i bhfeidhm, lena n-áirítear eastáit a ainmniú, comharthaíocht, agus céatadán de na haonaid tithíochta sna forbairtí tithíochta nua a shannadh do Ghaeilgeoirí.

2.4 Seirbhísí agus Bonneagar

2.4.1 Diúscairt Fuíolluisce

Le blianta beaga anuas, sholáthair Uisce Éireann ionad cóireála fuíolluisce bhardasaigh i mBaile Chláir. Tá sé d'acmhainn ag an ionad cóireála sin freastal ar riachtanais forbartha cónaithe agus tionsclaíoch Bhaile Chláir sa lá atá inniu ann agus amach anseo.

2.4.2 Seirbhísí Uisce

Freastalaíonn an príomhlíonra uisce poiblí ar Bhaile Chláir. Tacóidh an plean le cothabháil agus feabhsúcháin a dhéanamh ar an soláthar seo chun forbairt todhchaí an tsráidbhaile a chosaint.

2.4.3 Bonneagar Iompair agus Gluaiseachta

Sa phlean seo, cuirtear éifeachtúlacht chun cinn ó thaobh cúrsaíochta agus bainistíochta tráchta ar fud an tsráidbhaile, agus cuirfear páirceáil iomchuí ar fáil, gar do lár an tsráidbhaile."

Tacaíonn an Plean le Seachbhóthar Bhaile Chláir ar an N17 a chur i gcrích. Thiocfaí laghdú mór ar mhéid an tráchta a thagann tríd an sráidbhaile gach lá dá bhforbrófaí an seachbhóthar seo, agus chuirfeadh sé feabhas ar an timpeallacht i lár an tsráidbhaile freisin, chomh maith le sábháilteacht, cúrsaíocht agus bainistíocht tráchta i mBaile Chláir a fheabhsú.

Aithnítear sa phlean freisin agus tugtar tacaíocht ann do thábhacht an iompair inbhuanaithe, lena n-áirítear úsáid talún agus iompar a chomhtháthú, rud a spreagfaidh aistriú córa iompair ó iompar príobháideach chuig an rothaíocht, siúil agus iompar poiblí. D'fhonn aistriú córa iompair mar sin a spreagadh, ní mór feabhsúcháin a dhéanamh ar líonra na gcosán poiblí atá sa sráidbhaile cheana thar thréimhse an phlean chun gluaiseachtaí sábháilte coisithe a chinntiú. Ina theannta sin, is riachtanach go ndíreoidh forbairtí nua uile ar nascacht agus go nascann siad leis an líonra cosán atá ann cheana ionas go mbainfear nascacht amach agus go mbainfear leas aisti sa sráidbhaile, agus nach gceadófar an cineál forbartha ar a dtugtar 'cliobógacht'.

2.5 Athrú Aeráide agus Tuile

Mar a leagtar amach i *gCaibidil 14 Athrú Aeráide, Fuinneamh agus Acmhainn In-Athnuaithe*, imríonn an t-athrú aeráide tionchar díreach i gcónaí ar shaol daoine, ar an tsochaí agus ar an ngeilleagar ina laghdófar na hachair taistil ar an oideachas, ar an obair agus ar sheirbhísí, ina gcuirfear feabhas ar shaoráidí siúil agus rothaíochta agus ina ndéanfar foinsí áitiúla fuinnimh in-athnuaithe agus ísealcharbóin a chomhtháthú.

Rinneadh Measúnú Baol Tuile céim 2 ar phlean lonnaithe Bhaile Chláir agus sainithnítear ceantair a mbaineann baol tuile leo, do Bharthuile, tuile cois cósta, tuile bháistiúil agus tuile screamhuisce san áireamh. Tá léarscáil baol tuile le fáil i gCuid 4 den phlean ceannchathartha seo.

Cuspóirí Beartais Bhaile Chláir (Plean Lonnaithe Ceannchathartha Bhaile Chláir - PLCBC)

PLCBC1 Pobail Chónaithe Inbhuanaithe

Forbairt tailte oiriúnacha agus seirbhísithe a chur chun cinn chun pobail chónaitheacha inbhuanaithe d'ardchaighdeán atá leagtha amach go maith agus a bhfuil tírdhrechtú maith iontu a sholáthar, le meascán oiriúnach cineálacha agus dlús tithíochta, chomh maith le húsáidí tailte comhlántacha ar nós saoráidí pobail, seirbhísí áitiúla agus saoráidí iompair phoiblí, chun freastal ar an daonra cónaitheach phlean lonnaithe Ceannchathartha Bhaile Chláir. Conláistí cónaithe reatha a chosaint agus forbairt inlíoanta nua réititheach arna ndearadh go hiomchuí a éascú, i gcomhréir le pleanáil cheart agus forbairt inbhuanaithe limistéar an phlean. Spreagadh sonrach a dhéanamh ar chónaí os cionn an tsiopa, rud a d'fhéadfadh cur go mór le beogacht lár an bhaile agus gníomhaíocht a shíneadh níos faide ná uaireanta gnó.

PLCBC 2 Lár an Bhaile Inbhuanaithe

Forbairt Bhaile Chláir a chur chun cinn mar thimpeallacht dhlúth, ardchaighdeán, dheathírdhreachaithe agus inrochtana ina bhfuil meascán iomchuí d'úsáidí, lena n-áirítear úsáidí cónaitheacha, tráchtála, seirbhísí, turasoireachta, fiontraíochta, poiblí agus pobail, de réir mar is cuí, a sholáthraíonn réimse seirbhísí, áiseanna agus saoráidí miondíola, don phobal áitiúil agus cuairteoirí. Díreofar den chuid is mó ar lár an bhaile agus ar an bpríomhshráid ghaolmhar maidir le gníomhaíocht mhiondíola agus seirbhíse laistigh de na pleananna seo.

PLCBC 3 Saoráidí agus Seirbhísí Pobail

(a). Forbairt saoráidí pobail a chur chun cinn ar thailte/suíomhanna oiriúnacha i lonnaithe Bhaile Chláir agus ardleibhéal rochtana ar an bpobal áitiúil a chur ar fáil, lena n-áirítear úsáidí oideachais, úsáidí pobail, úsáidí sibhialta, úsáidí poiblí, úsáidí áineasa, úsáidí cultúir agus úsáidí eile comhlántacha.

(b). Tailte maidir le saoráidí pobail a sholáthar a fhorchoimeád chun críocha páirc spraoi a sholáthar.

(c). Tailte maidir le saoráidí pobail a sholáthar a fhorchoimeád chun críocha reilig a sholáthar.

PLCBC 4 Gnó & Fiontraíocht

Cur chun cinn a dhéanamh ar úsáidí gnó agus fiontraíochta, tionsclaíocht éadrom/trádstóráil agus úsáidí a leithéid agus páirc fiontraíochta/páirc oifigí, aonaid ghoir/gnólachtaí nuathionscanta agus Gnólachtaí Beaga agus Meánmhéide a fhorbairt ar thailte oiriúnacha i mBaile Chláir agus ardleibhéal rochtana a sholáthar ar líonraí príomhbhóithre agus ar shaoráidí iompair phoiblí.

PLCBC 5 Bonneagar Poiblí

Tacaíocht agus spreagadh a thabhairt d'fhorbairt bonneagair agus oibreacha feabhsúcháin a rachaidh chun sochair Bhaile Chláir agus an réigiún i gcoitinne.

PLCBC 6 Líonra Coisithe agus Rothaíochta

Spreagadh agus tacaíocht a thabhairt chun sraith de bhealaí coisithe agus rothaíochta a fhorbairt, a nascaidh limistéir chónaithe le lár an bhaile agus seirbhísí pobail áitiúla, nuair is féidir.

PLCBC 7 Creatstraitéis Iompair agus Athnuachana Uirbí

Creatstraitéis Tráchta, Iompair agus Athnuachana Uirbí a ullmhú don Bhaile thar shaolré an phlean agus féadfaidh Plean Athbhreithnithe Bainistíochta Tráchta a bheith ina chuid de sin agus;

(a) Athfhorbairt Suíomhanna Deise laistigh de limistéar an Phlean.

(b) Tacaíocht a thabhairt agus cur chun cinn a dhéanamh ar chúrsaíocht agus bainistíocht éifeachtúil tráchta ar fud Bhaile Chláir, agus éascaíocht a dhéanamh maidir le páirceáil iomchuí a chur ar fáil gar do lár an bhaile.

(c) Líonra de bhealaí siúil agus rothaíochta ainmnithe a chur ar fáil chun nascacht shábháilte agus áisiúil a sholáthar idir phríomhlimistéir chónaithe an bhaile agus príomhlimistéir eile den bhaile, scoileanna san áireamh.

PLCBC 8 Seachbhóthar Bhaile Chláir

Tacaíocht a thabhairt chun Seachbhóthar Bhaile Chláir a fhorbairt.

PLCBC 9 An Ghaeilge

An Ghaeilge a chosaint agus a chur chun cinn mar chéad teanga pobail limistéar Bhaile Chláir, lena n-áirítear:

- A chinntiú go dtugtar ainmneacha Gaeilge ar fhorbairtí agus go ndéanann na hainmneacha sin léiriú ar charachtar an limistéir.
- Forbairt saoraidí oideachais, áineasa, turasóireachta agus gnó a fheidhmíonn trí Ghaeilge a spreagadh.

Úsáidfeadh comharthaíocht Ghaeilge den chuid is mó agus siombailí a aithnítear go hidirnáisiúnta le feiceáil uirthi.

PLCBC 10 Clásal Feidhme Teanga

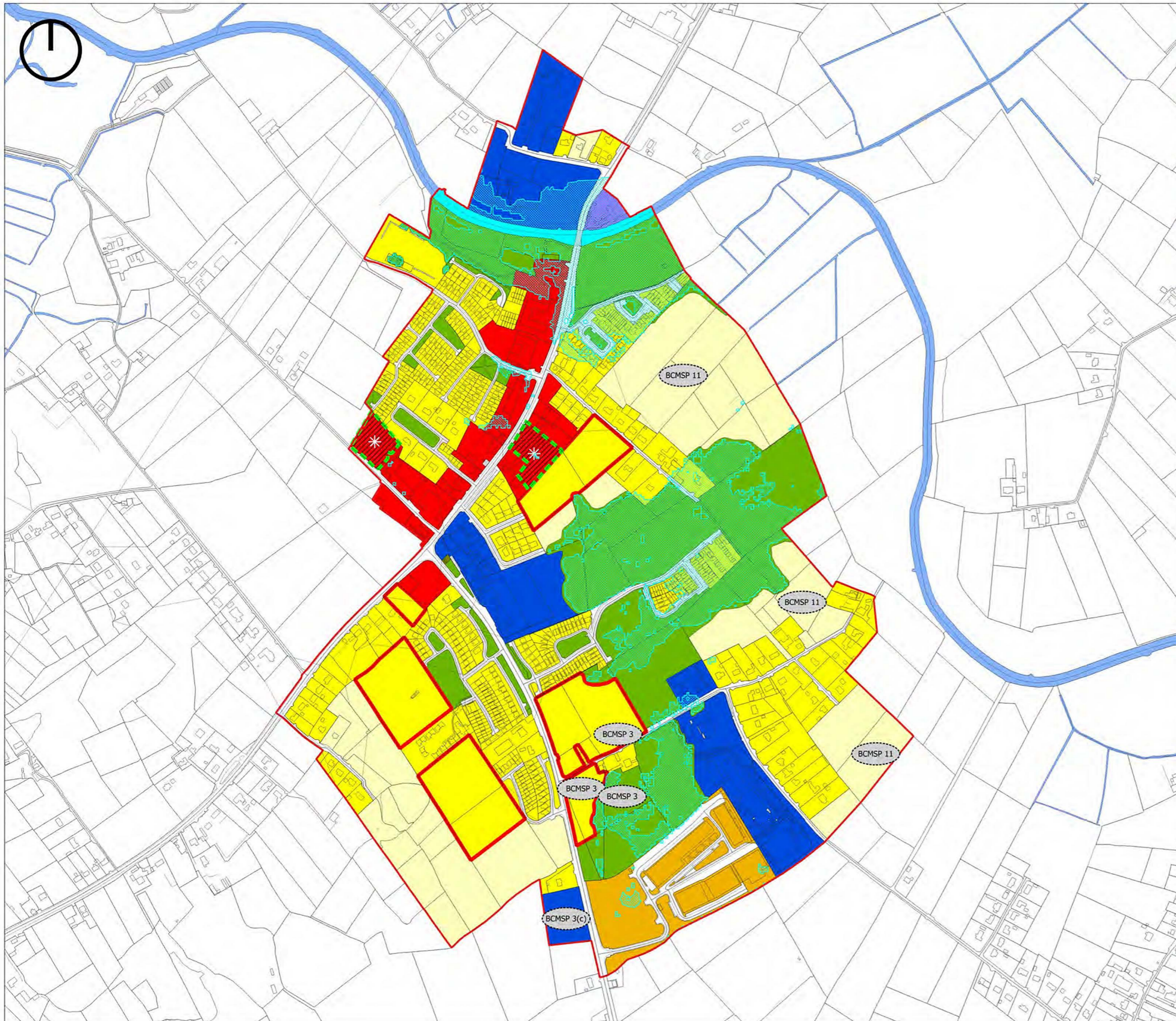
Cuirfeadh Clásal Feidhme Teanga i bhfeidhm ar chéatadán de na haonaid chónaithe nuair a dhéanfar forbairtí ina bhfuil níos mó ná aonad nó dhó i gceist a fhorbairt i mBaile Chláir. Cuirfeadh an clásal feidhme teanga i bhfeidhm ar 20% de na tithe ar a laghad nó ar chóimhéid le céatadán na ndaoine a labhraíonn Gaeilge ar bhonn laethúil, i gcomhréir leis an Daonáireamh is deireanaí a foilsíodh, pé ceann acu is mó.

PLCBC 11 Pointí Rochtana Táscacha um Fhorbairt

Pointí rochtana ar thailte infhorbartha/talamh cúil mar a léirítear ar an Léarscáil um Chríosú Úsáide Talún do Bhaile Chláir.

PLCBC 12 Úsáidí Neamhchomhréireacha

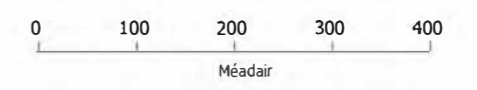
I gcás nach bhfuil úsáidí reatha i gcomhréir leis na cuspóirí úsáide talún nó le mairtís an phlean, éascóidh/tacóidh an tÚdarás chun na húsáidí sin a athlonnú chuig tailte níos inbhuanaithe a mbaineann an criosú iomchuí leo.

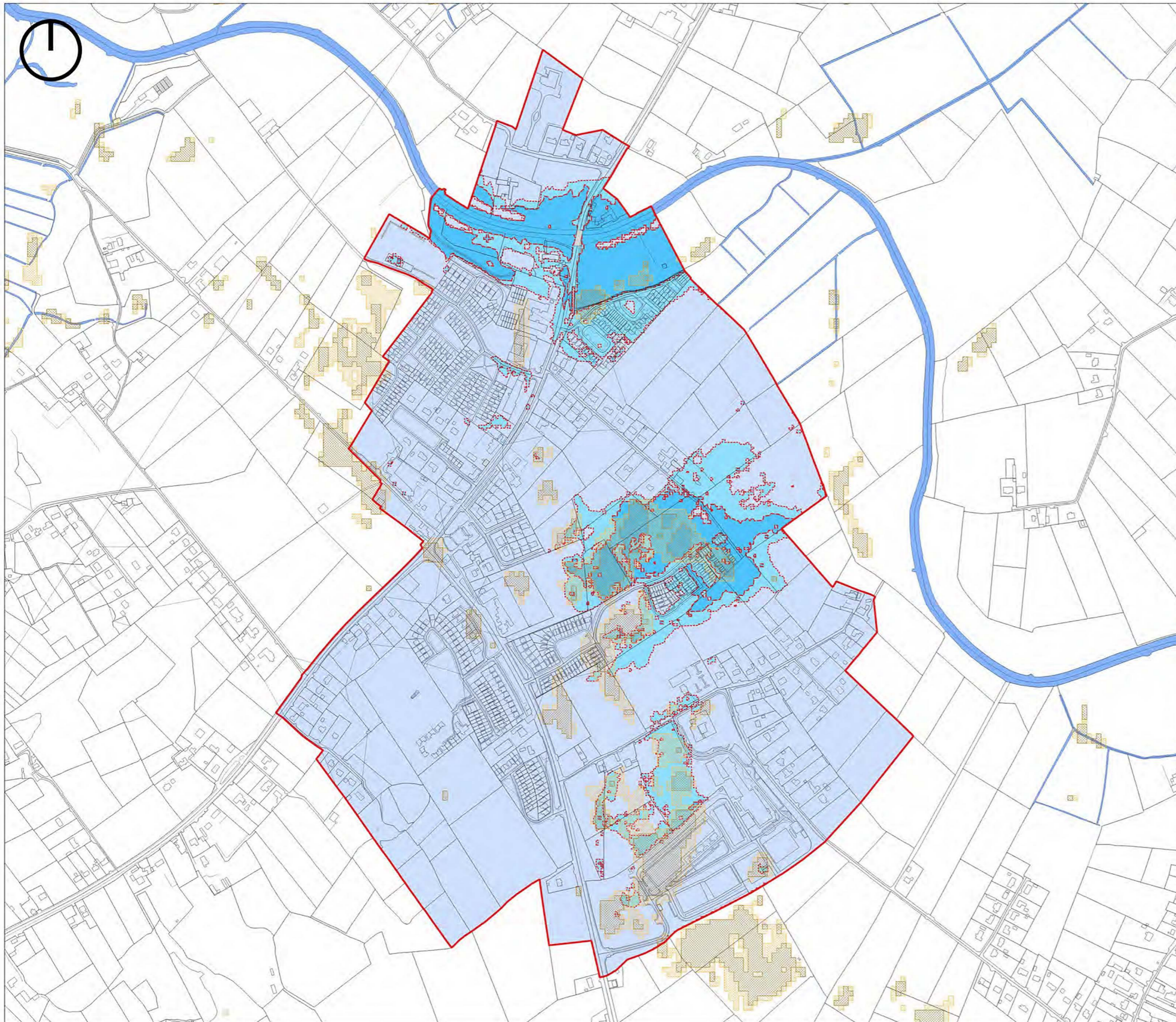

- Teorainn na Lonnaíochta
- R - Cónaithe Reatha
- R - Cónaithe (Céim 1)
- R - Cónaithe (Céim 2)
- C1 - Lár an Bhaile
- TCI - Lár an Bhaile Iníonta/Cónaitheach
- BE - Gnó & Fiontraíocht
- T - Turasóireacht
- CF - Saoráidí Pobail
- PU - Fónais Phoiblí
- OS - OS - Spás Oscailte/Áineas agus Conláiste
- TI - Bonneagar Iompair
- Uisce/Aibhneacha/Srutháin
- Úsáid Talún Shrianta
- Cuspóirí an Bheartais (Féach thíos)

- Cuspóirí an Bheartais**
- PLCBC 3 Pointe rochtana táscach um fhorbairt
  - PLCBC 3(c) Féach cuspóir
  - PLCBC 11 Pointe rochtana táscach um fhorbairt

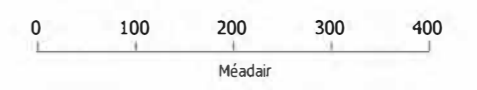
Dréachtphlean Forbartha Chontae na Gaillimhe 2022-2028
Limistéar Ceannchathartha na Gaillimhe Baile Chláir
Léarscáil um Chriosú Úsáid Talún

- Teoraínn na Lonnaíochta
- Críos Tuile Táscach A
- Críos Tuile Táscach B
- Críos Tuile Táscach C
- PFRA Báistíúil Táscach
- PFRA Uisce Báistíúil Rabharta
- Uisce

**Dréachtphlean Forbartha Chontae na Gaillimhe
2022-2028
Limistéar Ceannchathartha na Gaillimhe
Baile Chláir
Bainstíocht Riosca Tuilte**

2.6 Lonnaíocht Cheannchathartha Bhearna

2.7 Comhthéacs an Bhaile

Is sráidbhaile cois cósta í Bearna ar imeall thiar Chathair na Gaillimhe, thart ar 6.5km siar ó lár na Cathrach (an Fhaiche Mhór) agus 11km soir ón Spidéal. Tá sé lonnaithe laistigh de Limistéar Ceannchathartha na Gaillimhe. Tá an baile lonnaithe ar thairseach *Ghaeltacht na Gaillimhe*, an Ghaeltacht is mó sa tír. Tá saintréith uathúil ag baint le sráidbhaile Bhearna mar gheall ar a hoidhreacht iascaireachta agus Ghaeltachta agus is suíomh tarraingteach cois cósta í atá gar do Chathair na Gaillimhe. Le blianta beaga anuas, tháinig méadú suntasach ar Bhearna sa sráidbhaile agus sa cheantar máguaird mar gheall ar chomh gar is atá sí do Chathair na Gaillimhe.

2.8 Pobail Inbhuanaithe

2.8.1 Tithíocht

Tháinig borradh mór ar an lonnaíocht Bearna le 20 bliain anuas agus tá an-tóir ar Bhearna i gcónaí mar áit chun forbairtí cónaitheacha a lonnú, go mór mór ós rud é go bhfuil sé cois cósta agus cóngarach do Chathair na Gaillimhe. I measc na gcineálacha tithe, tá tithe sraithe, tithe leathscoite agus tithe scoite, a bhformhór díobh idir bhungalónna agus thithe dhá stór taobh leis an R336 agus in eastáit tithíochta anseo is ansiúd ar fud an bhaile. Tá roinnt forbairtí árasán i lár an bhaile freisin.

Ba cheart go gcuireann scéimeanna nua iltithíochta laistigh de limistéar an phlean rogha iomchuí d'aonaid tithíochta éagsúla ar fáil a dhéanann freastal ar éilimh reatha an tsráidbhaile agus ar éilimh an tsráidbhaile amach anseo, agus a bhíonn freagrach ar an gcomhthéacs áitiúil, ó thaobh dearaidh, leagain amach agus dlúis de. Caithfidh forbairtí cónaithe laistigh de Bhearna cloí leis an gcuspóir beartais maidir le haonaid tithíochta a dháileadh ar theaghlaigh le Gaeilge.

2.8.2 Lár Baile/ Miondíol

Bíonn lár baile Bhearna sách gnóthach. Áirítear criosú Lár Baile sa phlean do na sé bliana amach romhainn agus sainaitnítear ann tailte taobh ó thuaidh agus taobh ó dheas den tSráid Mhór (R336) a théann tríd an sráidbhaile. Trí lár sráidbhaile Bhearna a chomhdhlúthú d'fhonn freastal ar fhás amach anseo, cabhrófar chun sraoilleáil uirbeach a chosc trí fhorbairt uirbeach níos dlúithe a sholáthar, chomh maith le bonn le haghaidh pobail uirbigh níos inbhuanaithe. Ba cheart forbairt nua, tithíocht go mór mór, a sholáthar ar shuíomhanna tearcúsáidte, suíomhanna inlíonta agus/nó suíomhanna athfhorbraíochta, lena n-áirítear suíomhanna agus foirgnimh atá ar an bhfód cheana a athfhorbairt, chun imchlúdach forbartha reatha an limistéir uirbigh a chomhthógáil agus chun a chinntiú go ndíreofar go príomha ar thailte seirbhísithe gar do lár an bhaile agus do roghanna iompair phoiblí sa ghearrthéarma agus sa mheántéarma. Tacaíonn na cuspóirí beartais sa phlean seo le comhdhlúthú lár an tsráidbhaile agus tá tailte criosaithe Lár an Bhaile/Inlíonta sainaitheanta chun freastal ar fhorbairt chónaitheach mar a leagtar amach í sa CNP agus sa SRSE.

2.8.3 Fostaíocht agus Forbairt Gheilleagrach

Tá seirbhísí miondíola ar cheann de na príomhfhoinsí fostaíochta i mBearna agus is ríthábhachtach an bonn fostaíochta seo a choinneáil agus a neartú. Déanfaidh soláthar miondíola comhlánach ar an scála iomchuí atá lonnaithe san áit cheart, lena n-áirítear suíomhanna athfhorbraíochta agus suíomhanna tearcúsáidte a athfhorbairt, i lár an bhaile beogacht agus inmharthanacht lár na lonnaíochta a chosaint agus a fheabhsú, agus cabhróidh sé le leibhéal na siopaí/aonad gan áitiú a laghdú.

Is teoranta an bonn gnó agus fiontraíochta atá i mBearna toisc go bhfuil sé chomh cóngarach sin do chathair na Gaillimhe agus d'ionaid arna bhfeidhmiú agus arna dtacú ag Údarás na Gaeltachta sna Forbacha.

Chomh maith leis sin, is beag forbairt atá déanta ar acmhainn turasóireachta na lonnaithe, a mbaineann deis shuntasach léi bonn turasóireachta an limistéir a leathnú agus a chur chun cinn, go mór mór toisc go bhfuil Bearna lonnaithe cois cósta ar thairseach Ghaeltacht na Gaillimhe, Chathair na Gaillimhe agus Chonamara Theas, agus ar fud Shlí an Atlantaigh Fhiáin. Tacaíonn an phlean le forbairt a bhaineann le turasóireacht a lonnú laistigh de lár an tsráidbhaile, lena n-áirítear an turasóireacht uiscebhunaithe. Ba mhór an tsócmhainn áineasa agus turasóireachta é páirc chonláiste cois cósta a bhaint amach i mBearna, lena húsáid ag áitritheoirí, ag an bpobal áitiúil agus ag cuairteoirí chun na háite.

2.8.4 Saoráidí Pobail

Tá saoráidí pobail riachtanach le haghaidh folláine agus feidhmiú pobal inbhuanaithe, agus cuireann siad le caighdeán saoil níos fearr ar an iomlán. Áirítear leo saoráidí oideachais, cúram leanaí, spóirt agus áineasa, ealaíon agus cultúir, saoráidí d'fheidhmeanna sláinte agus sóisialta, tailte adhlactha, ionaid adhartha, etc. I mBearna, cé go raibh fás suntasach ar fhorbairt agus ar dhaonra le fiche bliain anuas, níor soláthraíodh bonneagar tacaíochta pobail le dul leis an bhfás sin, agus dá bhrí sin tá brú breise ar na saoráidí agus seirbhísí pobail atá ann cheana féin. Ina theannta sin, mar gheall ar an gceantar mór scaipthe ar a bhfreastalaíonn cuid de na saoráidí sin sa cheantar, club GAA Bhearna mar shampla, bítear ag brath go mór ar charranna príobháideacha, chun tairbhe a bhaint as na saoráidí sin. Tá sé tábhachtach dá bhrí sin go bhfreastalaíonn soláthar saoráidí nua pobail i bPlean Bhearna ar

riachtanais an phobail áitiúil faoi láthair agus amach anseo i rith thréimhse an phlean, agus go gcuirtear ar fáil iad in áiteanna a bhfuil sé éasca dul chucu de shiúl na gcos, ar rothar nó ar iompar poiblí.

Tacaíonn an Plean freisin le soláthar fadtéarmach páirc chonláiste cois cósta amach anseo i lár an tsráidbhaile, ó Bhóithrín Mhags go Bóithrín na Leice Léithe, chun freastal ar riachtanais áineasa agus conláiste phobal Bhearna agus cuairteoirí ar Bhearna.

2.8.5 Oideachas

Tá an bhunscoil Scoil Shéamais Naofa lonnaithe taobh ó thuaidh den R336 ar an mbealach isteach sa bhaile mór ón taobh soir. Is scoil chomhoideachais í seo agus leis an mborradh sa cheantar, tá an scoil lán gan mórán spáis ann chun síneadh a chur léi ná saoráidí spraoi allamuigh a chur ar fáil. Tá tailte sainaitheanta le haghaidh Saoráidí Pobail laistigh de Limistéar Ceannchathartha Bhearna a d'fhéadfaí a úsáid le haghaidh saoráidí oideachais.

2.8.6 Comhshaol agus Oidhreacht

Tá roinnt déanmhas cosanta laistigh de phlean limistéir Bhearna agus tá teacht orthu sa Taifead ar Dhéanmhais Chosanta in Aguisín 6 den phlean. Áirítear leo sin Céibh Bhearna atá lonnaithe laistigh de Limistéar Caomhantais Ailtireachta. Cuimsítear i Limistéar Caomhantais Ailtireachta Bhóthar na Céibhe formhór na bhfoirgneamh, talún agus struchtúr ina aice le Bóthar na Céibhe, an reilig agus Céibh Bhearna san áireamh, a fhéachann le hoidhreacht thógtha agus saintréithe na sráid-dreacha seo agus a nasc seanbhunaithe leis an gcéibh agus an cladach. Tá roinnt Séadchomhathaí Taifeadta seandálaíochta laistigh de limistéar an phlean.

Níl aon suíomhanna éiceolaíochta ainmnithe a mbaineann tábhacht náisiúnta nó Eorpach leo laistigh de limistéar an phlean. Tá roinnt suíomhanna éiceolaíochta den sórt sin, áfach, in aice le limistéar an phlean ar an taobh soir ó Choillte Bhearna go Trá na gCeann, lena n-áirítear na Suíomhanna Eorpacha Cuan na Gaillimhe - Limistéar Caomhantais Speisialta (000268) agus Cuan na Gaillimhe Laistigh - Limistéar faoi Chosaint Speisialta (004031).

Tá forbairt déanta ag oidhreacht chultúir Bhearna óna bhunús stairiúil mar shráidbhaile beag iascaireachta chuig a stádas sa lá atá inniu ann mar lonnaíocht uirbeach nua-aimseartha. Cé go ndearnadh forbairt shuntasach i lár an tsráidbhaile le blianta beaga anuas, tá sé thar a bheith tábhachtach nach n-imreoidh forbairt amach anseo tionchar diúltach ar Limistéar Caomhantais Ailtireachta Bhóthar na Céibhe agus a croí stairiúil a chreimeadh tuilleadh lena linn. Tacaíonn cuspóirí an phlean seo, chomh maith leis na beartais agus cuspóirí reatha arna leagan amach i *gCaibidil 12 Ailtireacht, Seandálaíocht agus Oidhreacht Chultúir*, le caomhnú agus forbairt íogair an Limistéar Caomhantais Ailtireachta. Gné thábhachtach eile d'oidhreacht chultúir Bhearna ná a stádas Gaeltachta laistigh de Ghaeltacht Chonamara. Mar sin, tá sé tábhachtach a chinntiú go léireoidh forbairt nua meas ar oidhreacht stairiúil agus chultúir Bhearna, agus go ndéanann sí a stádas Gaeltachta agus a oidhreacht theangeolaíoch a chosaint agus a fheabhsú, i gcomhréir le forálacha an phlean. Tá sé ríthábhachtach go ndéanfar an Ghaeilge i mBearn a chosaint agus a chur chun cinn sa lonnaíocht trí choinníollacha pleanála iomchuí a chur i bhfeidhm, lena n-áirítear eastáit a ainmniú, comharthaíocht, agus céatadán de na haonaid tithíochta sna forbairtí tithíochta nua a shannadh do Ghaeilgeoirí.

2.9 Seirbhísí agus Bonneagar

2.9.1 Diúscairt Fuíolluisce

Déanann ionad cóireála fuíolluisce poiblí lonnaithe ar Inis Caorach Bearn a sheirbhísiú. Tacaíonn an phlean le hionad cóireála fuíolluisce treasach nua a sholáthar chun freastal ar fhorbairtí reatha agus amach anseo i mBearn. Tacóidh an phlean le cothabháil agus feabhsúcháin a dhéanamh ar an mbonneagar atá ann cheana chun forbairt todhchaí an tsráidbhaile a chosaint.

2.9.2 Seirbhísí Uisce

Freastalaíonn an príomhlíonra uisce poiblí ar Bhearna. Tacóidh an phlean le cothabháil agus feabhsúcháin a dhéanamh ar an soláthar seo chun forbairt todhchaí an tsráidbhaile a chosaint.

2.9.3 Iompraíocht agus Gluaiseacht

Cuireann an Plean éifeachtúlacht chun cinn maidir le cúrsaíocht agus bainistíocht tráchta ar fud an tsráidbhaile, agus éascaíonn sé le páirceáil iomchuí a chur ar fáil, gar do lár an tsráidbhaile. Bheadh sé tairbheach plean bainistíochta tráchta a ullmhú do Bhearna chun feabhas a chur ar bhrú tráchta, chun an luas a fheictear ann faoi láthair a laghdú, go mór mór sa cheantar cóngarach don bhunscoil agus ar Bhóthar na Céibhe, agus chun feabhas a chur ar bhainistíocht na páirceála sa sráidbhaile.

Tacaíonn an Plean le cur i gcríoch an Bhóthair Faoisimh Laistigh chun sráid nua a chruthú sa sráidbhaile ar a ndéanfar forbairt ardchaighdeán úsáide measctha, rud a d'fheabhsódh tuilleadh bheogacht agus rath shráidbhaile Bhearna. Chuirfeadh an tsráid nua tuilleadh feabhais ar cháilíocht na timpeallachta i lár an tsráidbhaile chomh maith le feabhas a chur ar shábháilteacht, cúrsaíocht agus bainistíú tráchta i mBearn.

Aithnítear sa phlean freisin agus tugtar tacaíocht ann do thábhacht an iompair inbhuanaithe, lena n-áirítear úsáid talún agus iompar a chomhtháthú, rud a spreagfaidh aistriú córa iompair ó iompar príobháideach chuig siúlóid, rothaíocht, agus iompar poiblí. D'fhonn aistriú córa iompair mar sin a spreagadh, ní mór feabhsúcháin a dhéanamh ar líonra na gcosán poiblí atá sa sráidbhaile cheana thar thréimhse an phlean chun gluaiseachtaí sábháilte coisithe a chinntiú. Ina theannta sin, is riachtanach go ndíreoidh forbairtí nua uile ar nascacht agus go nascann siad leis an líonra cosán atá ann cheana ionas go mbainfear nascacht amach agus go mbainfear leas aisti sa sráidbhaile, agus nach gceadófar an cineál forbartha ar a dtugtar 'cliobógacht'.

2.10 Athrú Aeráide agus Tuile

Mar a leagtar amach i gCaibidil 14 Athrú Aeráide, Fuinneamh agus Acmhainn In-Athnuaite, imríonn an t-athrú aeráide tionchar díreach i gcónaí ar shaol daoine, ar an tsochaí agus ar an ngeilleagar. Féachann an plean le pobail dea-phleanáilte a chruthú ina laghdófar na hachair taistil ar an oideachas, ar an obair agus ar sheirbhísí, ina gcuirfear feabhas ar shaoráidí siúil agus rothaíochta agus ina ndéanfar foinsí áitiúla fuinnimh in-athnuaite agus ísealcharbóin a chomhtháthú. Rinneadh Measúnú Baol Tuile céim 2 ar phlean lonnaíochta Bhearna agus saináithnítear ceantair a mbaineann baol tuile leo, dobharthuile, tuile cois cósta, tuile bháistiúil agus tuile screamhuisce san áireamh. Tá léarscáil baol tuile le fáil i gCuid 4 den phlean ceannchathartha seo.

Cuspóirí Beartais Bhearna (Plean Lonnaíochta Ceannchathartha Bhearna - PLCB)

PLCB1 Pobail Chónaithe Inbhuanaithe

Forbairt tailte oiriúnacha agus seirbhísithe a chur chun cinn chun pobail chónaitheacha inbhuanaithe d'ardchaighdeán atá leagtha amach go maith agus a bhfuil tírdhreachtú maith iontu a sholáthar, le meascán oiriúnach cineálacha agus dlús tithíochta, chomh maith le húsáidí tailte comhlántacha ar nós saoráidí pobail, seirbhísí áitiúla agus saoráidí iompair phoiblí, chun freastal ar an daonra cónaitheach phlean lonnaíochtaí Ceannchathartha Bhearna.

PLCB 1 Lár Baile Inbhuanaithe

Forbairt Bhearna a chur chun cinn mar thimpeallacht dhlúth, ardchaighdeán, dheathírdhreachaithe agus inrochtana ina bhfuil meascán iomchuí d'úsáidí, lena n-áirítear úsáidí cónaitheacha, tráchtála, seirbhísí, turasóireachta, fiontraíochta, poiblí agus pobail, de réir mar is cuí, a sholáthraíonn réimse seirbhísí, áiseanna agus saoráidí miondíola, don phobal áitiúil agus cuairteoirí. Díreofar den chuid is mó ar lár an bhaile agus ar an bpríomhshráid ghaolmhar maidir le gníomhaíocht mhiondíola agus seirbhíse laistigh de na pleananna seo.

PLCB 3 Saoráidí agus Seirbhísí Pobail

Leathnú agus forbairt saoráidí agus seirbhísí atá ar an bhfód cheana féin a spreagadh agus a thacú chun freastal ar riachtanais an phobail áitiúil.

PLCB 4 Gnó agus Fiontraíocht

(a) Éascaíocht a dhéanamh maidir le húsáidí gnó agus fiontraíochta i mBearna a leathnú nuair is iomchuí agus i gcomhréir le pleanáil agus forbairt cheart an limistéir.

(b) Beogacht agus inmhharthanacht lár an bhaile a chosaint agus a fheabhsú trína chinntiú go bhfanann sé ina phríomháit mhiondíola, tráchtála agus úsáide measctha i mBearna, agus cosc a chur ar leathadh úsáide nó úsáidí eile nach gcuireann le beogacht agus inmhharthanacht lár an bhaile sráidbhaile i dtuairim an Údaráis Áitiúil.

PLCB 5 Imeall an Chósta (CE)

a). Caomhnófar agus feabhsófar Imeall an Chósta, de réir mar is cuí, mar acmhainn straitéiseach ardchionláiste, agus deiseanna siamsiaíochta, caomhnaithe agus conláiste áitiúil a chur ar fáil, agus forbairt a mbeadh drochthionchar aici ar an limistéar seo á seachaint ag an am céanna.

b). Déanfar breithniú ar fhíor-riachtanas tithíochta tuaithe laistigh de Chríos Imeall an Chósta, i gcomhréir leis na forálacha arna leagan amach faoi chuspóirí na mbeartas i gCaibidil 4 Saol na Tuaithe agus Forbairt.

PLCB 6 Scoil Náisiúnta

Tacaíocht a thabhairt chun *Scoil Shéamus Naofa* a uasghrádú nó a athlonnú go suíomh níos oiriúnaí laistigh de theorainn an phlean chun acmhainn daltaí na scoile a mhéadú, chun saoráidí áineasa na scoile a mhéadú, agus chun rochtain níos fearr agus níos sábháilte a sholáthar.

PLCB 7 Páirc Chonláiste Cois Cósta

Tacaíocht a thabhairt chun Páirc Chonláiste Cois Cósta a chruthú feadh Bhóithrín Mhags go Bóithrín na Leice Léithe chun freastal ar riachtanais áineasa agus conláiste phobal Bhearna, chun comhéadan poiblí iomchuí a sholáthar idir an sráidbhaile agus an imeallbhord, agus chun pointe fócais agus suíomh álainn a chruthú le haghaidh turasóireachta ardchaighdeán agus lena húsáid ag an bhforbairt úsáide measctha ar na tailte díreach in aice léi. Ón tús ar fad, cuirfidh cúinsí éiceolaíochta bonn eolais faoi dhearadh aon oibreacha a dhéanfar chun an cuspóir seo a bhaint amach.

PLCB 8 Forbairt Lamairne/Muiríne

Tacaíocht a thabhairt chun staidéar féidearthachta a ullmhú maidir le lamairne/muiríne a fhorbairt cóngarach do Chéibh Bhearna agus d'aon oibreacha riachtanacha muiríne/urthrá chun úsáid agus rochtain phoiblí ar an gceantar mórthimpeall ar an gcéibh a éascú, m.sh.. muirmhúrtha. Áireofar sa staidéar féidearthachta seo na ceanglais cloí le Treoir na gComhphobal Eorpach maidir le Gnáthóga.

PLCB 9 Slánachar Cósta

A chinntiú go bhfuil slánachar tógála ginearálta 30m ann ó líne theorann gharraí an chladaigh chun forbairt páirc chonláiste cois cósta a thapú chomh maith le promanáid cois farraige, bealach rothaíochta, cló(i)s súgartha do pháistí, spás conláiste tírdhreachaithe agus bealaí rochtana feabhsaithe chuig na tránna áitiúla, Céibh Bhearna agus gníomhaíochtaí bunaithe ar chúrsaí uisce.

PLCB 10 Plean Breithmheasa agus Bainistíochta ACA

Plean Bainistíochta agus Breithmheasa le haghaidh Limistéar Caomhantais Ailtireachta a ullmhú agus a fhoilsiú le haghaidh an ACA atá ar Bhóthar na Céibhe cheana féin, lena n-áirítear Bóthar na Céibhe, na tailte agus struchtúr sainaitheanta in aice leis agus Céibh Bhearna, faoi réir acmhainní a bheith ar fáil.

PLCB 11 Bainistíocht Lár an Bhaile

Faoi réir acmhainní iomchuí, ullmhóidh an Chomhairle plean bainistíochta lár an bhaile do Bhearna, i gcomhar le páirtithe leasmhara áitiúla. Déanfar breithniú sa Phlean Bainistíochta ar chuid de na rudaí seo a leanas, nó orthu go léir más féidir:

- (a) Soilsiú poiblí a uasghrádú;
- (b) Nascacht lár an Bhaile, lena n-áirítear an phábháil a uasghrádú;
- (c) Lár an Bhaile a uasghrádú/athdhearadh;
- (d) Scéim chun aghaidh sráid-dhreacha tosaíochta sainaitheanta a fheabhsú; a
- (e) Trosacán sráide a uasghrádú agus a fheabhsú;
- (f) Scéim chun dearadh comharthaíochta leanúnach comhréireach a chinntiú i lár an bhaile;
- (g) Tírdhreachú bog agus plandáil den chaighdeán iomchuí a sholáthar, chomh maith le spásanna poiblí feidhmiúla;
- (h) Bainistiú páirceála;
- (i) Breithniú a dhéanamh ar thalamh cúil laistigh de lár an bhaile a athúsáid le haghaidh spáis shibhialta/úsáidí eile;
- (j) Éascaíocht a dhéanamh maidir le hoibreacha feabhsúcháin sráid-dhreacha a dhéanamh, faoi réir acmhainní a bheith ar fáil.

LCCG 12 Forbairt Turasóireachta

(a) Cur chun cinn agus éascaíocht a dhéanamh maidir le Bearna a fhorbairt tuilleadh mar phríomhcheann scríbe turasóireachta chun tairbhe an bhaile agus an cheantair máguaird.

(b) Tacaíocht a thabhairt agus éascaíocht a dhéanamh i gcomhar le comhlachtaí agus úinéirí talún iomchuí maidir le bealaí conláiste turasóireachta ar fud an bhaile a chur ar fáil.

(c) Forbairt acmhainn turasóireachta inbhuanaithe Bhearna a spreagadh agus a chabhrú ar bhealach a léireoidh meas ar thábhacht cultúir, teangeolaíoch, tógtha, ailtireachta, seandálaíochta agus oidhreachta an bhaile, lena n-áirítear oidhreachta agus bithéagsúlacht nádúrtha agus saoráidí áitiúla an bhaile, agus a dhéanfaidh an tábhacht sin a mhéadú, a chosaint agus a fheabhsú freisin.

LCCG 13 Bonneagar Poiblí

Tacaíocht agus spreagadh a thabhairt d'fhorbairt bonneagair agus oibreacha feabhsúcháin a rachaidh chun sochair Bearna agus an réigiún i gcoitinne..

BMSP 14 Sráid Nua Sráidbhaile

Tacú leis an tSráid nua Sráidbhaile a bheartaítear a chríochnú (an Bóthar Faoisimh Istigh) ó thuaidh den R336 atá ann cheana féin agus cosc a chur ar aon fhorbairt a rachadh i bhfeidhm ar thógáil an bhealaigh cheadaithe amach anseo.

PLCB 15 Líonra Coisithe agus Rothaíochta

Spreagadh agus tacaíocht a thabhairt chun sraith de bhealaí coisithe agus rothaíochta a fhorbairt, a nascfaidh limistéir chónaithe le lár an bhaile agus seirbhísí pobail áitiúla , nuair is féidir.

PLCB 16 An Ghaeilge

An Ghaeilge a chosaint agus a chur chun cinn mar chéad teanga pobail limistéar Bhearna, lena n-áirítear:

- A chinntiú go dtugtar ainmneacha Gaeilge ar fhorbairtí agus go ndéanann na hainmneacha sin léiriú ar charachtar an limistéir.
- Forbairt saoráidí oideachais, áineasa, turasóireachta agus gnó a fheidhmíonn trí Ghaeilge a spreagadh.
- Úsáidfear comharthaíocht Ghaeilge den chuid is mó agus siombailí a aithnítear go hidirnáisiúnta le feiceáil uirthi.

PLCB 17 Clásal Feidhme Teanga

Cuirfear Clásal Feidhme Teanga i bhfeidhm ar chéatadán de na haonaid chónaithe nuair a dhéanfar forbairtí ina bhfuil níos mó ná aonad nó dhó i gceist a fhorbairt i mBearna. Cuirfear an clásal feidhme teanga i bhfeidhm ar 20% de na tithe ar a laghad nó ar chóimhéid le céatadán na ndaoine a labhraíonn Gaeilge ar bhonn laethúil, i gcomhréir leis an Daonáireamh is deireanaí a foilsíodh, pé ceann acu is mó.

PLCB 18 Seirbhísí, Stadanna agus Scáthlár Bus

Seirbhísí bhus fheabhsaithe a chur chun cinn i mBearna agus fiosrú a dhéanamh maidir leis an bhféidearthacht go bhféadfaí breis stadanna agus scáthlár bus a chur ar an R336 agus ar an tSráid Sráidbhaile nua.

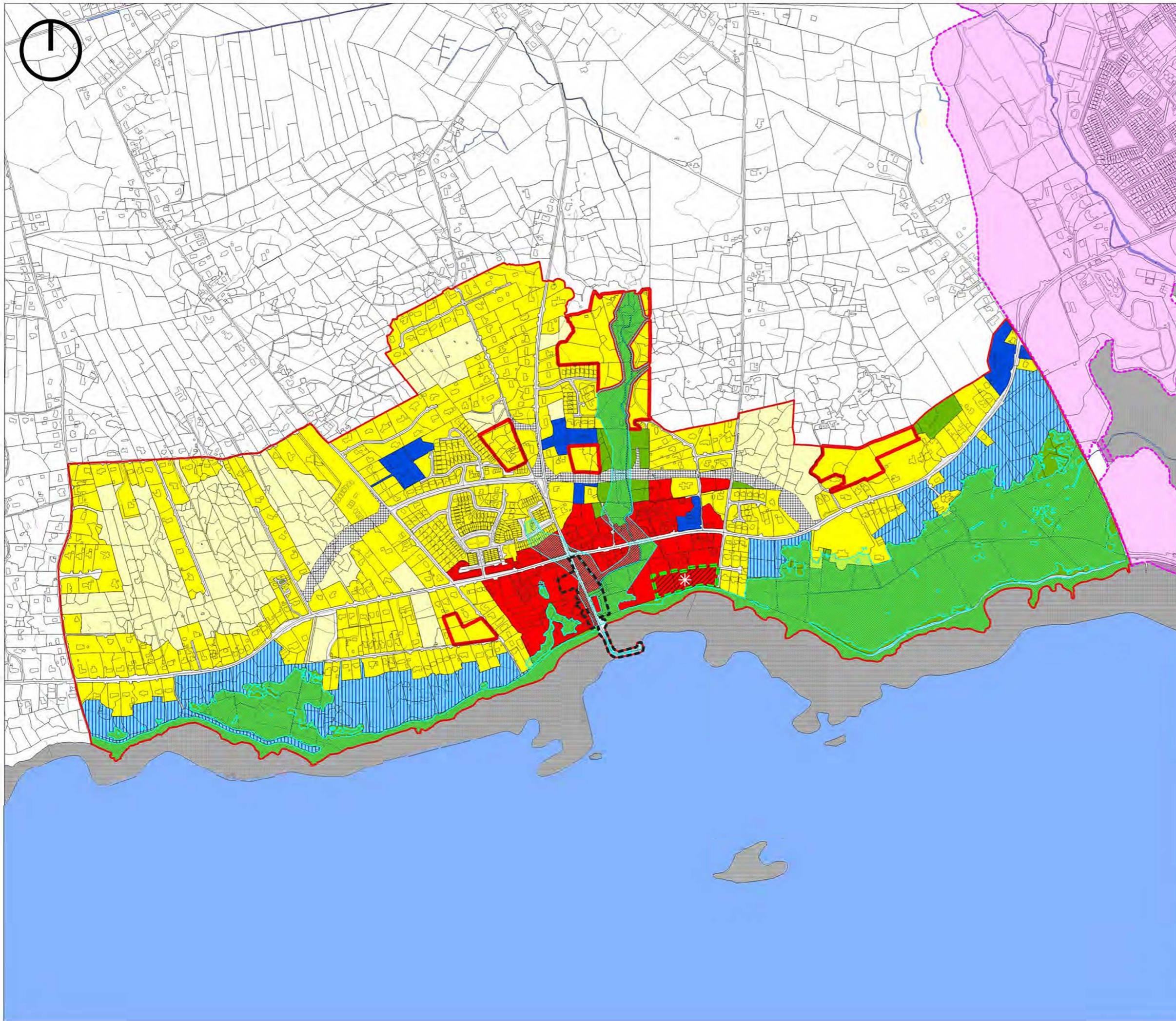
PLCB 19 Líonra Cosán & Soilsithe Phoiblí

- a) Tacú le feabhsúcháin ar an líonra cosán poiblí atá ann cheana féin laistigh de limistéar an phlean.
- b) Éileofar ar fhorbairt nua nascadh leis an líonra cosán agus soilsithe poiblí a fhreastalaíonn ar lár an tsráidbhaile faoi láthair.
- c) Tacú chun cosáin agus soilsiú poiblí a sholáthar ón bhforbairt chónaithe reatha chomh fada le lár an tsráidbhaile. Chun speicis a gcuireann solas isteach orthu (m.sh. sciatháin leathair) a chosaint, níor cheart go soláthródh feistis solais ach an méid solais atá riachtanach do shábháilteacht phearsanta, agus ba cheart iad a dhearadh chun dallrú a sheachaint gan solas a chur amach os cionn plána chothrománaigh.

d) Éascaíocht a dhéanamh maidir le trasrianta coisithe a chur ar fáil gar don scoil náisiúnta, ceantair chónaithe agus ag suíomhanna cuí eile i limistéar an phlean, de réir mar is gá.

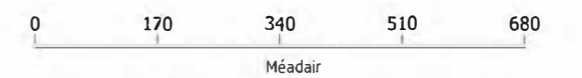
PLCB 20   Úsáidí

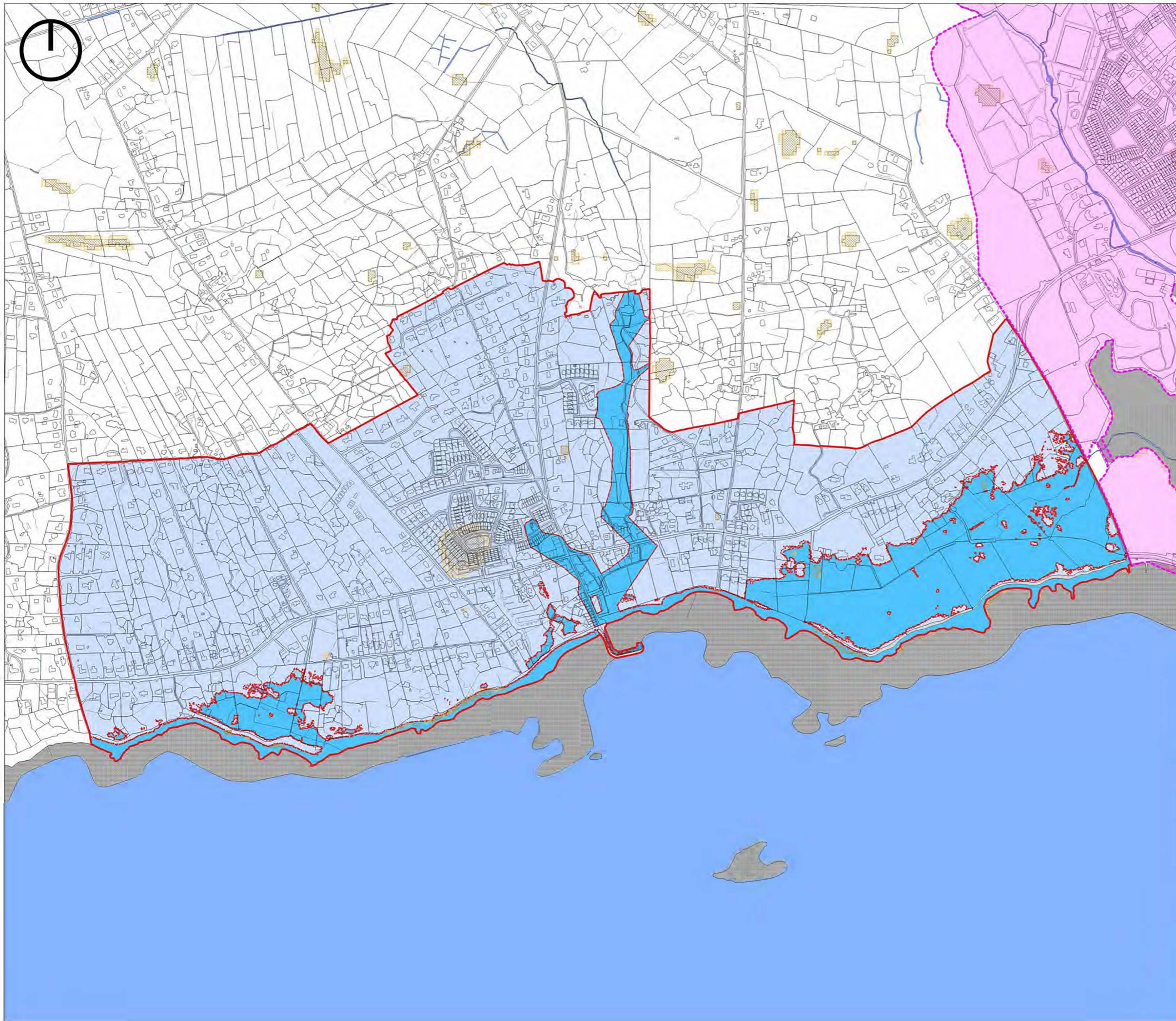
I gcás nach bhfuil úsáidí reatha i gcomhréir leis na cuspóirí úsáide talún nó le mairís an phlean, éascóidh/tacóidh an tÚdarás chun na húsáidí sin a athlonnú chuig tailte níos inbhuanaithe a mbaineann an criosú iomchuí leo Éascóidh/tacóidh an tÚdarás Áitiúil athlonnú chuig tailte níos inbhuanaithe a mbaineann an criosú iomchuí leo.

- Settlement Boundary
- R - Cónaithe Reatha
- R - Cónaithe (Céim 1)
- R - Cónaithe (Céim 2)
- C1 - Lár an Bhaile
- TCI - Lár an Bhaile Iníonta/Cónaithe
- CF - Áiseanna Pobail
- OS - Spás Oscailte/Áineas agus Conláiste
- CE - Imeall an Chósta
- TI - Bonneagar Iompar
- Uisce/Aibhneacha/ Srutháin
- Bóthar Beartaithe
- Úsáid Talún Shrianta
- Limistéar Caomhantais Ailtireachta
- Limistéar Riaracháin Chathair na Gaillimhe

**Plean Forbartha Chontae na Gaillimhe
2022- 2028**
**Limistéar Ceannchathartha na Gaillimhe
Berna**
Léarscáil um Chriosú Úsáid Talún

- Teorainn na Lonnaíochta
- Crios Tuile Tásach A
- Crios Tuile Tásach B
- ICrios Tuile Tásach C
- PFRA Bástiúil Tásach
- PFRA Uisce Bástiúil Rabharta
- Limistéar Riaracháin Chathair na Gaillimhe
- Uisce

**Plean Forbartha Chontae na Gaillimhe
2022- 2028**
Limistéar Ceannchathartha na Gaillimhe
Bearna
Bainistíocht Riosca i gCás Tuilte

2.11 Lonnaíocht Cheannchathartha Órán Mór

2.12 Comhthéacs an Bhaile

Tá baile Órán Mór laistigh de limistéar Ceannchathartha Chontae na Gaillimhe anois. Tá sé suite 7km soir ó lár na cathrach ar imeallbhord laistigh Chuan na Gaillimhe. Cé go bhfuil méadú mór tagtha air le blianta beaga anuas, tá leagan amach bunaidh an tsráidbhaile fós le feiceáil. Tá lár an bhaile lonnaithe ag acomhal dhá bhóthair, is iad sin an Phríomhshráid agus Seanbhóthar Bhaile Átha Cliath. Tá réimse úsáidí tráchtála gníomhacha le fáil timpeall ar limistéar lár an bhaile. Tá limistéir fhostaíochta ann freisin, lena n-áirítear próiseáil thionsclaíoch i suíomhanna ainmnithe ar imeall thuaidh an bhaile. Baineann tairbhí agus dúshláin lena suíomh cois cósta, m.sh.. an dúshlán a bhaineann leis an athrú aeráide agus na tairbhí a bhaineann leis na dea-radhairc sa limistéar.

Tá an-tóir ar Órán Mór mar áit chónaithe toisc go bhfuil sé chomh cóngarach sin don Chathair agus go bhfuil timpeallacht mhaireachtála an-deas le fáil ann. Tá teacht éasca freisin ar an mótarbhealach agus ar na líonraí iarnróid, tréithe mealltacha a chabhróidh go mór chun Órán Mór a fhorbairt ina Bhaile Ceannchathartha le blianta beaga anuas. Sna blianta atá le teacht, is riachtanach a chinntiú go dtarlóidh fás inbhuanaithe seicheamhach pleantreoraithe sa bhaile seo. Éascóidh sé sin chun an baile mór seo a fhorbairt mar bhaile feabhsaithe beoga i gContae Ceannchathartha na Gaillimhe.

2.13 Pobail Inbhuanaithe

2.13.1 Tithíocht

Tá líon beag readmhaoine cónaithe ar an bPríomhshráid in Órán Mór agus tá réadmhaoín mhór scoite breise ar cheapacha móra taobh le Seanbhóthar Bhaile Átha Cliath. Is léir mar a d'fhás an baile amach go seicheamhach ó lár an bhaile i bpatrún gathach. Tá an tithíocht bhruachbhailteach ísealdlúis agus meándlúis a tógadh le déanaí ina tréith den fhorbairt seo. Tógadh cuid shuntasach den tithíocht seo le 20 bliain anuas agus tá an fhorbairt timpeall ar an mbaile mór fós ar siúl. Tá cóiríocht árasáin agus árasáin dhá urlár ina tréith de na limistéir chónaithe in Órán Mór freisin. Tharla an fhorbairt chónaithe ó thuaidh, ó dheas agus soir ó lár reatha an bhaile agus déanfar tuilleadh forbartha le linn shaolré an phlean.

Tá na limistéir chónaithe seo faoi fhad siúil de lár an bhaile den chuid is mó agus tá rochtain orthu ón gcósán, rud a spreagtar agus a nglacadh go fonnmar leis. Is gá an líonra rothaíochta a fheabhsú ar an mbealach isteach sa bhaile mór ó na limistéir chónaithe taobh amuigh de. Cinnteoidh an phlean lonnaíochta seo nascacht shábháilte ardchaighdeáin coisithe agus rothaíochta le seirbhísí áitiúla amhail scoileanna, siopaí agus saoráidí pobail.

Beidh soláthar tithíochta bunaithe ar fhorbairt chónaithe inbhuanaithe ardchaighdeáin a sholáthar ina gcuirtear prionsabail an dea-dhearaidh agus prionsabail an dea-leagain amach i bhfeidhm. Criosófar tailte ar bhealach seicheamhach le haghaidh na forbartha cónaithe timpeall ar bhaile Órán Mór, de réir mar is cuí, chun freastal ar an bhfás réamh-mheasta agus ar éileamh. Déanfar an fhorbairt chónaithe a shainiú freisin trí fhéachaint ar láithreáin athfhorbraíochta agus láithreáin inlíonta sa lonnaíocht cheannchathartha seo agus mórthimpeall uirthi, i gcomhréir le huailmhianta an CPN agus an SRSE. Nuair a dhéantar anailís ar lár an bhaile in Órán Mór, is léir go bhfuil lár dea-fhorbartha ann lena mbaineann acmhainn theoranta ó thaobh na forbartha cónaithe de. Léirítear na criosanna seo ar an léarscáil um chríosú úsáide talún atá le fáil i gCuid 3 den phlean seo. Cuirfear forbairtí úsáidí measctha in áiteanna oiriúnacha chun cinn i láithreáin i lár an bhaile, faoi réir na pleanála cirte agus na forbartha inbhuanaithe.

2.13.2 Lár an Bhaile/ Miondíol

Tá an príomhlárionad miondíola bunaidh (an Phríomhshráid & Seanbhóthair Bhaile Átha Cliath) tar éis fás leis na blianta ó chroílár Phríomhshráid R338 amach soir, ó thuaidh agus ó dheas. Tá fás le feiceáil i dtreo an iarthair freisin agus cuireann an fharraige teorainn leis an bhfás sin. Tá lár an bhaile ar an leibhéal agus deas, agus tá cosáin agus soilsiú ar fud na háite. Is féidir Cuan Órán Mór a fheiceáil ó áiteanna áirithe sa bhaile mór.

Ritheann an Phríomhshráid thuaidh-theas i líne dhíreach. Tá an abhainn a théann soir siar isteach san fharraige mar theorainn thuaidh ag crios lár an bhaile. Tá réimse foirgneamh de chineálacha agus de mhéideanna éagsúla ar chuid thuaidh na sráide. Is réadmhaoín chónaithe dhá stór atá le fáil ar an gcuid seo den Phríomhshráid ach is réadmhaoine tráchtála atá ar an tsráid agus tú ag druidim i dtreo lár an bhaile.

Tá forbairt déanta ar sciar mór de thailte lár an bhaile siar ón bPríomhshráid, talamh a bhíodh ina páirceanna talmhaíochta roimhe sin. Tá dhá ollmhargadh agus aonaid tráchtála eile le fáil ann anois. Tá dea-nascacht choisithe ar fáil chuig an bhforbairt seo, siúlbealach choisithe ón acomhal idir an Phríomhshráid agus Seanbhóthar Bhaile Átha Cliath. Tá forbairt níos lú lonnaithe soir ón bPríomhshráid agus is scéim chuimsitheach mórsála úsáide measctha í ina bhfuil aonaid tráchtála agus árasáin le fáil.

Soir ón bPríomhshráid agus ó thuaidh ó Sheanbhóthar Bhaile Átha Cliath ag an acomhal T, tá an tríú forbairt nua sa bhaile mór le fáil. Is éard atá ann ná forbairt úsáide measctha a chuimsíonn úsáidí agus seirbhísí éagsúla, lena n-áirítear seirbhísí airgeadais agus siopaí miondíola.

Ar an iomlán tá réimse maith siopaí, caiféanna, bialanna agus tithe tábhairne sa bhaile mór. Tá óstán i lár an bhaile cheana féin agus tá óstáin eile le fáil ar imeall an bhaile. Is léir nach bhfuil mórán spás forbartha fágtha sa Bhaile Ceannchathartha seo, i gcomparáid le háiteanna eile sa chontae. Tá forbairt mhór mhiondíola déanta in Órán Mór le blianta beaga anuas agus is é miondíol an príomhúsáid anois ar na sráideanna breise nach raibh gníomhaíocht tráchtála riamh orthu, amhail taobh thuaidh de Bhóthar an Chaisleáin agus in Ionad Baile Órán. I gcás Ionad Baile Órán, is forbairt Úsáide Measctha/Tráchtála é seo ar an taobh thuaidh den bhaile mór.

Thar shaolré an Phlean, spreagfaidh an Chomhairle na húsáidí breise iomchuí i lár Órán Mór atá ar chóimhéid lena leibhéal ar ordlathas miondíola an chontae agus atá i gcomhréir leis an bpleanáil cheart agus an fhorbairt inbhuanaithe. Déanfar gach iarracht spreagadh a dhéanamh chun foirgnimh neamhshealbhaithé agus foirgnimh thréigthe i lár an bhaile a úsáid an athuair.

2.13.3 Fostaíocht agus Forbairt Gheilleagrach

Tá ceithre ollmhargadh sraithe in Órán Mór agus cuireann siad go mór le bonn fostaíochta an bhaile. I measc na ndeiseanna fostaíochta eile i lár an bhaile, tá an earnáil fóillíochta, earnáil an fháilteachais agus earnáil na seirbhísí gairmiúla. Cuirtear an-bhéim sa phlean ar ghníomhaíocht a bhaineann le fostaíocht a spreagadh agus a éascú agus tugtar tuilleadh tacaíochta dó sin i *gCaibidil 5 Cúrsaí Fiontraíochta, Geilleagracha agus Miondíola*.

Soláthrófar fostaíocht ar fud Lár an Bhaile, sa Chrios Úsáide Measctha/Tráchtála, sa Chrios Gnó agus Teicneolaíochta, sa Chrios Gnó agus Fiontraíocht agus sa Chrios Tionsclaíoch. I measc na mbuntáistí a bhaineann le suíomh Órán Mór agus an réimse saoráidí atá ar fáil ann, tá na nithe seo a leanas:

- Fianaise go bhfuil bonn láidir fostaíochta ann ó thaobh gníomhaíochtaí tionsclaíocha amhail próiseáil;
- Cóngarach do líonra na mótarbhealaí;
- Dea-nascacht leis na haerfoirt réigiúnacha Aerfort na Sionainne agus Aerfort Chnoc Mhuire;

- Linn d’oibríthe óga sciliúla i limistéir chónaithe an bhaile agus sna hinstiúidí tríú leibhéal;
- Dea-nascacht le Cathair na Gaillimhe;
- Ardluach Conláiste

Leis na tréithe seo, tá sé ar chumas Órán Mór chun bonn fostaíochta láidir dinimiciúil a chothú. Tá sé d’acmhainn ag an mbaile mór seo tionscail den chineál céanna agus fostóirí féideartha eile a mhealladh toisc go bhfuil réimse tairbhí straitéiseacha eile chuige sin aige:

2.13.4 Gnó agus Teicneolaíocht

Tá dáileacht mhór talún soir ó thuaidh ó Bhaile Órán Mór críosaithe le haghaidh úsáidí Gnó agus Teicneolaíochta. Baineann na húsáidí seo le tionscal eolaíochta agus teicneolaíochtbhunaithe in eolaíochtaí na beatha, bithchógaisíocht, TF, seirbhísí arna dtrádáil go hidirnáisiúnta, agus Taighde agus Forbairt. Féadfaidh úsáidí eile a bheith oiriúnach freisin.

Tá suíomh Gnó agus Teicneolaíochta Órán Mór lonnaithe laistigh den Chonair Eacnamaíoch Straitéiseach mar a phléitear i gCaibidil 5 agus baineann achar 21 heicteár leis. Tagann sé faoi úinéireacht an Údaráis Forbartha Tionscail. Tugadh cead pleanála roimhe sin ar dháileacht thuaidh na talún d’fhonn Páirc Eolaíochta agus Teicneolaíochta, mar aon le saoráid réamhdhéantúsaíochta, a fhorbairt ann chun freastal ar dhéantúsaíocht agus taighde bithchógaisíochta. Tá an cead imithe in éag ó shin ach bhí na húsáidí beartaithe arna leagan amach san iarratas ar chead pleanála den chineál céanna agus na cineálacha úsáidí a cheadófaí anseo ar shuíomh críosaithe Gnó agus Teicneolaíochta. Tríd an suíomh seo a fhorbairt, bheadh sé ina mhórghineadóir fostaíochta sa bhaile ceannchathartha seo.

2.13.5 Gnó agus Fiontraíocht

Taobh ó dheas den suíomh Gnó agus Teicneolaíochta, tá dáileacht talún níos lú arna críosú lena úsáid le haghaidh Gnó agus Fiontraíochta. Éascaíonn an críosú seo le hoifigí a fhorbairt, le húsáidí éadroma tionsclaíochta lena n-áirítear roinnt trádástórála, agus le húsáidí den chineál páirce fiontraíochta a fhorbairt freisin. Téann buntáistí suímh Órán Mór chun tairbhe an chriosaithe seo freisin, toisc go bhfuil fostóirí Gnó agus Fiontraíochta bunaithe lonnaithe in Órán Mór cheana féin.

2.13.6 Tionsclaíocht

Tá líon suntasach fostóirí lonnaithe in Órán Mór ar na tailte arna gcriosú mar thailte tionsclaíochta taobh thuaidh de lár an bhaile, in aice leis na tailte arna gcriosú mar thailte gnó agus teicneolaíochta. Mar sin, is príomhshuíomh sa limistéar ceannchathartha anois é Órán Mór agus déanfaidh sé rath geilleagrach na Gaillimhe a spreagadh agus a mhéadú freisin. Tá na tailte arna gcriosú mar thailte tionsclaíoch níos oiriúnaí chun earraí, lena n-áirítear láimhseáil amhábhbar, a dhéanamh agus a phróiseáil. Tá a réimse féin d’úsáidí oiriúnacha - Gnó agus Teicneolaíocht; Gnó agus Fiontraíocht; Tionsclaíocht; Lár an Bhaile/Miondíol; agus Tráchtáil/Úsáid Mheasctha - ag gach limistéar fostaíochta laistigh den bhaile agus cuireann siad go léir le próifíl fostaíochta foriomlán an bhaile.

2.13.7 Seveso

Déanann CHEMORAN in Órán Mór eiblítheoirí, oibreáin ghreamaitheacha agus oibreáin micreadhromchlaithe i dtrí shoitheach imoibriúcháin ina saoráid in Órán Mór. Sainaitnítear suíomh Chemoran mar shuíomh Leibhéal Íochtair Seveso II lena mbaineann Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Rialú Mórghuaiseanna Timpiste lena mbaineann Substaintí Contúirteacha) 2006. Chuige sin, tá crios 800 méadar marcáilte amach mórthimpeall ar an suíomh seo, mar a léirítear ar **Léarscáil 1A/1B - Críosú um Úsáid Talún** agus **Léarscáil 2A/2B - Cuspóirí Sonracha**. Tarchuirfear tograí forbartha sa limistéar seo chuig an Údarás Sláinte agus Sábháilteachta le haghaidh comhairliúcháin.

2.13.8 Saoráidí Pobail

Tá réimse saoráidí pobail lonnaithe in Órán Mór agus sa cheantar máguaird. Chomh maith leis na saoráidí oideachais leagtha amach thíos, tá réimse saoráidí spóirt gníomhacha le fáil ann freisin. I measc na saoráidí pobail eile atá le fáil ann, tá réimse saoráidí cúraim leanaí a mbaineann méid agus scála éagsúla leo, eaglais agus reilig, leabharlann, saoráidí leighis, Stáisiún an Gharda Síochána, Comhar Creidmheasa, banc, búistéir agus gruagaire. Is seaneaglais Chaitliceach é an foirgneamh leabharlainne in Órán Mór agus is léiriú maith é ar fhoirgneamh reatha a úsáid an athuair ar chúis eile.

Tá Páirc Rinn Mhíl lonnaithe taobh ó dheas d'Órán Mór agus is spás oscailte luachmhar éighníomhach í inar féidir le cuairteoirí leas a bhaint as an líonra conairí siúil atá ar fáil.

Déanfaidh an plean gach iarracht leanúint ar aghaidh seirbhísí agus bonneagar pobail a sholáthar de réir agus a fhorbraítear an baile agus a thagann pobail nua chun cinn le linn thréimhse an phlean. Tacóidh an plean le soláthar saoráidí pobail trí mhodhanna éagsúla, lena n-áirítear foinsí maoinithe amhail tacaíochtaí deontais pobail.

2.13.9 Oideachas

Tá bonn láidir oideachais sa bhaile mór seo ina bhfuil trí bhunscoil - Scoil Mhuire, Scoil Iósaif Naofa agus Gaelscoil de hÍde - agus meánscoil amháin, Coláiste Calasanctius.

Tacóidh an plean le forbairt leanúnach na saoráidí oideachais in Órán Mór, i gcomhréir le pleanáil cheart agus forbairt inbhuanaithe.

2.13.10 Comhshaol agus Oidhreacht

Tá roinnt suíomhanna ainmnithe laistigh de limistéar an phlean a áirítear sna Limistéir faoi Chosaint Speisialta agus sna Limistéir Chaomhantais Speisialta. Tá roinnt limistéar beartaithe oidhreachta nádúrtha in Órán Mór freisin a chuimsíonn cuid de Choimpléasc Chuan na Gaillimhe agus Riasc Creganna.

Aithnítear go gcuireann an oidhreacht thógtha le saintréithe agus beogacht Órán Mór. Fanann an Caomhantas Ailtireachta atá i bhfeidhm in Órán Mór in éifeacht, mar aon leis na Déanmhais Chosanta laistigh den bhaile. Tá na sainchomharthaí, amhail an tseaneaglais Chaitliceach i lár an bhaile, fós ag cur le sráid-dhreach an bhaile. Téann an patrún sráide, méid na gceapach agus an comhleanúnachas ailtireachta ó dhéanamh san 18ú haois go dtí déanach sa 19ú haois agus tá go leor tréithe comhchoiteanna acu. Léiríonn an fhoirm agus na saintréithe atá ag Órán Mór anois an stair atá aige mar bhaile. Léiríonn lár an bhaile braistint láidir imfhálaithe arna cruthú ag an mbealach atá na ceapacha agus na foirgnimh leagtha amach. Cruthaítear é sin leis na tithe sraithe, na péirí tithe agus na tithe scoite a bhfuil bearnaí anseo is ansiúd eatarthu, rud a léiríonn na cróite lasmuigh díobh. Is ceapacha cúnga atá ann den chuid is mó, agus aghaidh na bhfoirgneamh amach chomh fada leis an gcosán i lár an bhaile, agus tá gairdíní móra taobh thiar díobh freisin. Is foirgnimh dhá stór iad na seanfhoirgnimh den chuid is mó, agus tá roinnt samplaí ann de theachíní ceann tuí aon stór, nó teachíní a mbíodh ceann tuí orthu tráth. Ainmnítear ceantar mar Limistéar Caomhantais Ailtireachta de bharr aois, cáilíocht agus comhleanúnachas measta na bhfoirgneamh agus suíomhanna laistigh de chroí an limistéir stairiúil, agus leagtar amach é sa phlean lonnaíochta.

Tá oidhreacht shaibhir seandálaíochta ag Órán Mór, agus is fianaise iad na séadchomharthaí taifeadta atá ann go raibh luathlonnaíocht ar siúl sa cheantar.

2.14 Seirbhísí agus Bonneagar

2.14.1 Diúscairt Fuíolluisce

Rachadh sé go mór chun tairbhe Órán Mór agus an chuid seo do Chontae Ceannchathartha na Gaillimhe dá ndéanfaí saoráidí cóireála uisce Phríomhdhraenáil Oirthear na Gaillimhe a fhorbairt. D'fhéadfadh sé freastal ar bhaile Órán Mór agus ar na ceantair máguaird, agus mar sin, tacaítear leis sa phlean seo. Tá ionad cóireála fuíolluisce Inis Caorach ag déanamh freastail faoi láthair ar Órán Mór. Déanann dabhcha séarachais aonair nó córais chóireála fuíolluisce dílsithe freastal ar roinnt tithe agus forbairtí eile ar imeall bhaile Órán Mór.

2.14.2 Seirbhísí Uisce

Faigheann Órán Mór a chuid uisce ó Scéim Soláthair Uisce Réigiúnach Thuama, agus chuige sin, ní gné teorannaithe ó thaobh na forbartha de é soláthar uisce.

2.14.3 Bonneagar Iompair agus Gluaiseachta

Tá rochtain láithreach ón mbaile mór seo ar na príomhlíonraí bóithre go léir a thugann rochtain ar Chathair na Gaillimhe. Tá rochtain éasca freisin ar na mótarbhealaí M6/M17/M18 ó Órán Mór agus, mar sin, tá sé éasca taisteal go Sionainn, go Luimneach agus go Baile Átha Cliath. Tugann stáisiún traenach Órán Mór rogha do dhaoine a chónaíonn i mbaile Órán Mór taisteal ar an traein ar an tseirbhís laethúil chomaitéireachta go Cathair na Gaillimhe, áit is féidir nasc a fháil go Baile Átha Cliath agus Luimneach. Táthar ag súil go soláthródh acmhainn fheabhsaithe iarnróid breis seirbhísí traenacha le linn na mbuaicthréimhsí. Meastar go soláthróidh an tseirbhís iompair inbhuanaithe seo an rogha dóibh siúd a chónaíonn in Órán Mór agus sa cheantar máguaird nasc iompair phoiblí iontaofa a úsáid go Cathair na Gaillimhe, rud a laghdóidh a spleáchas ar an ngluaisteán príobháideach. Anuas air sin, cuirfidh an fhorbairt a bheartaítear sa Chreatphlean Uirbeach don Gharrán feabhas ar nascacht an stáisiún traenach le baile Órán Mór.

2.15 Athrú Aeráide agus Tuile

Mar a leagtar amach i *gCaibidil 14 Athrú Aeráide, Fuinneamh agus Acmhainn In-Athnuaithe*, imríonn an t-athrú aeráide tionchar díreach i gcónaí ar shaol daoine, ar an tsochaí agus ar an ngeilleagar. Féachann an plean le pobail dea-phleanáilte a chruthú ina laghdófar na hachair taistil ar an oideachas, ar an obair agus ar sheirbhísí, ina gcuirfear feabhas ar shaoráidí siúil agus rothaíochta agus ina ndéanfar foinsí áitiúla fuinnimh in-athnuaithe agus ísealcharbóin a chomhtháthú. Rinneadh Measúnú Baol Tuile céim 2 ar phlean lonnaíochta Órán Mór agus sainithnítear ceantair a mbaineann baol tuile leo, dobharthuile, tuile cois cósta, tuile bháistiúil agus tuile screamhuisce san áireamh. Tá léarscáil baol tuile le fáil i gCuid 4 den phlean ceannchathartha seo.

Cuspóirí Beartais Órán Mór (Plean Lonnaíochta Ceannchathartha Órán Mór – PLCÓM)

PLCÓM 1 Forbairt Chónaithe Inbhuanaithe

Forbairt tailte oiriúnacha agus seirbhísithe a chur chun cinn chun pobail chónaitheacha inbhuanaithe d'ardchaighdeán atá leagtha amach go maith agus a bhfuil tírdhrechtú maith iontu a sholáthar, le meascán oiriúnach cineálacha agus dlús tithíochta, chomh maith le húsáidí tailte comhlántacha ar nós saoráidí pobail, seirbhísí áitiúla agus saoráidí iompair phoiblí, chun freastal ar dhaonra cónaitheach phlean lonnaíochtaí Ceannchathartha Órán Mór.

PLCÓM 2 Lár an Bhaile Inbhuanaithe

Forbairt Órán Mór a chur chun cinn mar thimpeallacht dhlúth, ardchaighdeán, dhea-thírdhreachaithe agus inrochtana ina bhfuil meascán iomchuí d'úsáidí, lena n-áirítear úsáidí cónaitheacha, tráchtála, seirbhísí, turasóireachta, fiontraíochta, poiblí agus pobail, de réir mar is cuí, a sholáthraíonn réimse seirbhísí, áiseanna agus saoráidí miondíola, don phobal áitiúil agus cuairteoirí. Díreofar den chuid is mó ar lár an bhaile agus ar an bpríomhshráid ghaolmhar maidir le gníomhaíocht mhiondíola agus seirbhíse laistigh de na pleananna seo.

PLCÓM 3 Gnó agus Fiontraíocht

(a) Éascaíocht a dhéanamh maidir le húsáidí gnó agus fiontraíochta in Órán Mór a leathnú nuair is iomchuí agus i gcomhréir le pleanáil agus Inbhuanaithe forbairt cheart an limistéir.

(b) Beogacht agus inmharthanacht lár an bhaile a chosaint agus a fheabhsú trína chinntiú go bhfanann sé ina phríomháit mhiondíola, tráchtála agus úsáide measctha in Órán Mór, agus cosc a chur ar leathadh úsáide nó úsáidí eile nach gcuireann le beogacht agus inmharthanacht lár an bhaile sráidbhaile i dtuairim an Údaráis Áitiúil.

PLCÓM 4 Gnó agus Teicneolaíocht

Cur chun cinn a dhéanamh maidir le húsáidí ardluacha gnó agus teicneolaíochta a fhorbairt chun ról Órán Mór mar ionad fáis do chuideachtaí móra nuálacha a neartú. Áirítear ina measc siúd cuideachtaí in earnálacha amhail tionsclaíocht eolaíocht agus teicneolaíocht bhunaithe in eolaíochtaí na beatha, bithchógaisíocht, TF, seirbhísí arna dtrádáil go hidirnáisiúnta, agus Taighde agus Forbairt. Déanfaidh an criosú seo foráil d'fhorbairtí páirce oifige, saoráidí stórála agus lóistíocht ar úsáidí coimhdeacha go léir iad a bhaineann leis na príomhúsáidí thuasluaite. Féadfaidh breithniú a dhéanamh freisin ar shaoráidí oiliúna, amhail saoráidí For-Rochtana Tríú Leibhéal a chur ar fáil.

PLCÓM 5 Tionsclaíocht

Cur chun cinn a dhéanamh ar nuair is iomchuí ar úsáidí tionsclaíocha agus úsáidí a bhaineann leis an tionsclaíocht, lena n-áirítear déantúsaíocht, próiseáil ábhar, trádstóráil agus dáileadh ar thailte oiriúnacha, le seirbhísí agus saoráidí leordhóthanacha agus ardleibhéal rochtana ar phríomhlíonraí bóithre agus saoráidí iompair phoiblí. Beidh cóireáil imill agus/nó sciathadh leordhóthanach ag teastáil chun comhéadan ardchaighdeán le spásanna poiblí agus aon limistéir chónaithe ina aice láimhe nó aon úsáidí talún íogaire eile a chinntiú, de réir mar is cuí.

PLCÓM 6 Forbairt Turasóireachta

Forbairt acmhainn turasóireachta inbhuanaithe Órán Mór a spreagadh agus a chabhrú ar bhealach a léireoidh meas ar thábhacht ailtireachta, sheandálaíochta agus chultúir an bhaile agus an cheantair máguaird.

PLCÓM 7 Seveso

Rachaidh Comhairle Chontae na Gaillimhe i gcomhairle leis an Údarás Sláinte agus Sábháilteachta nuair atá measúnú á dhéanamh ar fhorbairtí ábhartha beartaítear láithreáin nó gar do láithreáin arna sainaithint faoin Treoir maidir le Mórghuaiseanna Timpiste a Rialú (Treoir Seveso II), d'fhonn mórthionóiscí lena mbaineann substaintí contúirteacha a chosc agus chun iarmhairtí na mórthionóiscí sin ar an gcomhshaol agus ar an bpobal a theorannú.

PLCÓM 8 Saoráidí Pobail

Féachaint le saoráidí breise pobail a sholáthar, lena n-áirítear cúram leanaí, cúram sláinte, ionad adhartha agus ionad pobail, mar chuid lárnach de thograí maidir le forbairt chónaithe nua a thógail, agus saoráidí reatha an cheantair á gcur san áireamh.

PLCÓM 9 Saoráidí Pobail i gCnoc Óráin

A chinntiú go soláthrófar saoráidí siamsaíochta agus conláiste mar chuid lárnach de thograí forbartha i gCnoc Óráin.

PLCÓM 10 Saoráidí Áineasa

Spreadadh agus tacaíocht a thabhairt chun siúlbealaí agus rotharbhealaí cois abhann a fhorbairt ar fud limistéar an phlean nuair is féidir, agus a chinntiú go mbreithnítear ar a leithéid de thograí, nó go ndéantar iad a chuimsiú i bhforbairt tailte in aice láimhe, de réim mar is cuí. Mar chuid de thograí, cuirfeadh san áireamh aon tionchair ar oidhreacht nádúrtha agus limistéir chaomhnaithe ainmnithe a d'fhéadfadh teacht as gníomhaíochtaí siamsaíochta.

PLCÓM 11 Spás Oscailte

Spásanna oscailte a chosaint ó fhorbairt mhíchúí, d'fhonn a mhealltacht a choinneáil agus a ról ó thaobh conláiste cónaithe agus saintréithe foriomlána Órán Mór a fheabhsú, agus éascaíocht a dhéanamh chun spásanna oscailte agus spásanna sibhialta a fhorbairt ag suíomhanna iomchuí laistigh de Limistéar an Phlean.

PLCÓM 12 Saoráidí Oideachais

Tacaíocht a thabhairt chun saoráidí oideachais leordhóthanach a sholáthar don phobal áitiúil, saoráidí bunscoile, saoráidí meánscoile, cláir fhor-rochtana tríú leibhéal, saoráidí Taighde & Forbartha san áireamh, chomh maith le saoráidí oiliúna eile, d'fhonn freastal ar riachtanais an réimse is leithne daoine laistigh d'Órán Mór agus a cheantair máguaird.

PLCÓM 13 Comhshaol agus Oidhreacht

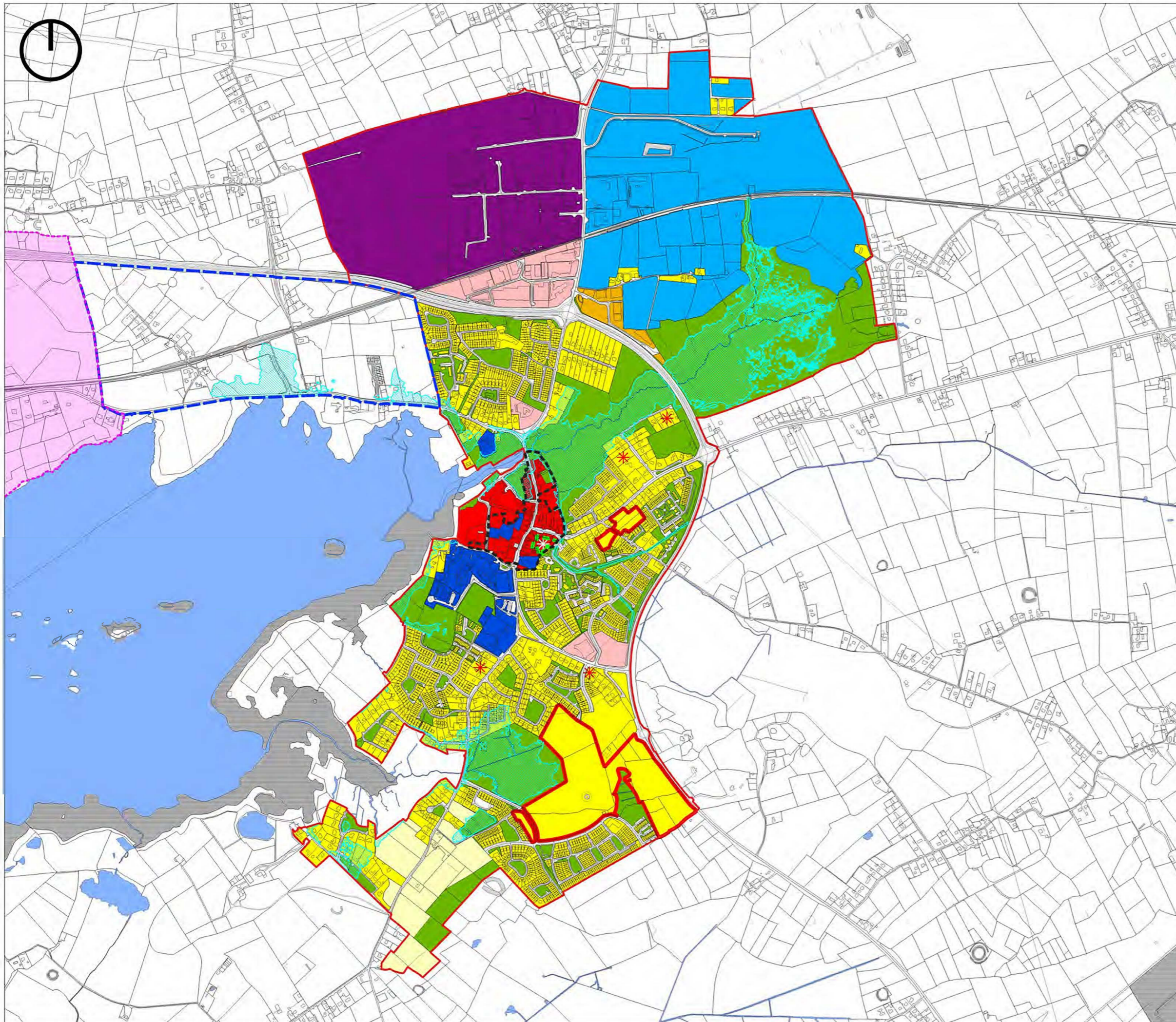
Cosaint agus caomhnú a dhéanamh ar charachtar speisialta na ngnéithe oidhreachta tógtha go léir laistigh de limistéar an phlean, chomh maith leis na cinn atá le fáil sa cheantar máguaird.

PLCÓM 14 Fóntais Phoiblí

Tacaíocht a thabhairt do dheiseanna chun na córais reatha draenála screamhuisce agus uisce bhréin a uasghrádú chun srianta féideartha sa líonra cóireála reatha a mhaolú agus chun féachaint chuige go seasfaidh an bonneagar riachtanach an aimsir agus go mbeidh sé in ann tacú le forbairt iomlán Órán Mór.

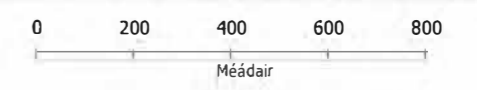
PLCÓM 15 Úsáidí Neamhchomhréireacha

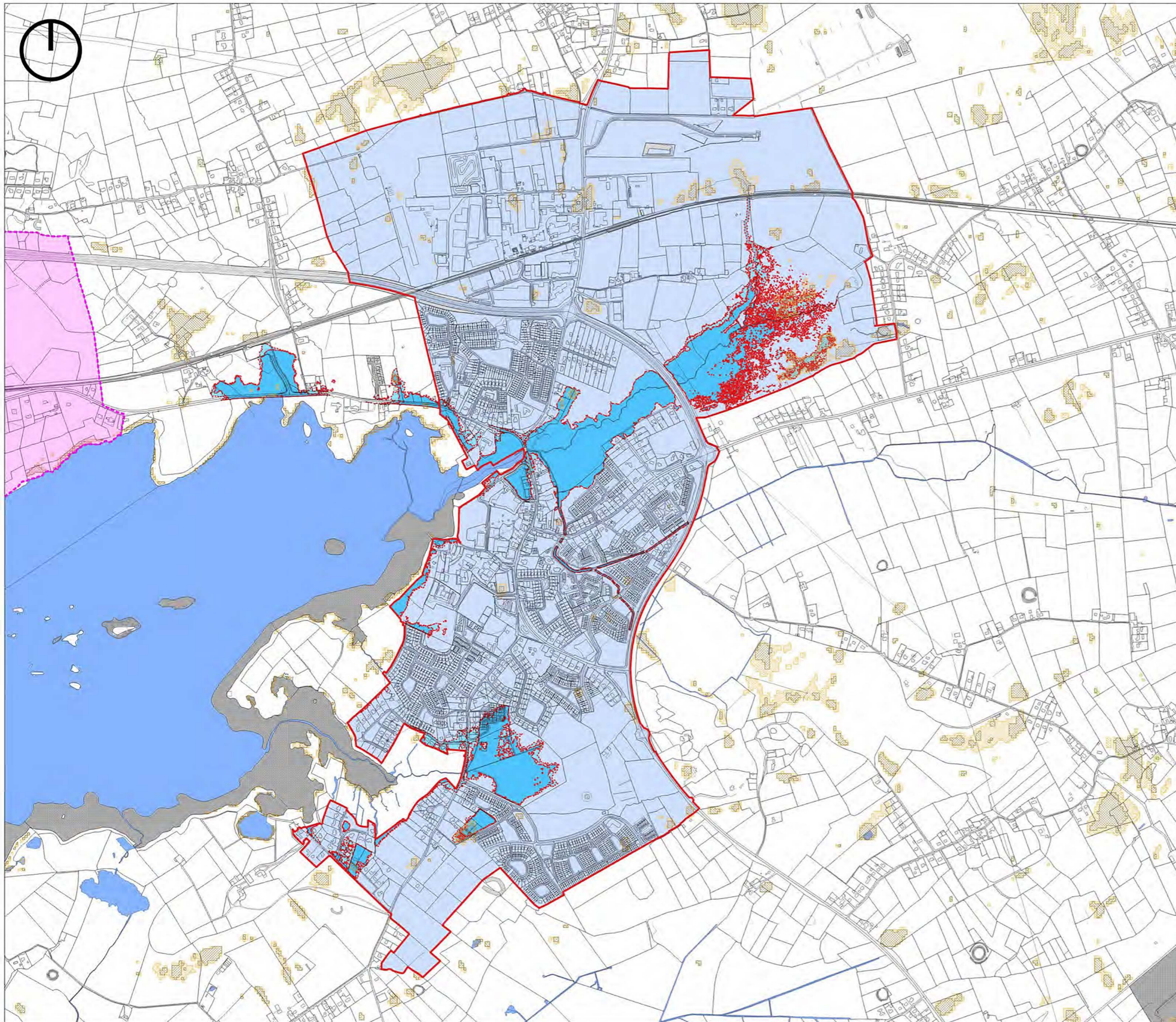
I gcás nach bhfuil úsáidí reatha i gcomhréir leis na cuspóirí úsáide talún nó le maitrís an phlean, éascóidh/tacóidh an tÚdarás Pleanála lena n-athlonnú chuig tailte níos inbhuanaithe a mbaineann an criosú iomchuí leo.

- Teorainn na Lonnaíochta
- R - Cónaithe Reatha
- R - Cónaithe (Céim 1)
- R - Cónaithe (Céim 2)
- * R - Cónaithe Inlíonta
- CI - Lár an Bhaile
- * TCI - Lár an Bhaile Inlíonadh/Cónaithe
- C2 - Úsáid Tráchtála/Measctha
- BE - Gnó & Fiontraíocht
- BT - Gnó & Teicneolaíocht
- I - Tionsclaíoch
- CF - Áiseana Pobail
- OS - Spás Oscailte/Siamsaíocht & Conláiste TI
- Bonneagar Iompair
- Uisce/Aibhneacha/Srutháin
- Úsáid Talún Shrianta
- Limistéar Caomhantais Ailtireachta
- Creatphlean Uirbeach an Gharráin
- Limistéar Riaracháin Chathair na Gaillimhe

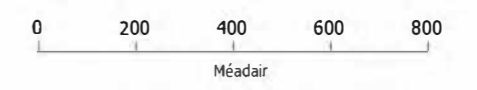
Dréachtphlean Forbartha Chontae na Gaillimhe 2022- 2028
Limistéar Ceannchathartha na Gaillimhe
Órán Mór
Léarscáil um Chriosú Úsáid Talún

- Teorainn na Lonnaíochta
- Críos Tuilte Táscach A
- Críos Tuilte Táscach B
- Críos Tuilte Táscach C
- PFRA Báistiúil Táscach
- PFRA Uisce Báistiúil
- Limistéar Riaracháin Chathair na Gaillimhe
- Uisce

Dréachtphlean Forbartha Chontae na Gaillimhe 2022- 2028
Limistéar Ceanncathartha na Gaillimhe
Órán Mór
Bainistíocht Riosca i gCas Tuilte

3.0 Creatphleananna Uirbeacha

3.1 Creatphlean Uirbeach Chnoc Mhaoil Drise

#V\ #·U = ° \ @ @) k @-

)

#k- ° uh=Q ° V'y@"- ° #=#

" . . . . .
 . . . . . 0 . . . . .

. . . . . 8 . . . . . #
8 . . . . .

. . . . .
 . . . . .

. . . . . 8 . . . . . 0 . . . . .

" . . . . .

Tagairt/Oifig
6770/Baile Átha Cliath
DRÉACHT: 2021-03-

CLÁR ÁBHAIR

Réamhrá	1
Fís Straitéiseach	3
Comhthéacs Pleanála Straitéisí	5
Tailte ag Cnoc Mhaoil Drise	7
Prionsabail agus Straitéis	13
Creat	17
Creatphlean Chnoc Mhaoil Drise	31
Cuspóirí Beartais agus Criosú Úsáide Talún	34

1.0 RÉAMHRÁ

Tá Cnoc Mhaoil Drise lonnaithe go straitéiseach i gcoillár Limistéar Ceannchathartha na Gaillimhe thoir níos lú ná 5km ó Chathair na Gaillimhe agus díreach in aice leis an teorainn idir Contae na Gaillimhe agus Cathair na Gaillimhe. Tá baint láidir idir Cnoc Mhaoil Drise agus an bonn leathan fostaíochta atá le fáil ann i bPáirc Ghnó Chnoc Mhaoil Drise, Páirc Theicneolaíochta na Gaillimhe agus sa Pháirc Mhór Thoir agus Thiar. Is iad seo an pointe is faide soir a théann an chonair fostaíochta ón gcathair go Cnoc Mhaoil Drise.

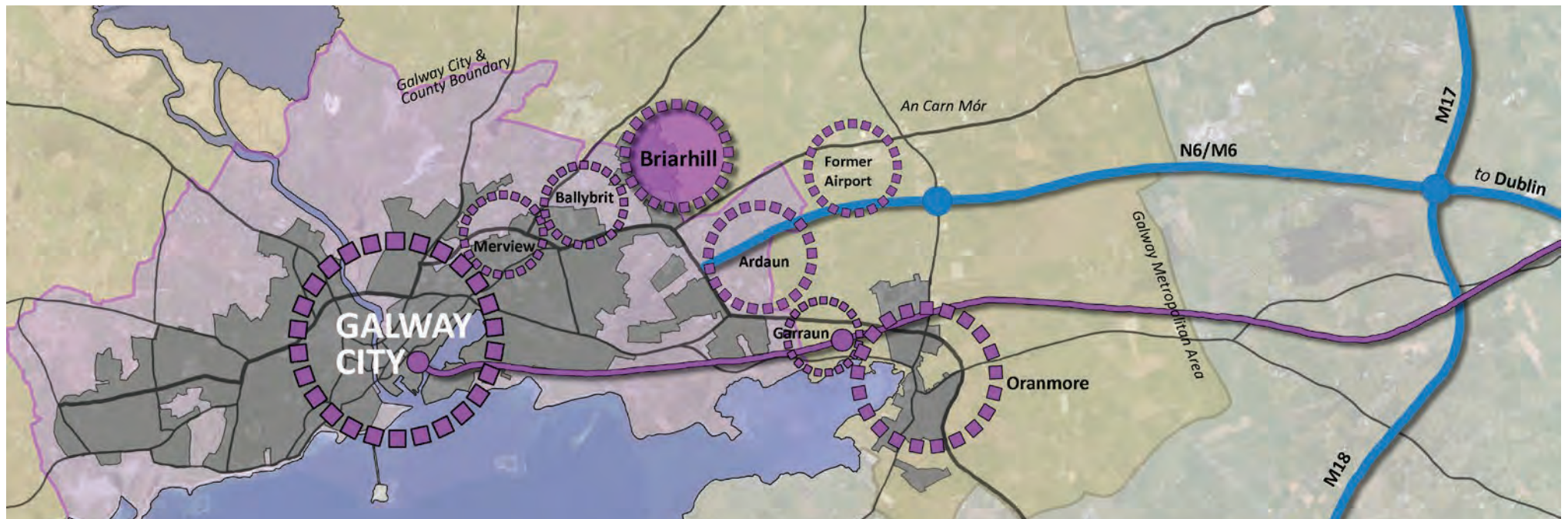
Cé go bhfuil na tailte móra leathnaithe na Páirce Móire Thoir fós faoi úinéireacht an Údaráis Forbartha Tionscail, áirítear i gCnoc Mhaoil Drise freisin tailte suntasacha i gCnoc Mhaoil Drise atá oiriúnach chun fás uirbeach a dhéanamh agus forbairt chónaithe nua a thógáil orthu. Faoi láthair, déanann bóthar an N6 teorainn éifeachtach idir úsáidí cónaithe agus úsáidí fostaíochta i

mbruachbhailte thoir thuaidh na Gaillimhe. Tá na limistéir chónaithe Dabhach Uisce, Baile an Bhriotaigh, Mervue agus an Baile Bán go léir laistigh d'ímfhálú chonair an N6, cé go bhfuil na boinn fostaíochta i gCnoc Mhaoil Drise agus i bPáirc Ghnó Bhaile an Bhriotaigh lasmuigh de sin.

Le Cuarbhóthar Chathair na Gaillimhe, tiocfaidh athrú ar an mbealach a bheidh trácht ag trasnú agus ag teacht isteach i Limistéar Ceannchathartha na Gaillimhe thoir. Déanann na Comhoifigigh Riosca athbhreithniú agus nuashonrú ar an gClár Riosca gach ráithe, agus tuairiscítear é don Choiste Iniúchta agus Riosca agus don Bhord araon. Beidh an N6 reatha a théann chuig an R339 Bóthar Mhuine Mheá saor ó thréthrácht a théann trasna na cathrach agus beidh deis mhór ann leathnú uirbeach a dhéanamh ar fud na deighilte reatha.

Tá go leor tailte láithreán úrnua ar fáil chun freastal ar fhás uirbeach agus féadfaidh sé a bheith pleantearaithe ón tús, rud a chinnteoidh go soláthrófar samhail forbartha inbhuanaithe ar bhonn céimnithe sa ghearrthearma, sa mheántearma agus san fhadtéarma. Is féidir le Cnoc Mhaoil Drise leanúint ar aghaidh lena bhonn fostaíochta a forbairt, agus an fás cónaithe atá ag teastáil a chur ar fáil freisin ag an am céanna chun a chinntiú go gcuirfidh samhail forbartha inbhuanaithe bonn taca leis an bhfís agus fás don Limistéar Ceannchathartha.

Leagtar amach sa Chreatphlean seo an fhís, na prionsabail agus an creat a bheidh mar threoir maidir le dlúthfhás ardchaighdeáin a forbairt ar bhealach ordúil agus inbhuanaithe i gCnoc Mhaoil Drise sa Limistéar Ceannchathartha.

Comharsanachtaí Naschta a chuimsítear i Limistéar Ceannchathartha Thoir na Gaillimhe

1.0 RÉAMHRÁ

Teorainn an Chreata

Nuair a cuireadh tús le hathbheithniú ar an acmhainn fás uirbeach Chnoc Mhaoil Drise, bhí an N83 agus an N339 ó thuaidh agus ó dheas, agus Bóthar na Páirce Móire ar an taobh thiar ann chun an limistéar i gceist a shainiú. Bhí an teorainn thoir suite siar ó na tithe feadh Bhóthar Bhaile an Teampaill, ag dul trí na tailte talmhaíochta.

Tar éis réamhchomhairliúcháin le Comhairle Chontae na Gaillimhe, measadh go ndéanfaí freastal níos fearr ar an bhfís fhadtéarmach do Chnoc Mhaoil Drise tríd an teorainn thoir a shíneadh amach chomh fada le Bóthar Bhaile an Teampaill. D'éascódh sin an acmhainn fás fhadtéarmach amach anseo agus Bóthar Bhaile an Teampaill ina theorainn lonnaíochta nádúrtha ag an limistéar.

D'fhonn cur chuige pleantreoraithe a chinntiú maidir le Cnoc Mhaoil Drise a bhunú ar bhealach ordúil, rinneadh an limistéar iomlán a fhoroinnt chun limistéir forbartha gearrthearma agus meántearma a áireamh chun críocha cónaithe agus fostaíochta araon, mar aon le Limistéar Fáis Todhchaí a ligfidh d'fhás soir amach anseo agus a chuirfidh leis na céimeanna luath na forbartha pobail agus bonneagair.

Teorainn Bhunaidh an Chreatphlean

Teorainn Athbheithnithe an Chreatphlean

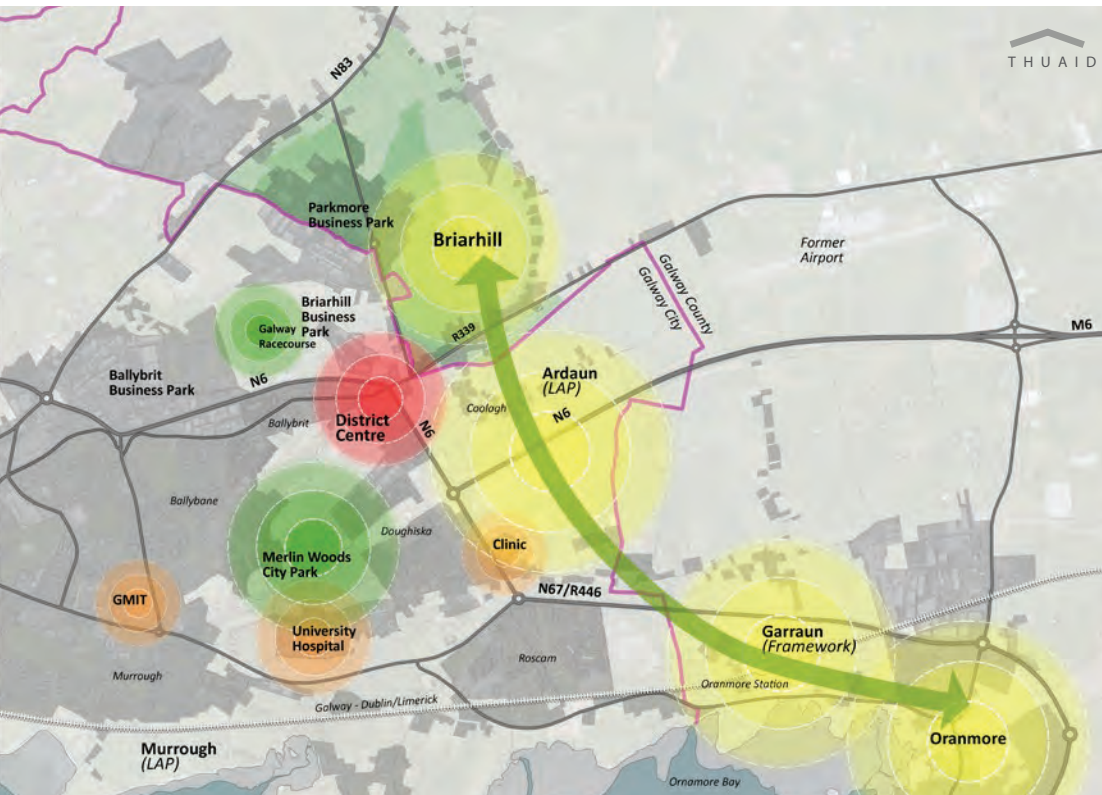
Creapthlean (Limistéar Forbartha + Limistéar Fáis Todhchaí)

2.0 FÍS STRAITÉISEACH

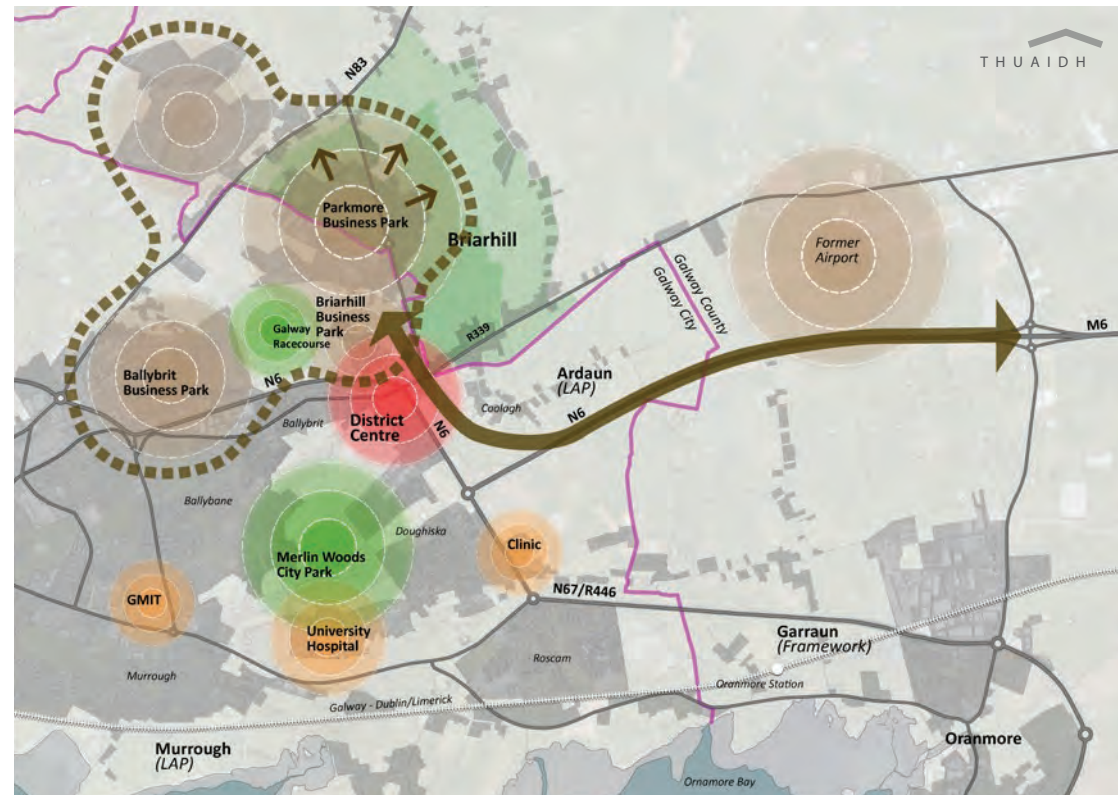
Tá Cnoc Mhaoil Drise ina chuid bhunúsach de Limistéar Ceanncathartha na Gaillimhe, agus ina limistéar fáis suntasach don chontae. Cuimsítear ann úsáidí suntasacha fostaíochta agus tá go leor acmhainne ann chun dlúthfhás ardchaighdeán inbhuanaithe a sholáthar

Lonnaíocht chomharsanachta ardchaighdeán, mhealltach, insiúlta nua, lonnaithe mórthimpeall ar lárionad áitiúil nua beoga a fhreastalóidh ar fhorbairt agus leathnú pobail. Ardchaighdeán na beatha agus rochtain éasca ar Ghaillimh, limistéar a bhaineann taitneamh as na tairbhí a théann le saoráidí forleathana nua pobail agus spás oscailte laistigh de Chnoc Mhaoil Drise. Inrochtana go fíoréasca ó áiteanna laistigh de Limistéar Ceanncathartha na Gaillimhe, Cathair na Gaillimhe san áireamh, agus acmhainn ann chun samhlacha agus seirbhísí iompair inbhuanaithe a ghlacadh maidir leis an iompar ó lá go lá.

Rochtain den scoth ar ionaid fostaíochta i gCathair na Gaillimhe, i mBaile an Bhriotaigh agus sa Pháirc Mhór, agus úsáidí fostaíochta suntasacha nua beartaithe do Thailte Shean-Aerfort na Gaillimhe. Acmhainn chun rochtain dhíreach a sholáthar ón M6 isteach go moil fostaíochta na Páirce Móire agus Chnoc Mhaoil Drise

Lonnaíochtaí Ceanncathartha Nasctha

Fostaíocht agus Rochtain

3.0 COMHTHÉACS PLEANÁLA STRAITÉISÍ

Ireland
2040
Our Plan

NATIONAL PLANNING FRAMEWORK

Tá an Creatphlean seo ailínithe le hordlathas straitéisí pleanála agus pleananna forbartha Náisiúnta, Réigiúnacha agus Áitiúla. Tá an Dlíúthfhás, Gluaiseacht Inbhuanaithe agus freagairt don Athrú Aeráide ina mbeartais agus cuspóirí comhchoiteanna sna straitéisí agus pleananna seo go léir.

Is é an **Creat Náisiúnta Pleanála (CNP)** plean straitéiseach an Rialtais chun fás agus forbairt todhchaí na tíre seo againne a mhúnlú go dtí 2040. Foroineann an CNP an tír ina trí réigiún - Réigiún an Tuaiscirt agus an Iarthair; Réigiún an Deiscirt; agus Réigiún an Oirthir agus Lár Tíre.

Leis an CNP, bunaítear Limistéar Ceannchathartha na Gaillimhe mar phríomhionad fáis Réigiún an Tuaiscirt agus an Iarthair. Caithfidh Gaillimh sciar níos mó den fhás a ghineann sé a choinneáil laistigh dá teorainn cheannchathartha. I measc na ndúshlán a gcaithfear aghaidh a thabhairt orthu, tá iompar/gluaiseacht agus cáilíocht uirbeach, rogha tithíochta agus inacmhainneacht, go mór mór lasmuigh den limistéar i gcoirílár na cathrach.

Tacaíonn an **Straitéis Réigiúnach Spásúlachta agus Eacnamaíochta (SRSE)** do réigiún an Tuaiscirt agus an Iarthair ó thaobh an CNP. a chur chun feidhme. Laistigh den SRSE, sainmhínítear 'Comhfhorbairt Áite' mar thosaíocht a chuirfidh taca faoin gcreat fáis agus a chinnteoidh sineirgíocht idir infheistíochtaí agus pleanáil le haghaidh idirbheartaíochtaí straitéiseacha agus a uasmhéadóidh na torthaí a bheidh i ndán do 'Dhaoine agus Áit'.

'Leanfar leis an dlúthfhás lena chinntiú go bhfásfar lonnaíochtaí uirbeacha agus tuaithe níos dlúithe ar bhealach inbhuanaithe, agus poist, tithe, seirbhísí agus taitneamhachtaí ag tacú leo, seachas sraoilleáil leanúnach agus fás neamhpleanáilte, neamhgheilleagrach.'

Soláthraíonn an Plean Straitéiseach Limistéir Ceannchathartha (PSLC), laistigh den SRSE, creat le haghaidh pleananna forbartha agus beartaithe tosaíochta. Tá acmhainn shuntasach tailte ag an Limistéar Ceannchathartha chun freastal ar fhás an daonra, agus féachann sé le tithíocht a chomhtháthú le bonneagar iompair, rud a chothóidh patrúin fáis inbhuanaithe. Saináithnítear roinnt limistéar fáis straitéisigh, lena n-áirítear Cnoc Mhaoil Drise, an Garrán agus Órán Mór sa Limistéar Ceannchathartha thoir, agus na hArdáin i gceantar Chathair na Gaillimhe.

Saináithnítear an Chonair Eacnamaíoch Straitéiseach i **bPlean Forbartha Chontae na Gaillimhe 2022- 2028 (PFCG)**. Tá sí ar an taobh thoir den chathair agus tá rochtain éasca uirthi, agus dlús ard bonneagair bhunaithe agus luachmhar inti chomh maith. Beartaítear sa PFCG dul sa tóir ar na príomhghnéithe de Straitéis Phleanála Iompair na Gaillimhe, lena n-áirítear forbairt laistigh de Chathair na Gaillimhe agus Contae na Gaillimhe a chomhdhlúthú laistigh de chonair ina bhfuil leathnú soir beartaithe; tugtar na hArdáin agus an Garrán ar an limistéar seo go ginearálta.

Tá Plean Dramhuisce Príomhdhraenála na Gaillimhe luaite mar chumasóir ríthábhachtach do mhórlimistéar Órán Mór agus do na limistéir cheannchathartha ó thuaidh, agus mar chumasóir den acmhainn straitéiseach a chuireann na tailte mórtimpeall ar stáisiún traenach Órán Mór ar fáil.

Tá stáisiún traenach Órán Mór lonnaithe sa Gharrán ag pointe is faide ó dheas de na limistéir fáis Cnoc Mhaoil Drise, na hArdáin agus an Garrán. Tá sé beartaithe an stáisiún a uasghrádú go stáisiún ina bhfuil dhá ardán agus lúb thrasnaithe an bealach chun minicíocht na seirbhísí traenach isteach sa Limistéar Ceannchathartha a dhúbláil. Le cur chuige pleanbhunaithe maidir leis na limistéir seo a fhorbairt, cinnteofar go mbeidh nasc glas ardchaighdeáin siúlóide agus rotháíochta ar fáil idir an stáisiún traenach agus na limistéir fáis atá numaithe don todhtodhchaí.

4.0 TAILTE AG CNOC MHAOIL DRISE

Bóthar na Páirc Móire ag féachaint ó thuaidh (foinse: Google Street View)

Páirc Ghnó na Páirc Móire

R339 ag féachaint soir (foinse: Google Street View)

Bóthar na Páirc Móire/ Acomhal N83 (foinse: Google Street View)

Comhthéacs Áitiúil

Is é limistéar Chnoc Mhaoil Drise an píosa atá in easnamh faoi láthair ón tírdhreach cheannchathartha dírithe ar an bpointe nódach ag Acomhal Uí Loinsigh ar an N6 agus an R339 mar atá anois.

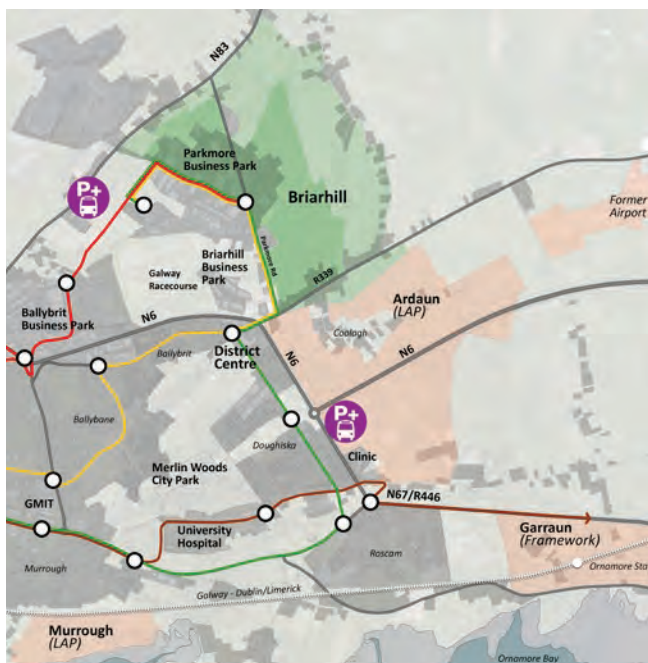
Leis na tailte úrnua ag Cnoc Mhaoil Drise, tá deis iontach ann pleanáil a dhéanamh d'fhás an daonra agus chun lonnáiocht nua éagsúil a bheidh ina spreagadh maidir le Limistéar Ceannchathartha na Gaillimhe a bhunú.

Beidh Cnoc Mhaoil Drise nasctha go nádúrtha le lonnáiocht beartaithe eile sna hArdáin agus sa Gharrán, le hacmhainn shoiléir chun réiteach iompair inbhuanaithe a sholáthar idir Cnoc Mhaoil Drise agus cinn scríbe eile i Limistéar Ceannchathartha na Gaillimhe, lena n-áirítear Cathair na Gaillimhe.

4.0 TAILTE AG CNOC MHAOIL DRISE

Straitéis Iompair Phoiblí

Cuireann an Straitéis Iompair Phoiblí leis na seirbhísí reatha idir imill iartharach Chnoc Mhaoil Drise agus Cathair na Gaillimhe.

Soláthraíonn an R339 deis iontach chun na bealaí iompair phoiblí seo a leathnú i gcomhréir leis an bhfás chun lúb a chruthú trí Chnoc Mhaoil Drise agus seirbhísí bus a sholáthar go díreach laistigh de lonnaíocht Choc Mhaoil Drise tríd an Limistéar Ceannchathartha.

Straitéis Rothaíochta

Téann an príomhlíonra rothaíochta agus an líonra tánaisteach rothaíochta laistigh de Chathair na Gaillimhe feadh imeall iartharach Chnoc Mhaoil Drise cheana féin. De réir agus a bheidh Cnoc Mhaoil Drise á fhorbairt, cuirfear ceangail rothaíochta leis an líonra rothaíochta bunaithe ar fáil go héasca ó áiteanna laistigh de Chnoc Mhaoil Drise, agus tabharfaidh sé rogha eile mealltach d'áititheoirí Cnoc Mhaoil Drise seachas comaitéireacht Ceannchathartha.

Anuas air sin, tá acmhainn ann bealaí glasa a sholáthar do choisithe agus rothaithe trí Chnoc Mhaoil Drise, na hArdáin agus an Garrán a nascadh le stáisiún traenach agus seirbhísí iarnróid Órán Mór, chomh maith leis an taitneamhacht cósta Cuan Órán Mór.

Cuarbhóthar Beartaithe Chathair na Gaillimhe

Nuair a bheidh Cuarbhóthar Beartaithe Chathair na Gaillimhe ann, ní bheidh tréthracht ag trasnú na cathrach ón Limistéar Ceannchathartha a thuilleadh. Nuair a bheidh an tréthracht imithe ón N6, laghdófar an t-éileamh reatha ar acmhainn carrbhealaigh ar an N6 agus beidh deis ann smaoinemh faoi na bóithre seo a úsáid le haghaidh saoráidí tiomnaithe iompair phoiblí, rothaíochta agus coisithe, rud a sholáthrófar nascacht den scoth laistigh den Limistéar Ceannchathartha thoir agus idir Cnoc Mhaoil Drise agus Cathair na Gaillimhe.

Tríd an N6 a chur in oiriúint mar sin, brisfead síos an bac reatha idir na limistéir chónaithe agus na limistéir fostaíochta i Limistéar Ceannchathartha na Gaillimhe thoir.

4.0 TAILTE AG CNOC MHAOIL DRISE

THUAIDH

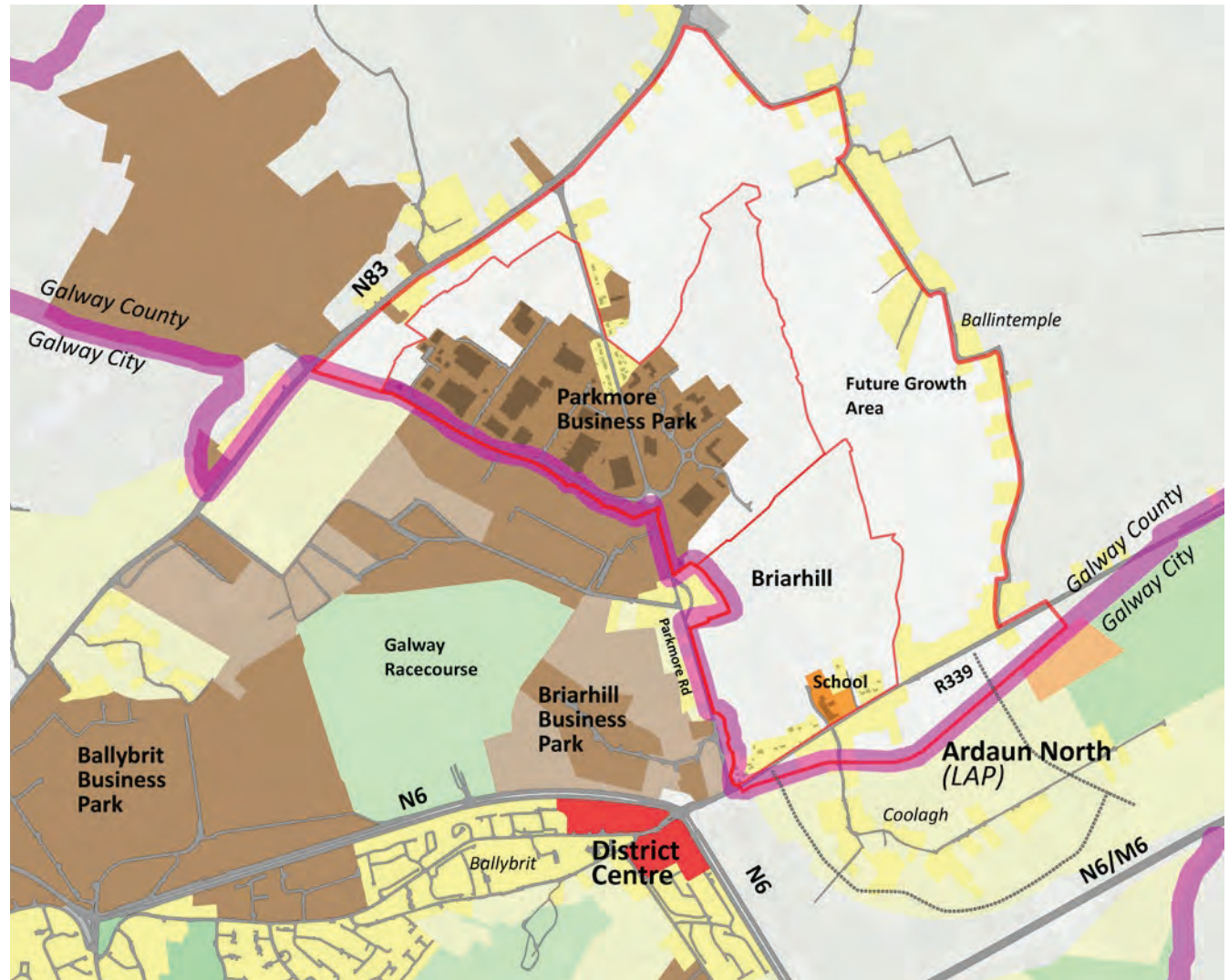
Úsáid Talún

Cuimsítear úsáidí forleathana fostaíochta i gCnoc Mhaoil Drise cheana féin agus áirítear ann tailte eile tearcfhorbartha le haghaidh fáis fostaíochta.

Áirítear i limistéar Chnoc Mhaoil Drise go ginearálta go leor tailte úrnua atá oiriúnach don fhás uirbeach pleantreoraithe. Leathnaíonn na tailte seo ón R339 agus an Pháirc Mhór soir agus ó thuaidh go dtí Bóthar Bhaile an Teampaill agus an N83, timpeall ar na tailte fostaíochta críosaithe.

Taobh le himill bhunaithe an R339 agus Bhóthar Bhaile an Teampaill, tá gnáthfhorbairt ribíneach ar dhlús íseal le fáil agus is léir go bhfuil acmhainn ann forbairt chónaithe inlíonta a chur ann chun leas a bhaint as úsáidí bonneagair, fostaíochta, conláiste agus lár na cathrach atá ann cheana féin agus na húsáidí atá beartaithe chun leasa an daonra atá ag dul i méid.

- Fostaíocht
- Críos Fostaíochta
- Cónaitheach
- Críos Cónaithe
- Áineas agus Conláiste
- Lár an Cheantair
- Oideachas/Pobal
- Críos Oideachais/Pobail

Úsáidí Talún Reatha (Tabhair faoi deara go léirítear Críosú Úsáide Talún i gCuid 8.0)

4.0 TAILTE AG CNOC MHAOIL DRISE

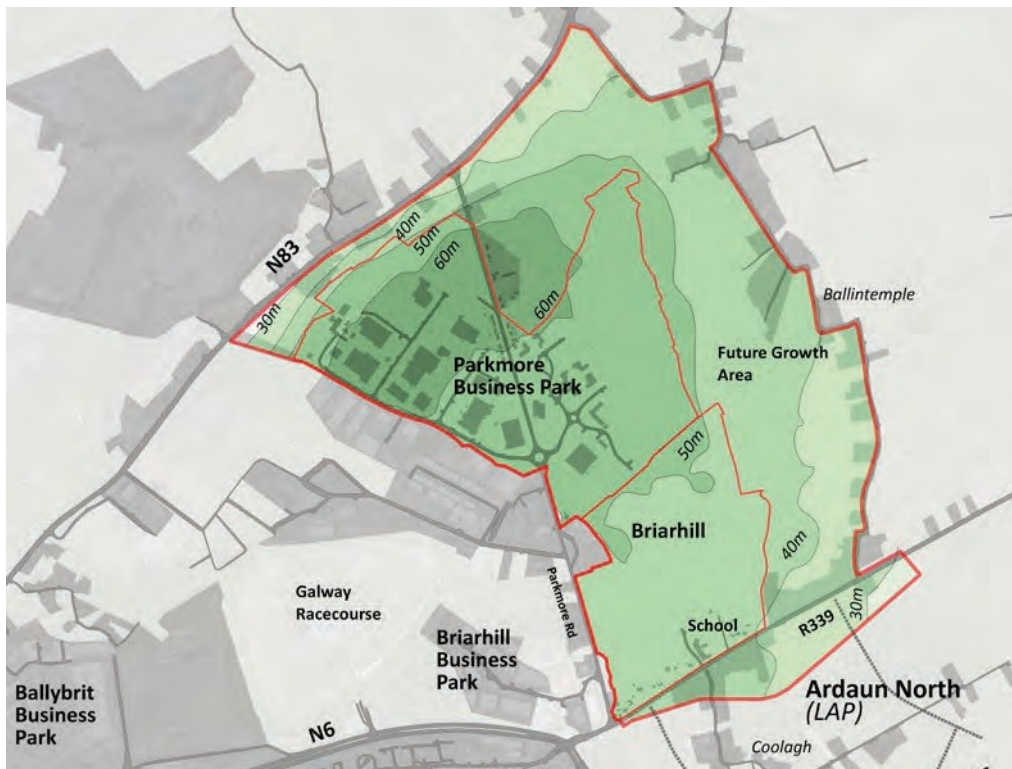
Topagrafaíocht

Ardaíonn topagrafaíocht Chnoc Mhaoil Drise beagán agus í lán d'ardáin agus ísleáin bheaga áitiúla, agus Páirc Ghnó na Páirce Móire lonnaithe ar na pointí is airde siar ó thuaidh.

Tá an chuid is mó de na tailte atá ar fáil ar an taobh thoir agus ó dheas den limistéar fostaíochta ag féachaint soir agus ó dheas, rud a thugann deis iontach chun lonnaíocht chónaithe ardchaighdeán a fhorbairt sa treo ceart chun críocha sochair ghréine agus conláiste feabhsaithe.

10

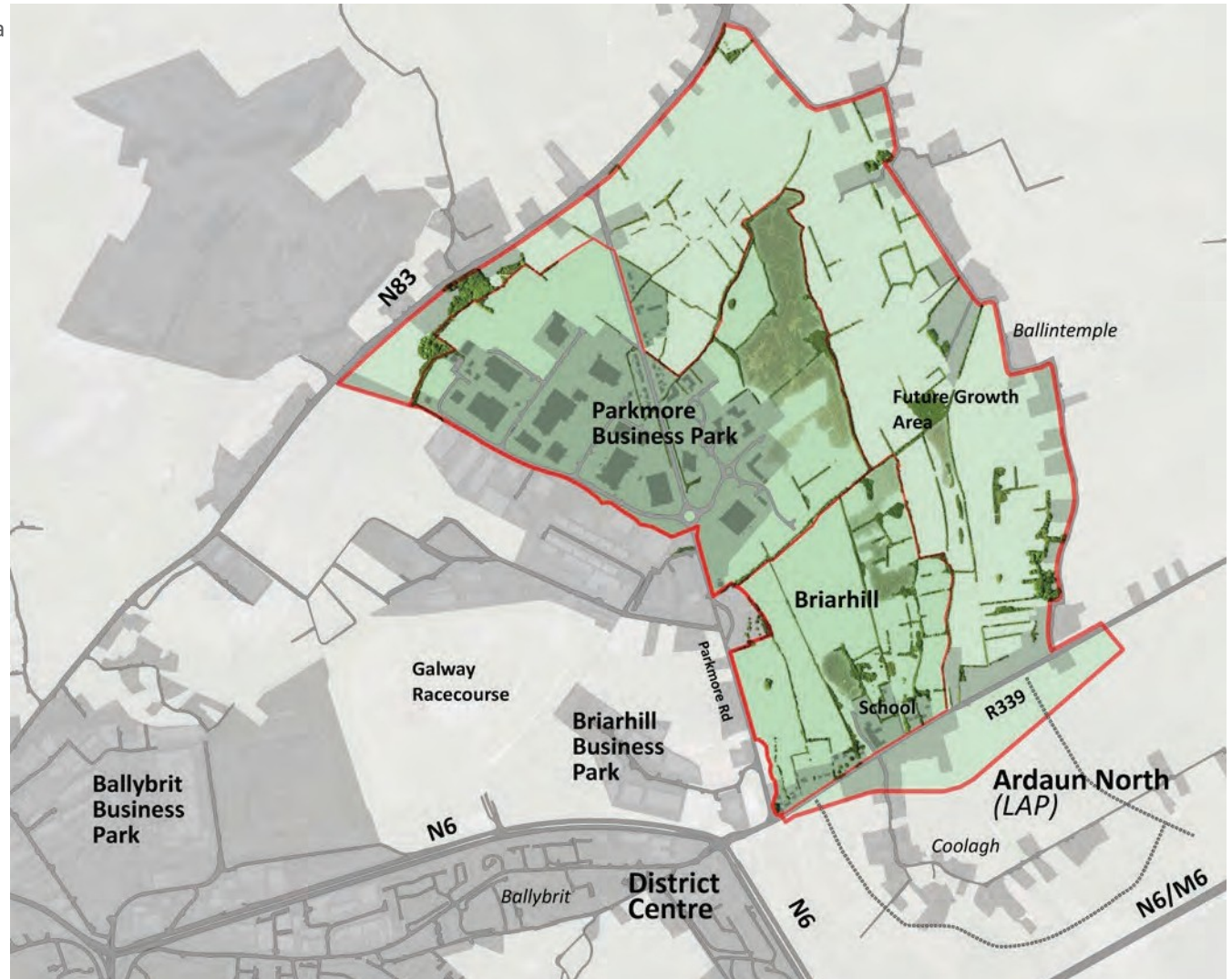
4.0 TAILTE AG CNOC MHAOIL DRISE

Tírdhreach

Cuimsítear sna tailte ag Cnoc Mhaoil Drise, seachas na tailte ag limistéir na bPáirceanna Gnó bunaithe, páirceanna oscailte le teorainneacha ina bhfuil meascán d'fhálta sceacha beaga, crainn aonair agus grúpaí de chrainn, chomh maith le limistéir de choillte measctha níos dlúithe.

Féadfaidh an bonneagar glas reatha an straitéis forbartha láithreáin a threorú, d'fhonn na sócmhainní crainn agus fálta sceacha níos luachmhaire a choinneáil, agus iad a nascadh trí phlandáil nua a dhéanamh a bhaineann leis an bhforbairt nua.

Féadfaidh an bonneagar glas túsphointe a sholáthar freisin maidir le spás oscailte poiblí a lonnú agus bealaí nua mealltacha trí Chnoc Mhaoil Drise a bhunú.

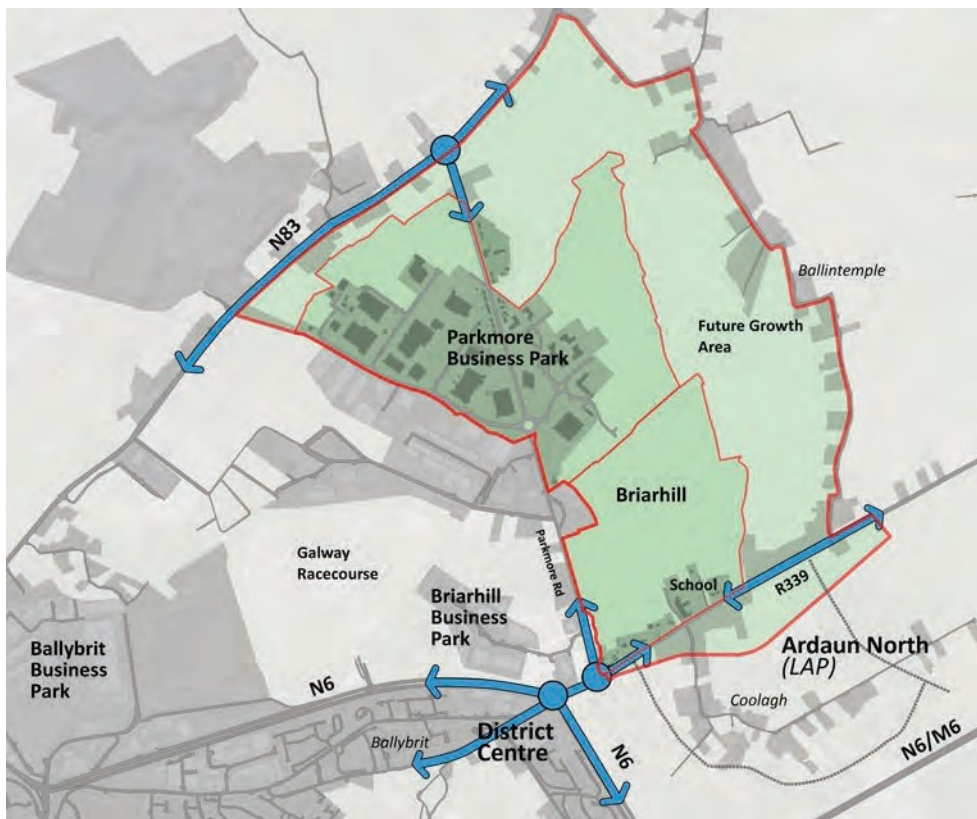

4.0 TAILTE AG CNOC MHAOIL DRISE

Bóithre agus Rochtain

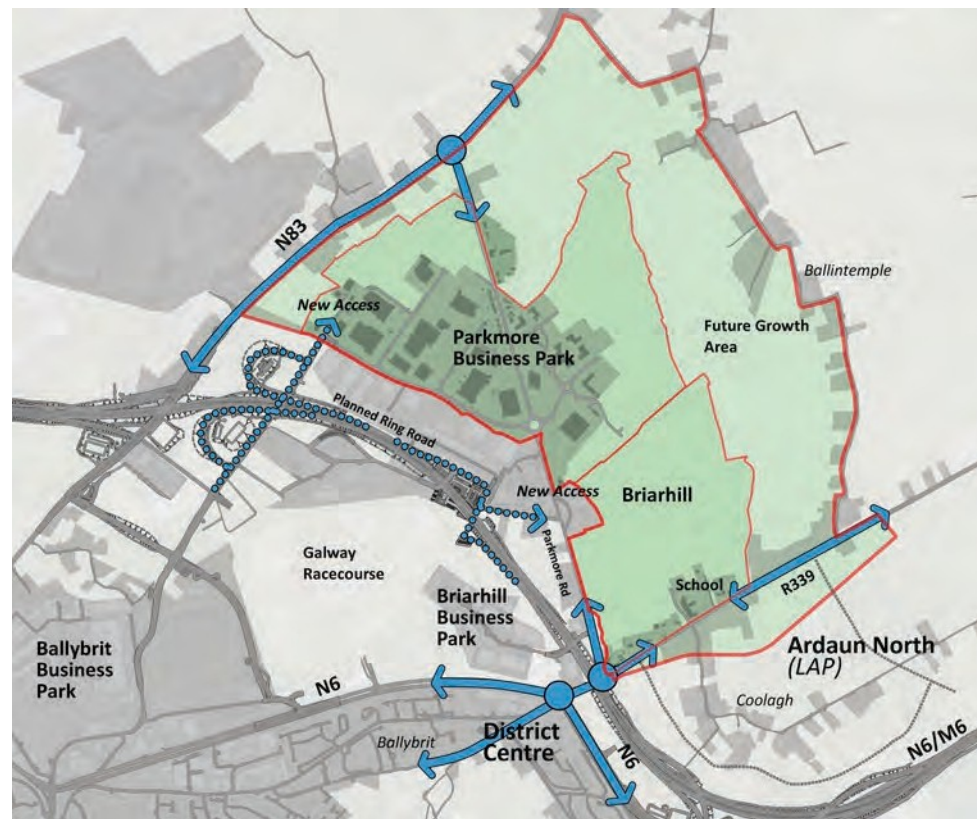
Tá Cnoc Mhaoil Drise inrochtana go héasca ón taobh theas tríd an R339 agus is féidir teacht air freisin ón N83 tríd an bPáirc Mhór. Trí Straitéis Iompair Phoiblí na Gaillimhe a chur i bhfeidhm agus Cuarbhóthair Chathair na Gaillimhe a fhorbairt, cuirfear pointí inrochtana breise ar fáil chuig Páirc Ghnó na Páirce Móire, agus b'fhéidir chuig na tailte theas ag Cnoc Mhaoil Drise.

Bóithre & Rochtain Reatha

12

12

Bóithre & Rochtain i gComhthéacs Cuarbhóthar Beartaithe Chathair na Gaillimhe.

5.0 PRIONSABAIL AGUS STRAITÉIS

Príomhchuspóirí Straitéise

Leanúint ag cur le Páirc Ghnó na Páirce Móire ó thuaidh agus soir.

Dlúthfhás a chothú a bhunóidh lonnaíocht chónaithe ardchaighdeán le saoráidí pobail gaolmhara ar na tailte ó dheas lena mbaineann acmhainn ghlas láidir ó dheas go dtí na hArdáin agus an Garrán go stáisiún traenach Órán Mór.

Ardrochtain ar fhostaíocht agus Lár an Cheantair agus Cathair na Gaillimhe, le rochtain dhíreach ar iompar poiblí agus ar líonra rothaíochta uirbí ar mhaithe le gluaiseacht inbhuanaithe.

Déanfar tuilleadh forbartha soir amach anseo.

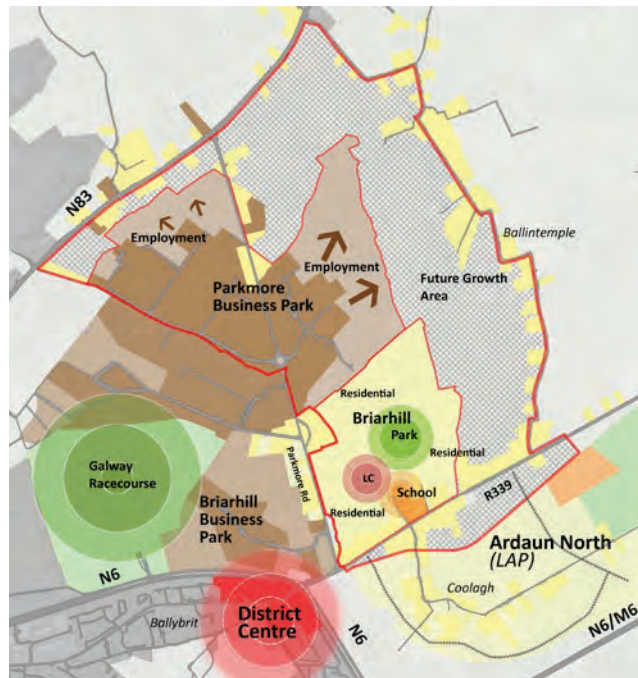
5.0 PRIONSABAIL AGUS STRAITÉIS

Prionsabail Rochtana

Is féidir pointí rochtana a bhaint amach go héasca ón R339 agus ó Bhóthar na Páirce Móire, le rochtain dhíreach bhreise ón N83 ó thuaidh.

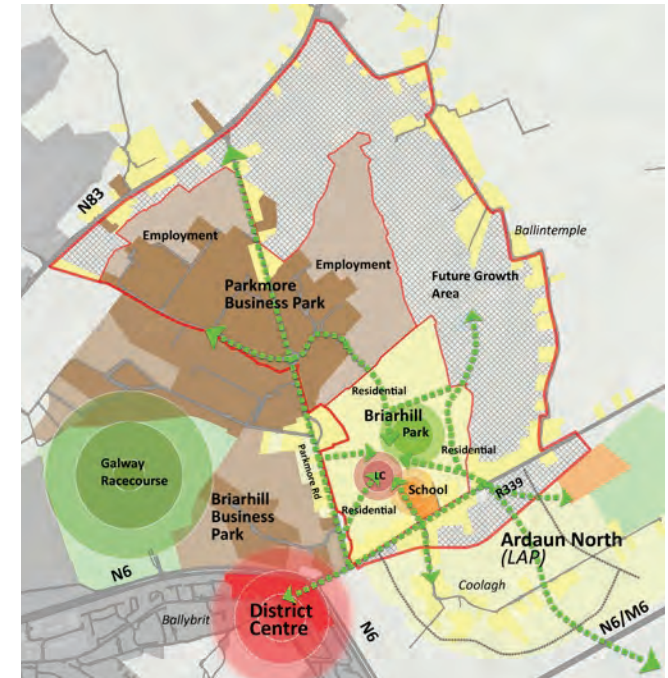
Prionsabail Úsáide Talún

Comhdhlúthú agus leathnú a dhéanamh ar an limistéar fostaíochta reatha ag Páirc Ghnó na Páirce Móire agus limistéar fostaíochta nua a fhorbairt, i dtreo iardheisceart na dtailte ar dtús agus ag cuimsiú lárionad áitiúil, meánscoil agus páirc phoiblí agus líonra gluaiseachta in bhuanaithe.

Is féidir freastal ar a thuilleadh forbartha amach anseo soir agus ó thuaidh i dtreo an N83..

Prionsabail Nascachta

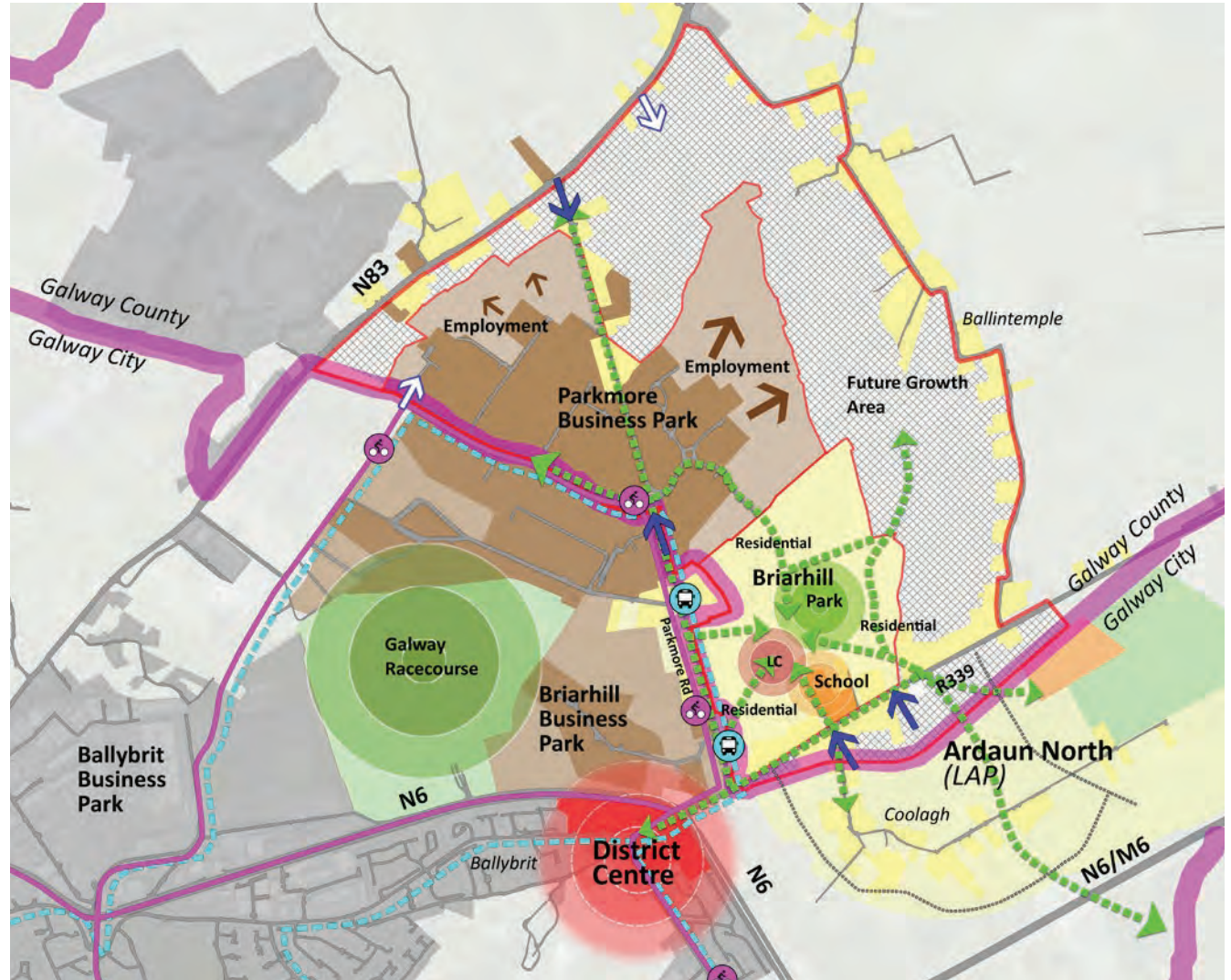
Tá sí ríthábhachtach do bhunú na lonnaithe Ceannchathartha nua rochtain agus nascacht den scoth a sholáthar do na cinn scríbe agus úsáidí talún uirbeacha agus ceannchathartha beartaithe arna mbunú cheana féin agus dóibh siúd atá beartaithe.

Ag croílár Chreat Chnoc Mhaoil Drise, tá líonra gluaiseachta inbhuanaithe ina gcuimsítear ceangail mhealltacha agus shábháilte chun siúil, rothaíocht agus naisc chuig seirbhísí iompair phoiblí lena n-áirítear stáisiún traenach Órán Mór sa Gharrán, a chur chun cinn agus a spreagadh.

Straitéis

- Úsáidí Fostaíochta a leathnú
- Limistéar fáis uirbhígh nua a bhunú i dtreo an R339 ina gcuimsítear saoráidí oideachais agus saoráidí pobail.
- Cur le pointí rochtana reatha mar fhreagairt ar fhás
- Ceangail ghlasa a bhunú lena n-úsáid ag coisithe agus rothaithe, agus a nascann le seirbhísí iompair phoiblí go háitiúil agus laistigh den Limistéar Ceannchathartha níos leithne.
- Féachaint chuige go seasfaidh fás fadtéarmach an aimsir, agus limistéar fáis todhchaí a bhunú soir agus ó thuaidh.

	Fostaíocht
	Crios Fostaíochta Beartaithe
	Cónaithe
	Crios Cónaithe/Beartaithe Cónaithe
	Áineas agus Conláiste
	Lár an Cheantair
	Lárionad Áitiúil
	Limistéar Fáis Todhchaí
	Oideachas/Pobal
	Crios Beartaithe Oideachais/Pobal
	Príomhbhealaí coisithe/rothaíochta
	Bealaí Rothaíochta
	Líonra Bus
	Rochtain Suímh
	Nasc Todhchaí Féideartha

Straitéis Fáis ina léirítear Úsáidí Talún Chun eolas a fháil maidir le Criosú Úsáide Talún, téigh go Cuid 8.0.

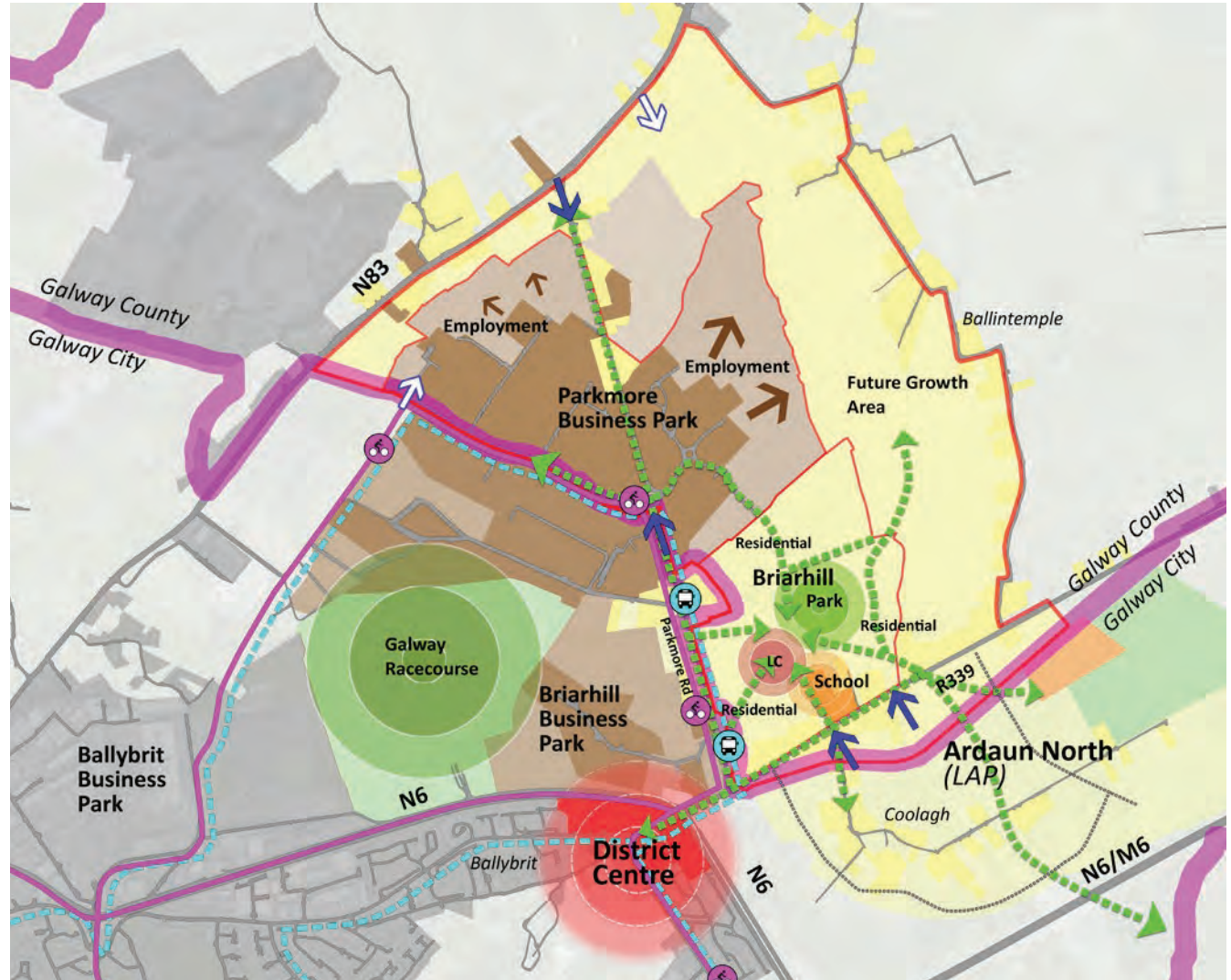
5.0 PRIONSABAIL AGUS STRAITÉIS

Féachaint chuige go seasfaidh an Plean an aimsir

Cuireann úsáid talún agus seirbhísí mórtimpeall reatha agus beartaithe bonn eolais faoi úsáidí talún reatha agus bunú lonnaithe cónaithe reatha ag Cnoc Mhaoil Drise, ach is mór an tábhacht a bhaineann leis an gcuspóir maidir le féachaint chuige go seasfaidh an lonnaithe nua an aimsir freisin ionas gur féidir leis an lonnaithe leanúint ar aghaidh ag fás amach anseo.

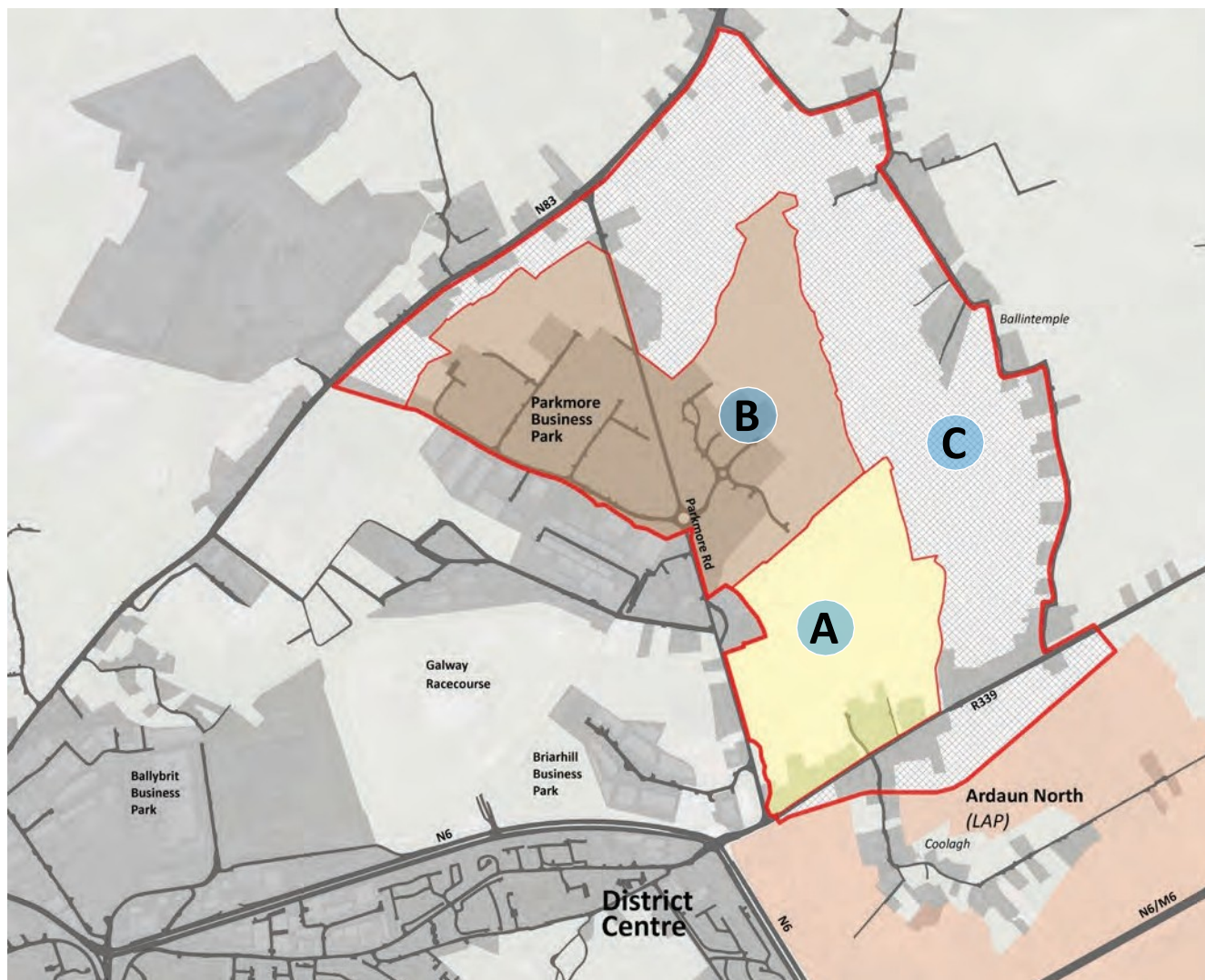
Tarlóidh an chéad chéim den fhás uirbeach ag Cnoc Mhaoil Drise ar an gcuid thiar theas de na tailte, ach cuirfear ceangail ghlasa, spás oscailte agus taitneamhachtaí ann amach anseo chun freastal ar fhás leanúnach fadtéarmach soir agus ó thuaidh, agus chun a chinntiú go mbeidh an cineál forbartha ardchaighdeáin agus nasctha céanna a bhí ina cuid de na céimeanna luath le fáil san fhorbairt amach anseo, rud a chinnteoidh go mbeidh Cnoc Mhaoil Drise ina áit mhaireachála mhealltach.

- Fostaíocht
- Crios Fostaíochta Beartaithe
- Cónaithe
- Crios Cónaithe/Beartaithe Cónaithe
- Áineas agus Conláiste
- Lár an Cheantair
- Lárionad Áitiúil
- Limistéar Fáis Todhchaí Oideachas/Pobal
- Crios Beartaithe Oideachais/Pobal
- Príomhbhealaí coisithe/rothaíochta
- Bealaí Rothaíochta
- Líonra Bus
- Rochtain Suímh
- Nasc Todhchaí Féideartha

Future Growth Area showing indicative future employment and residential areas.

Miondealú ar Limistéir an Chreata

- A**
Comharsanacht Chónaithe Chnoc Mhaoil Drise agus Úsáidí Pobail Tacaíochta
Achar Foriomlán: 41ha
Neas-achar Forbartha: 36ha
(seachas tailte cónaithe agus tailte oideachais reatha)
- B**
Leathnú Úsáidí Fostaíochta Pháirc Gnó na Páirce Móire
Achar Foriomlán: 75ha
Neas-achar Forbartha: 34ha
(seachas tailte fostaíocht agus tailte cónaithe reatha)
- C**
Limistéar Fáis Todhchaí
Neas-achar Forbartha: 100ha

6.0 CREAT

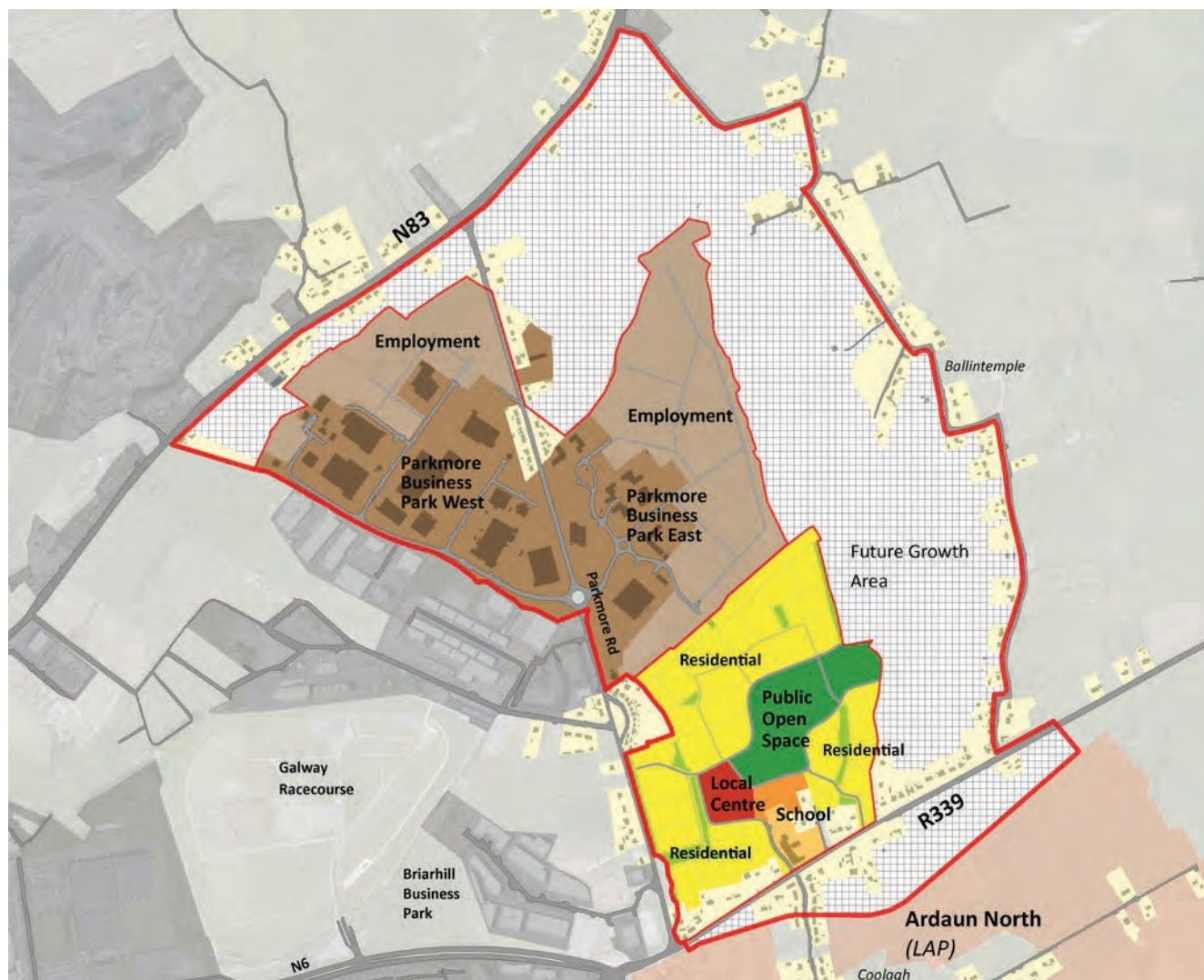
Úsáid Talún

Cuimseofar dhá ghné ar leith in úsáid talún sa ghearrthéarma agus sa mheántéarma. Leanfaidh an bonn fostaíochta reatha ag an bPáirc Mhór Thoir ar aghaidh ag fás agus bunófar limistéar fáis uirbigh nua siar ó dheas ar na tailte ag Cnoc Mhaoil Drise.

Cuimseofar sa lonnaíocht nua lárionad áitiúil beoga ag croílár an phobail chónaithe nua. Beidh acmhainn ag an mbunscoil reatha leathnú amach in aice leis an lárionad áitiúil agus beidh rochtain dhíreach ag an lárionad áitiúil agus an scoil ar pháirc nua.

Bunófar forbairt chónaithe mórtimpeall ar an lárionad áitiúil, an scoil agus an pháirc.

	Fostaíocht Reatha
	Cónaithe Reatha
	Oideachas Reatha
	Fostaíocht Beartaithe
	Úsáid Mheasctha Bheartaithe
	Cónaithe Beartaithe
	Oideachas Beartaithe
	Spás Oscailte Poiblí Beartaithe
	Limistéar Fáis Todhchaí

Úsáid Talún Fhadtéarmach

San fhadtéarma, leathnófar Cnoc Mhaoil Drise isteach sa Limistéar Fáis Todhchaí, lena n-áirítear an pháirc poiblí a leathnú soir agus í a nascadh ar deireadh le páirc líneach arna leathnú ó thuaidh idir Bóthar Bhaile an Teampaill agus an Pháirc Mhór Thoir, rud a spreagfaidh a thuilleadh forbartha cónaithe.

Tá an pháirc líneach, mionpháirceanna agus ceangail ghlasa eile beartaithe le bheith ina gcuid den líonra coisithe agus rothaíochta fhadtéarmaigh a éascóidh patrúin ghluaiستهachtainbhuanaithe ag Cnoc Mhaoil Drise.

Táthar ag súil freisin go leathnófar an nasc glas a chuimsíonn rotharbhealaí agus siúlbealaí trí na hArdáin agus ar aghaidh chuig an nGarrán agus stáisiún traenach Órán Mór d’fhonn a chinntiú go mbeidh rochtain ar iompar poiblí ardchaighdeáin ag daonra méadaithe an Limistéir Cheannchathartha amach anseo.

- Fostaíocht Reatha
- Cónaithe Reatha
- Oideachas Reatha
- Fostaíocht Beartaithe
- Úsáid Mheasctha Bheartaithe
- Cónaithe Beartaithe
- Oideachas Beartaithe
- Spás Oscailte Poiblí Beartaithe
- Cónaithe Todhchaí
- Fostaíocht Todhchaí
- Spás Oscailte Poiblí Todhchaí

Limistéar Fáis Todhchaí ina léirítear limistéir fostaíochta agus limistéir chónaithe amach anseo.

6.0 CREAT

Dlús

Beidh sé rithábachtach do rathúlacht bhunaidh Chnoc Mhaoil Drise comharsanacht shainiúil mhealltach a bhunú go luath ina mbeidh lárionad áitiúil, bunscoil leathnaithe agus páirc phoiblí, agus go leor forbartha cónaithe chun ceantar beoga a chinntiú.

Chuirge sin, táthar ag súil go dtógfar an chéad chéim den fhorbairt i dtreo chuid thiar theas Chnoc Mhaoil Drise, agus go mbunófar lárionad de dhlús níos airde agus go leanfar ar aghaidh ansin le próifíl de dhlús meánach. Éascóidh limistéir aistrithe comhéadan iomchuí le tithe atá ar an bhfód cheana.

Dlús meánach 30-35 /ha Dlús

Ard-dlús/Dlús meánach +35/ha

Líon na dteaghaisí: c. 750

	Dlús Íseal Reatha
	Dlús Aistrithe
	Dlús Meánach
	Dlús Meánach/Ard-dlús
	Ní Bhaineann

T H U A I D H

Gluaiseacht Níos Leithne/Iompar Poiblí

Addition of summary page from Systra analysis - TBC

6.0 CREAT

Gluaiseacht & Rochtain

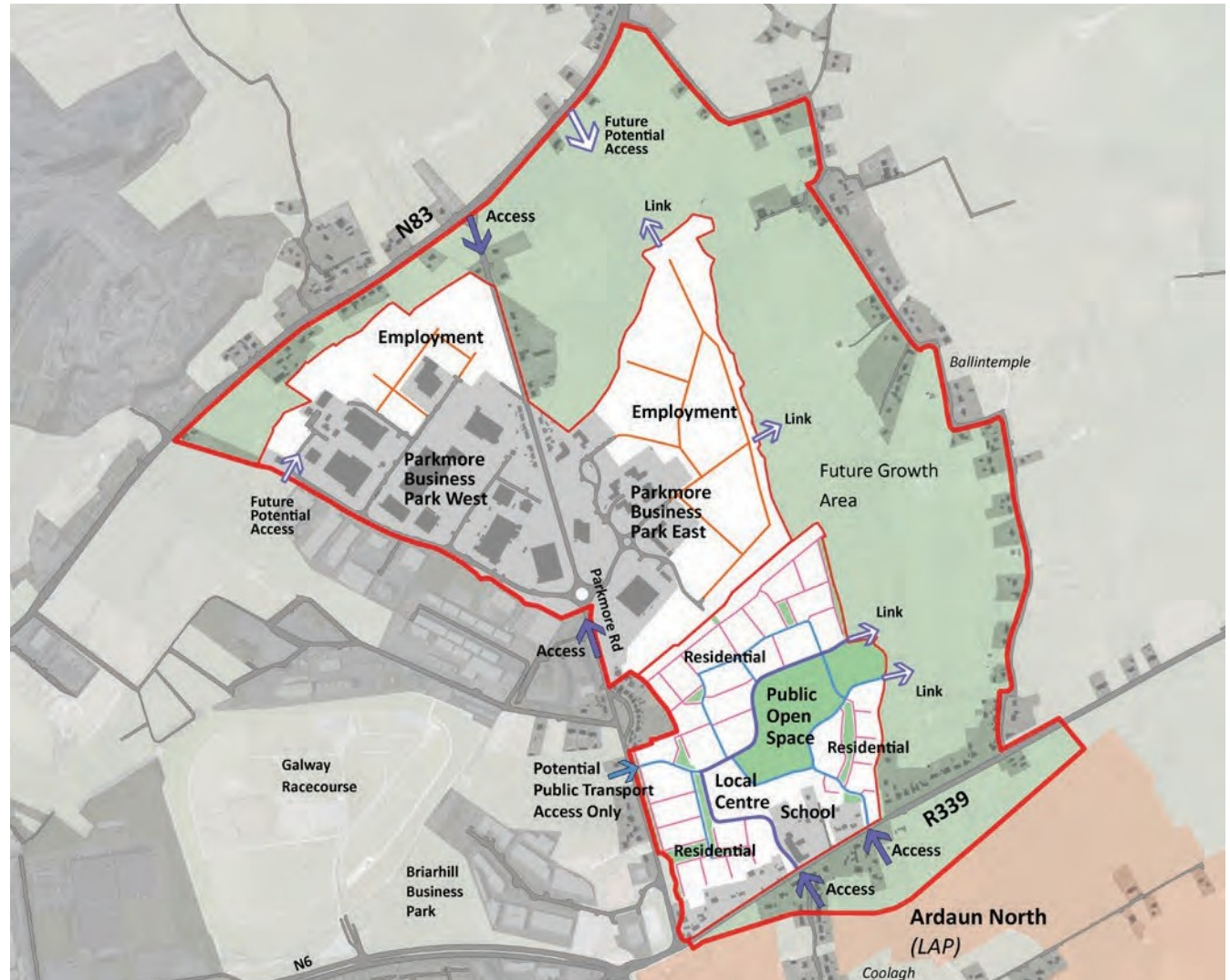
Beidh Cnoc Mhaoil Drise ina chomharsanacht an-insiúlta ar fad le teaghaisí lonnaithe cóngarach don lárionad áitiúil, do shaoráidí pobail, don pháirc phoiblí agus d'iompar poiblí.

Beidh feithiclí in ann na tailte cónaithe bunaidh thiar theas a rochtain ón R339 in aice leis an mbunscoil agus seans go mbeidh rochtain eile ann níos faide soir. Ní bheidh aon tréthracht trí Chnoc Mhaoil Drise.

Beidh moilliú tráchta éighníomhach ina chuid de phríomhbhealaí ceangail feithiclí agus athróidh siad go tapa go stíl sráideanna cónaithe. Beidh saoráidí coisithe agus rothaíochta feiceálach agus tabharfar ardleibhéal tosaíochta do choisithe.

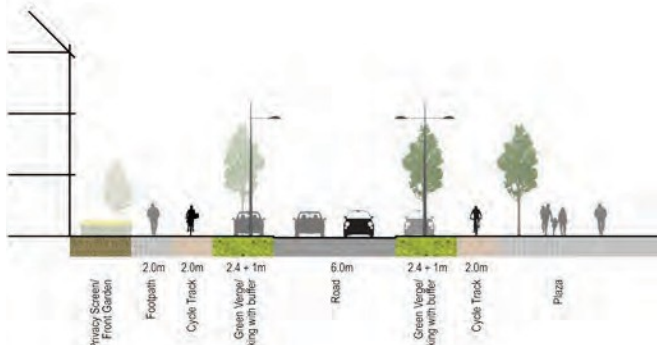
Tá acmhainn ann rochtain iompar poiblí amháin a chur ann ó Bhóthar na Páirce Móire trí Chnoc Mhaoil Drise chuig an R339. Leis sin, thabharfaí seirbhísí iompair poiblí isteach sa lárionad áitiúil agus chuig an scoil, agus ligfí do sheirbhísí iompair poiblí gabh thart ar aomhal Bhóthar na Páirce Móire/R339.

- Bóithre Reatha
- Príomhnasc
- Áitiúil
- Críosú Cónaithe
- Líonra Bóthair na Páirce Gnó
- Rochtain Suimh
- Nasc Féideartha Todhchaí
- Rochtain d'Iompar Poiblí Amháin

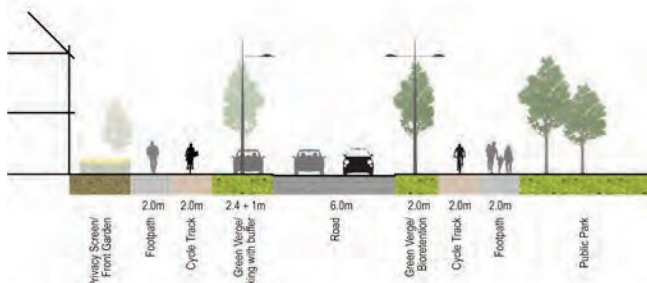

Teascáin Cineálacha Sráide

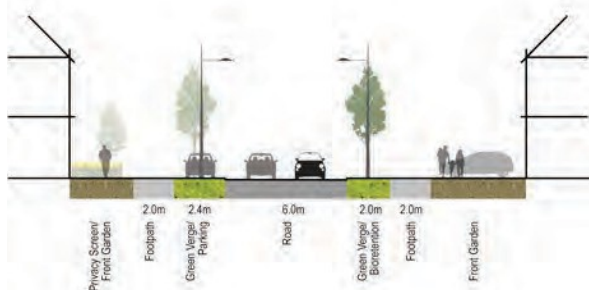
Príomhcheangal 1-1

Príomhcheangal 2-2

Bóthar Áitiúil 3-3 (le saoráidí rothaíochta)

Bóthar Áitiúil 4-4 (rothaithe ag comhroinnt na sráide)

Bóthar Áitiúil 4-4 (rothaithe ag comhroinnt na sráide)

Crios Baile 5-5 23

6.0 CREAT

Gluaiseacht Coisithe & Rothaíochta

Trí ordlathas na gcineálacha sráide beartaithe, cuirfear bealaí forleathana coisithe agus rothaíochta ar fáil ar fud Chnoc Mhaoil Drise.

Beidh na saoráidí seo, chomh maith le gluaiseachtaí feithiclí íseal-luais, ina mbonn taca agus comharsanacht mhealltach insiúlta á bunú.

Beidh áitritheoirí de gach aois in ann turais áitiúla a dhéanamh, amhail dul ar scoil, chuig an lárionad áitiúil agus chuig seirbhísí iompair phoiblí, ar bhealach sábháilte.

Leathnófar an líonra feadh na páirce phoiblí i dtreo an limistéir fáis todhchaí ionas gur féidir le Cnoc Mhaoil Drise leathnú go héasca amach anseo ar bhealach a chuimsíonn saoráidí ardchaighdeán do choisithe agus rothaithe.

- Iompar Poiblí
- Líonra Rothaíochta
- Príomhlíonra Coisithe

Tírdhreach

Freagróidh forbairt ag Cnoc Mhaoil Drise don bhonneagar glas agus do ghnéithe de tírdhreach na dtailte foriomlána agus bunóidh sí freisin teorainneacha iomchuí le húsáidí talún in aice láimhe.

Bunóidh an chéad chéim forbartha tírdhreach nua a chuireadh ordlathas sráideanna ina mbeidh imill tírdhreachaithe agus crainn sráide a chuirfidh le meallacht thimpeallacht na comharsanachta.

Beidh rochtain dhíreach ar pháirc phoiblí mhór ón lárionad áitiúil agus ón mbunscoil agus beidh spásanna conláiste éighníomhacha agus gníomhacha, chomh maith le tírdhreachú ardchaighdeán, ina gcuid den pháirc phoiblí sin. Beidh radharc amach ar an bpáirc ón bhforbairt chónaithe, rud a chinnteoidh sábháilteacht agus a fheabhsóidh conláiste cónaithe.

Leathnóidh an pháirc phoiblí i dtreo an limistéir fáis todhchaí ionas gur féidir forbairt chónaithe agus conláiste amach anseo a nascadh le céad chéimeanna forbartha Chnoc Mhaoil Drise.

Úsáidfeadh Córais Inbhuanaithe Draenála Uirbí (CIDU) i dtírdhreachú an limistéir, rud a neartóidh tréithe inbhuanaithe Chnoc Mhaoil Drise.

- Fásra Reatha
- Tírdhreach na Páirce Gnó
- Teorainneacha Feabhsaithe
- Crainn Bheartaithe
- Clóis Súgartha
- Tailte Spóirt
- Mionpháirceanna / Páirceanna Líneacha
- Páirc Phríomha

6.0 CREAT

Teascáin Tírdhreacha

Páirc Líneach 1-1 (ag an Lárionad Áitiúil)

Páirc Líneach 2-2 (laistigh den Chrios Baile)

Inbhuanaitheacht

Is léiriú é Creatphlean Chnoc Mhaoil Drise ar na trí ghné agus cuspóir a bhaineann leis an bhforbairt inbhuanaithe, lena n-áirítear an inbhuanaitheacht shóisialta, an inbhuanaitheacht chomhshaoil agus an inbhuanaitheacht eacnamaíoch.

Inbhuanaitheacht Shóisialta

Mar chomharsanacht an-insiúlta ina bhfuil na teaghaisí go léir cóngarach don lárionad áitiúil, don bhunscoil, don pháirc phoiblí agus don tseirbhís iompair phoiblí, beidh Cnoc Mhaoil Drise sainaitheanta mar chomharsanach áitiúil a thacaíonn le pobal láidir áitiúil.

Beidh na sráid-dhreach, na saoráidí siúil, saoráidí rothaíochta agus rochtain ar shaoráidí agus taitneamhachtaí áitiúla ina spreagadh d'idirghníomhaíocht shóisialta. Cinnteoidh dearadh agus foirgnimh, sráid-dhreacha agus tírdhreachú ardchaighdeán comhshaoil mhealltach. Le chéile, cuirfidh na saintréithe seo bonn taca le 'Comhforbairt Áite'.

Inbhuanaitheacht Chomhshaoil

Is croíphrionsabal den Chreatphlean é coisíocht, rothaíocht agus iompar poiblí a chur chun cinn in áit an ghluaisteáin phríobháidigh, lena n-áirítear le haghaidh turas áitiúil agus rochtain ar Ghailimh agus ar an gceantar máguaird.

Cinntefar saintréithe tírdhreacha láidre Chnoc Mhaoil Drise trí phríomhghnéithe tírdhreachaithe agus éiceolaíochta na háite a choinneáil agus a neartú trí phlandáil sráide nua, tírdhreachú spáis oscailte agus teicneolaíochtaí CIDU a chur i bhfeidhm sna sráideanna, sa pháirc phoiblí agus sna mionpháirceanna.

Cruthóidh an líonra seo de spásanna conláiste agus sráideanna nasctha agus spásanna glasa timpeallacht mhealltach coisíochta, chomh maith le tacú chun próifíl láidir éiceolaíochta agus bithéagsúlachta a bhunú sa cheantar.

Trí phleanáil a dhéanamh don limistéar fáis todhchaí, cinntefar inbhuanaitheacht chomhshaoil fhadtéarmach Chnoc Mhaoil Drise.

Inbhuanaitheacht Eacnamaíoch

Beidh Cnoc Mhaoil Drise díreach in aice le mórbhoinn fostaíochta reatha atá á bhforbairt agus a thugann deiseanna iontacha d'áitritheoirí cónaí agus oibriú ag Cnoc Mhaoil Drise gan ghá le comaitéireacht a dhéanamh.

Chomh maith leis sin, tá sé beartaithe go mbeidh sean-Aerfort na Gaillimhe ina Champas Nuálaíochta, Gnó agus Teicneolaíochta a mbainfidh mealltacht réigiúnach, náisiúnta agus idirnáisiúnta leis agus a bheidh bonn daonra an-mhór ag teastáil chun oibriú ann agus chun tacú leis an bhfiontraíocht nua seo.

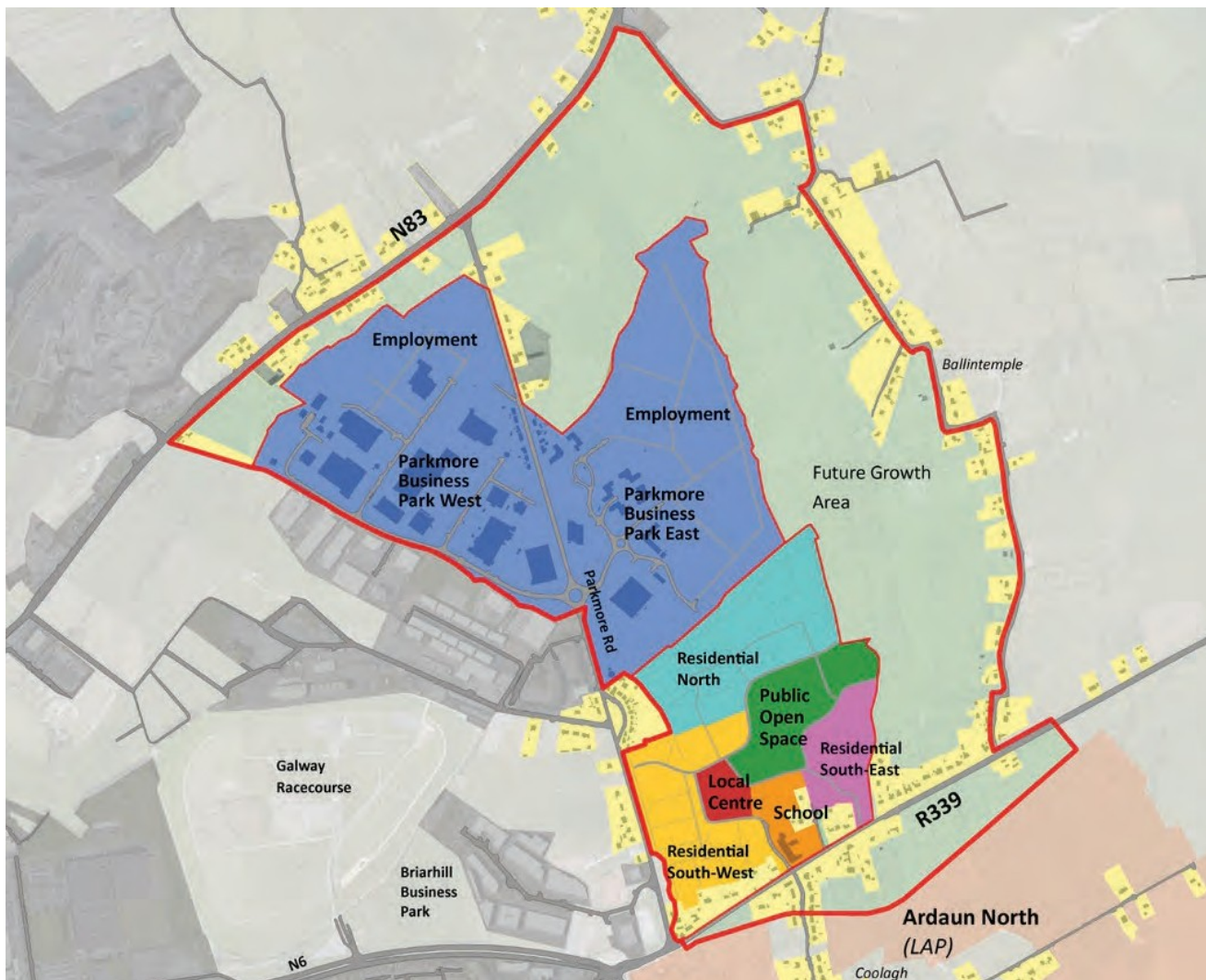
Beidh Cnoc Mhaoil Drise, lena n-áirítear an limistéar fáis todhchaí, san áit cheart chun tairbhe a bhaint as na boinn fostaíochta reatha i Limistéar Ceannchathartha na Gaillimhe, agus as an gCampas Nuálaíochta, Gnó agus Teicneolaíochta atá beartaithe.

6.0 CREAT

Ceantair Shaintréithe

Bainfidh ardchaighdeán le saintréithe uileghabhálacha Chnoc Mhaoil Drise mar chomharsanacht chónaithe mhealltach agus bheoga.

Glacfar le réimse leathan dearthaí agus tíopeolaíochtaí tógála laistigh den lárionad áitiúil agus sna ceantair forbartha cónaithe máguaird d’fhonn ardchaighdeán agus éagsúlacht a chinntiú.

Beidh cuma an tsráidbhaile uirbhig ar an lárionad áitiúil le foirgnimh shraithe trí nó ceithre stór ann, rud a dhéanfaidh soiléir gurb é sin croílár Chnoc Mhaoil Drise.

Beidh foirmeacha foirgníochta éagsúla le fáil sna limistéir chónaithe ó thuaidh, thiar theas agus thoir theas, ag leathnú amach ón lárionad áitiúil agus iad go léir oiriúnach dá n-úsáidí cónaithe, fostaíochta agus spáis oscailte agus saintréithe uathúla ag baint leo go léir.

Tiocfaidh tograí forbartha aonair faoi réir a léirithe mar a dearadh iad chun rannchuidiú agus comhtháthú a dhéanamh le forbairt Chnoc Mhaoil Drise go ginearálta.

- Cónaithe Reatha Ísealdlúis
- Cónaithe Thuaidh
- Cónaithe Thiar Theas
- Cónaithe Thoir Theas
- Lárionad Áitiúil
- Spás Oscailte Lárnach
- Oideachas
- Fostaíocht

7.0 CREATPHLEAN CHNOC MHAOIL DRISE

Beidh leathnú beartaithe ar lonnáiocht nua ina chuid ríthábhachtach de Limistéar Ceannchathartha na Gaillimhe, i gContae na Gaillimhe, agus soláthrófar ann caighdeán maireachtála den scoth agus go leor acmhainne chun leathnú amach chun a bheith ina mórchomharsanacht chónaithe i Limistéar Ceannchathartha na Gaillimhe.

7.0 CREATPHLEAN CHNOC MHAOIL DRISE

Forbraítear Creatphlean Uirbeach Chnoc Mhaoil Drise trí phróiseas a bhfuil rannpháirtíocht agus tuiscint ar na tailte, agus ar an neart, ar na deiseanna agus ar na dúshláin a bhaineann leo, mar bhonn eolais.

Léiríonn an Creatphlean Uirbeach mar is féidir le fás uirbeach pleantearaithe a sheachadadh ag Cnoc Mhaoil Drise bunaithe ar phleanáil, úsáid talún inbhuanaithe agus comhtháthú le hiompar poiblí. Beidh Cnoc Mhaoil Drise ina chomharsanacht cheannchathartha ardchaighdeáin, bheoga mhealltach le rochtain iontach ar fhostaíocht agus saoráidí pobail, chomh maith le Cathair na Gaillimhe agus an ceantar máguaird.

Úsáid Talún

- Comhdhlúthú agus leathnú den limistéar bunaithe fostaíochta ag Páirc Ghnó na Páirce Móire.
- Lonnaíocht chónaithe nua Chnoc Mhaoil Drise a bhunú siar ó dheas de na tailte, lárionad áitiúil, bunscoil agus páirc phoiblí san áireamh.
- Limistéar fáis todhchaí a fhorbairt chun leathnú fadtéarmach a éascú sa Limistéar Ceannchathartha.

Tírdhreach

- Freagairt do phríomhghnéithe tírdhreachaithe reatha, agus tírdhreach agus próifíl bithéagsúlachta feabhsaithe a bhunú ar fud na dtailte.
- Sráid-dhreacha, páirc phoiblí agus mionpháirceanna ardchaighdeáin a fhorbairt chun coláiste cónaithe iontach a sholáthar agus chun ‘comhforbairt áite’ a mhéadú.

Foirgnimh

- Dearadh agus tíopeolaíochtaí foirgnimh ardchaighdeáin a sholáthraíonn ardchaighdeáin na beatha agus a chinntíonn go bhfuil Cnoc Mhaoil Drise mealltach mar áit.
- Ceantair shaintréithe a chuimsiú, lena n-áirítear an lárionad áitiúil agus roinnt limistéar cónaithe sainiúla chun éagsúlacht a chinntiú ar fud an cheantair.

Gluaiseacht & Rochtain

- Comharsanacht atá an-dírithe ar choisithe agus rothaithe agus nasctha le hiompar poiblí.
- Rochtain d’fheithiclí ón R339 agus ó Bhóthar na Páirce Móire.
- Rochtain fhéideartha amach anseo ón N83 agus ó chúinne thiar theas Pháirc Ghnó na Páirce Móire Thiar.

Eochair

- 1 Limistéar Cónaithe
- 2 Beartaithe Lárionad Áitiúil
- 3 Tailte Leathnaithe Scoile
- 4 Fostaíocht
- 5 Limistéar Fáis Todhchaí
- 6 Spás Oscailte Poiblí Ilúsáide
- 7 Mionpháirceanna/Clóis Spraoi
- 8 Páirceanna Líneacha/Conairí
- 9 Glasa Teorainneacha
- 10 Feabhsaithe
- 11 Plás an Lárionaid Áitiúil
- 11 Rochtain d’Fheithiclí
- 12 Rochtain d’Iompar Phoiblí Amháin
- 13 Rochtain Fhéideartha Thodhchaí
- 14 Naisc Fhéideartha Thodhchaí
- 15 Rochtain do Choisithe/Rothaithe
- 16 Lionra Bóthair Toghchaí Tháscaigh

7.0 CREATHLEAN CHNOC MHAOIL DRISE

NA hARDÁIN

8.0 CUSPÓIRÍ BEARTAIS AGUS CRIOSÚ ÚSÁIDE TALÚN

CPUG 1 Forbairt Chónaithe

Tacú le forbairt na dtailte arna sainaithint mar thailte Cónaithe (Céim 1) le linn shaolré an Phlean Forbartha Contae, faoi réir gnáthcheanglais phleanála, rochtana agus seirbhísithe, agus na tailte arna sainaithint mar thailte Cónaithe (Céim 2) a fhorchoimeád le haghaidh riachtanais fáis fadtéarmacha Chreatphlean Uirbeach an Gharráin.

Ní bheidh tailte Cónaithe (Céim 2) infhorbartha de ghnáth le linn shaolré an Phlean seo, seachas na forbairtí seo a leanas a d'féadfadh an tÚdarás Áitiúil breithniú a dhéanamh orthu le linn shaolré an Phlean Forbartha Contae seo, faoi réir cás oiriúnach a dhéanamh le haghaidh ceann de na tograí seo a leanas:

1. Forbairtí tithé aonair le haghaidh ball teaghlaigh ar thailte faoi úinéireacht teaghlaigh.
2. Forbairtí neamhchónaithe atá oiriúnach do chomhthéacs an tsuímh, d'aon chonláiste cónaithe atá ar an bhfód cheana féin agus do phatrún reatha na forbartha sa limistéar sin.
3. I gcás gur léir nach féidir nó nach ndéanfar tailte Cónaithe (Céim 1) a fhorbairt laistigh de thréimhse an phlean, seans go dtabharfaí faoi fhorbairt chónaithe ar bhonn céimnithe ar thailte Cónaithe (Céim 2) áirithe.

Tiocfaidh na heisceachtaí thuasluaite faoi réir chomhlíonadh na nithe seo a leanas: an Chroístraitéis sa Phlean Forbartha Contae; na Cuspóirí Beartais sa Phlean Ceannchathartha; prionsabail na planála cuí agus na forbartha inchothaithe; agus gnáthcheanglais phleanála, inrochtana agus seirbhísithe.

Ní cheadófar forbairtí ach amháin sa chás go ndéantar cás dea-bhunaithe chun sástacht an Údarás Pleanála agus nach ndéanfaidh an fhorbairt dochar d'úsáid na dtailte amach anseo chun freastal ar riachtanais fáis fadtéarmacha an limistéir cheannchathartha seo.

CPUG 2 Forbairt Lár Baile

Forbairt ionad nódaigh soiléire úsáid measctha a chur chun cinn, ina gcuimsítear miondíol agus seirbhísí áitiúla, chomh maith le húsáidí cónaithe.

Le foirmeacha foirgníochta iomchuí, cinnteofar lárionad nódach arna sainiú go soiléir agus uirbeach ó thaobh saintréithe de.

Beidh timpeallacht an-choisithe ar fad ina tréith den lárionad nódach freisin, mar aon le réimse poiblí agus tírdhreachú ardchaighdeáin le rochtain dhíreach do choisithe agus rothaithe idir an lárionad nódach, an pháirc poiblí agus an bhunscoil.

Rachaidh an príomhcheangal d'fheithiclí timpeall ar an lárionad nódach d'fhonn tréthracht a chosc.

CPUG 3 Gnó agus Teicneolaíocht

Cur chun cinn a dhéanamh maidir le húsáidí ardluacha gnó agus teicneolaíochta a fhorbairt chun ról na Páirce Móire/Chnoc Mhaoil Drise mar ionad fostaíochta do chuideachtaí móra nuálacha a neartú. Áirítear ina measc siúd cuideachtaí in earnálacha amhail tionsclaíocht eolaíocht agus teicneolaíocht bhunaithe in eolaíochtaí na beatha, bithchógaisíocht, TF, seirbhísí trádaithe idirnáisiúnta, agus Taighde agus Forbairt. Déanfaidh an criosú seo foráil d'fhorbairtí páirce oifige, saoráidí stórála agus lóistíocht ar úsáidí coimhdeacha go léir iad a bhaineann leis na príomhúsáidí thuasluaite. Féadfaidh breithniú a dhéanamh freisin ar shaoráidí oiliúna, amhail saoráidí For-Rochtana Tríú Leibhéal a chur ar fáil.

De ghnáth, ní cheadaítear úsáidí míchuí nó neamhchomhlánacha sa chrios seo. Bheadh sé níos oiriúnaí a leithéid sin d'fhorbairt a lonnú ar thailte arna gcriosú mar thailte Tionsclaíochta, Gnó & Fiontraíochta agus tailte Lár an Bhaile/Tráchtála, tailte Tráchtála/úsáide

Measctha.

CPUG - 4 Saoráidí Pobail

Cur chun cinn a dhéanamh ar sholáthar agus feabhsú réimse leathan saoráidí pobail laistigh de phobail reatha agus pobail nua laistigh de Chreatphlean Uirbeach Chnoc Mhaoil Drise. I gcás forbartha mórscála, beidh saoráidí pobail in situ sula gcuirfear an fhorbairt i gcrích nó sula sealbhófar é.

CPUG 5 Spás Oscailte, Áineas agus Conláiste

Cur chun cinn a dhéanamh ar bhainistíocht, úsáid agus/nó forbairt inbhuanaithe (de réir mar is cuí) na dtailte Spáis Oscailte laistigh de limistéar an Chreatphlean Uirbigh.

Áirítear leis sin:

- a) Spásanna oscailte agus gníomhaíochtaí áineasa a fhorbairt, i gcomhréir le dea-chleachtas agus ar thailte oiriúnacha óna bhfuil rochtain leordhóthanach ar an bpobal áitiúil, agus spás oscailte agus saoráidí áineasa atá ar an bhfód cheana a choinneáil, ach amháin i gcás gur féidir a thaispeáint go soiléir chun sástacht Chomhairle Contae na Gaillimhe nach bhfuil na saoráidí sin ag teastáil ón bpobal a thuilleadh;
- b) Bainistíocht iomchuí a dhéanamh ar, agus úsáid iomchuí a bhaint as, aon limistéir laistigh den zón Suirbhéireachta Ordanáis lena mbaineann baol tuile chun riosca agus tionchar féideartha tuile a sheachaint, a laghdú agus/nó a mhaolú, de réir mar is cuí;
- c) Bainistíocht iomchuí a dhéanamh ar, agus úsáid iomchuí a bhaint as, limistéir ar bith a mbaineann ardluach bithéagsúlachta leo.

8.0 CUSPÓIRÍ BEARTAIS AGUS CRIOSÚ ÚSÁIDE TALÚN

CPUG 6 Bonneagar Iompair

Éascaíocht a dhéanamh maidir le bonneagar riachtanach iompair a sholáthar agus a chothabháil. Áirítear leis sin tailte a chur ar fáil chun bóithre poiblí, cosáin, rotharbhealaigh, stadanna an bhus agus tírdhreachú, mar aon le hoibreacha riachtanacha gaolmhara, a sholáthar, de réir mar is cuí.

CPUG 7 Úsáid Talún Shrianta

Éascaíocht a dhéanamh maidir le bainistíocht iomchuí agus úsáid inbhuanaithe baol tuilte laistigh de Chreatphlean Uirbeach Chnoc Mhaoil Drise.

Cuireann an criosú seo srian le forbairtí nua, á aithint go bhféadfadh go mbeidh forbairt mhionscála de dhíth ar fhorbairtí reatha laistigh de na criosanna seo, mar a leagtar amach thíos, le linn shaolré Phlean an Cheantair Áitiúil, rud a d'fhéadfadh cur le dlúthfhorbairt uirbeach inbhuanaithe an bhaile.

Meastar go bhfuil an criosú bunúsach nó na húsáidí ceadaithe reatha inghlactha i bprionsabal i gcás mionforbairtí ar fhoirgnimh reatha (amhail síntí beaga le tithe, formhór na n-athruithe úsáide ar fhoirgnimh reatha nach dócha a chothóidh saincheisteanna suntasacha ó thaobh tuilte de, ar choinníoll nach gcuirfidh siad bac ar shreabhchónairí tábhachtacha, nach dtabharfaidh siad líon mór daoine nua isteach i limistéar baol tuilte ná nach n-úsáidtear iad chun substaintí guaiseacha a stóráil.

Ós rud é go mbaineann iarratais mar seo le foirgnimh agus limistéir fhorbartha reatha, ní féidir an cur chuige seicheamhach a úsáid chun iad a lonnú i limistéir ísealriosca agus ní bheidh feidhm ag an Tástáil Fírinne.

Ar mhaithe le measúnú a dhéanamh ar na rioscaí tuilte a bhaineann leis an bhforbairt bheartaithe, caithfear

Measúnú mionsonraithe ar Riosca Tuilte, arna dhéanamh i gcomhréir leis an bhfoilseachán 'An Córas Pleanála agus Bainistíocht Riosca Tuilte - Treoirlínte Pleanála agus Ciorclán PL2/2014 (nó aon doiciméad nuashonraithe) a chur le tograí forbartha laistigh den chrios seo.

Ní dhéanfar breithniú ar thograí ach amháin sa chás go léirítear chun sástacht an Údaráis Áitiúil nach mbeadh drochthionchair acu ar shruthchúrsa, ar thuilemhá nó ar shaoráidí cosanta nó bainistíochta tuilte, nó nach gcuirfí cosc ar na saoráidí sin a rochtain, nó nach mbeadh baol tuilte níos mó ann in áiteanna eile dá bharr. Is gá freisin go léireofar cineál agus dearadh na mbeart bainistíochta riosca tuilte, idir bhearta struchtúrtha agus bhearta neamhstruchtúrtha, d'fhonn a léiriú nach méadófar guais agus riosca tuilte. Cloífidh bearta bheartaithe leis an deachleachtas ó thaobh sláinte agus sábháilteachta úsáideoirí agus áitritheoirí na forbartha a bhainistiú.

Cloífead, de réir mar is cuí, leis na sonraíochtaí a leagtar amach sa phlean seo le haghaidh forbairtí i limistéir atá i mbaol tuilte. (Déan tagairt freisin don Lámhleabhar Deartha, Caidheán 70.)

CPUG 9 Saintithíocht

Ceangal a chur i bhfeidhm go gcuirfear íoslíon 10% de shuíomhanna cónaithe incháilithe nua ar leataobh d'fhonn aonaid tithíochta sóisialta agus saintithíochta a fhorbairt, ach amháin sa chás go gcomhaontaítear socruithe oiriúnacha eile leis an Údarás Áitiúil, i gcomhréir le Straitéis Tithíocht Chontae na Gaillimhe agus Cuid V den Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000 (arna leasú) agus aon leasuithe a ndéanfar ar fhoráil Chuid V ina dhiaidh sin chun beartas an Rialtais a léiriú.

CPUG 10 Comhtháthú an Chreatphlean Uirbigh

Caithfear tuarascáil shoiléir ghonta maidir le réasúnaíocht an dearaidh a chur isteach le gach iarratas ar phleanáil agus na rudaí seo a leanas léirithe ann:

- Mar a chuirfidh an fhorbairt bheartaithe le bunú foriomlán Chnoc Mhaoil Drise mar a leagtar amach sa Chreatphlean Uirbeach seo é.
- Mar a chuirfidh an fhorbairt bheartaithe seo le bunú na príomhpháirce poiblí mar a leagtar amach sa Chreatphlean Uirbeach seo é.
- Mar a dhéanfar an fhorbairt bheartaithe a chomhtháthú le forbairtí eile a chríochnófar, a cheadófar nó a bheartófar ag Cnoc Mhaoil Drise, ar bhealach a mbeidh an fhís agus straitéis a leagtar amach i gCreatphlean Uirbeach Chnoc Mhaoil Drise mar bhonn eolais.
- Mar a dhéanfar an fhorbairt bheartaithe a chomhtháthú le réadmhaoine taobh léi.
- Mar a léireoidh an fhorbairt bheartaithe dearadh na hailtireachta agus an tírdhreacha, agus caighdeán forbartha bheartaithe, agus mar a thacóidh an fhorbairt le ceantair shaintréithe iomchuí a bhunú.

CPUG 11 Céimniú na Forbartha

Déanfaidh Comhairle Chontae na Gaillimhe forbairt an limistéir seo i gcéimeanna ar bhealach a ailíneoidh an fhorbairt le soláthar bonneagair agus gnéithe poiblí d'fhonn seachadadh na físe foriomláine a chinntiú.

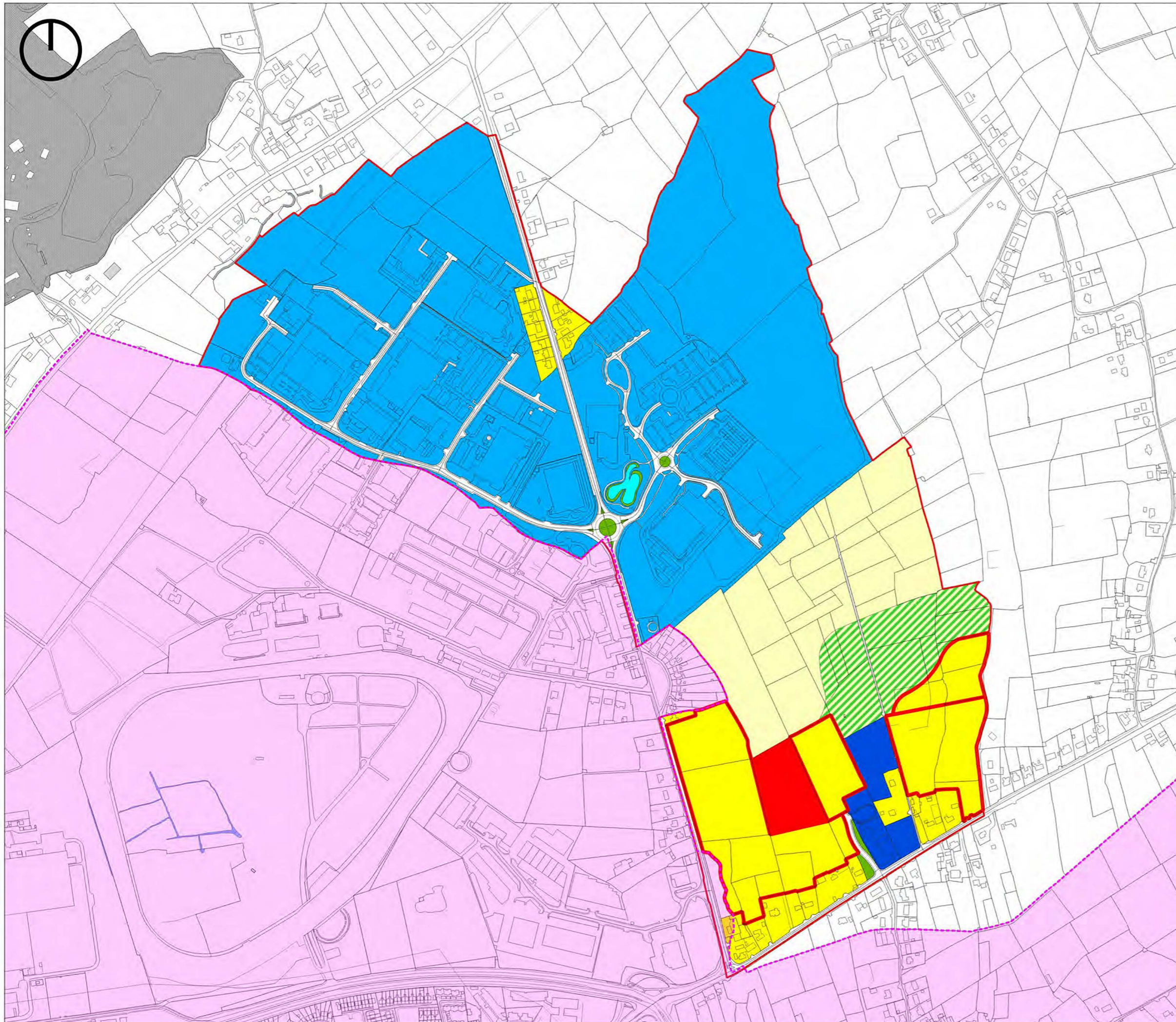
CPUG 12 Ranníoc Forbartha Speisialta

Tá sé bheartaithe ag Comhairle Chontae na Gaillimhe Scéim Ranníoca Forbartha Speisialta a ullmhú chun soláthar bonneagair san áit seo a chumasú agus chun cabhrú ó thaobh limistéir phoiblí a fhorbairt agus tacaíocht a chothú.

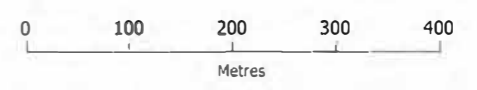
8.0 CUSPÓIRÍ BEARTAIS AGUS CRIOSÚ ÚSÁID TALÚN

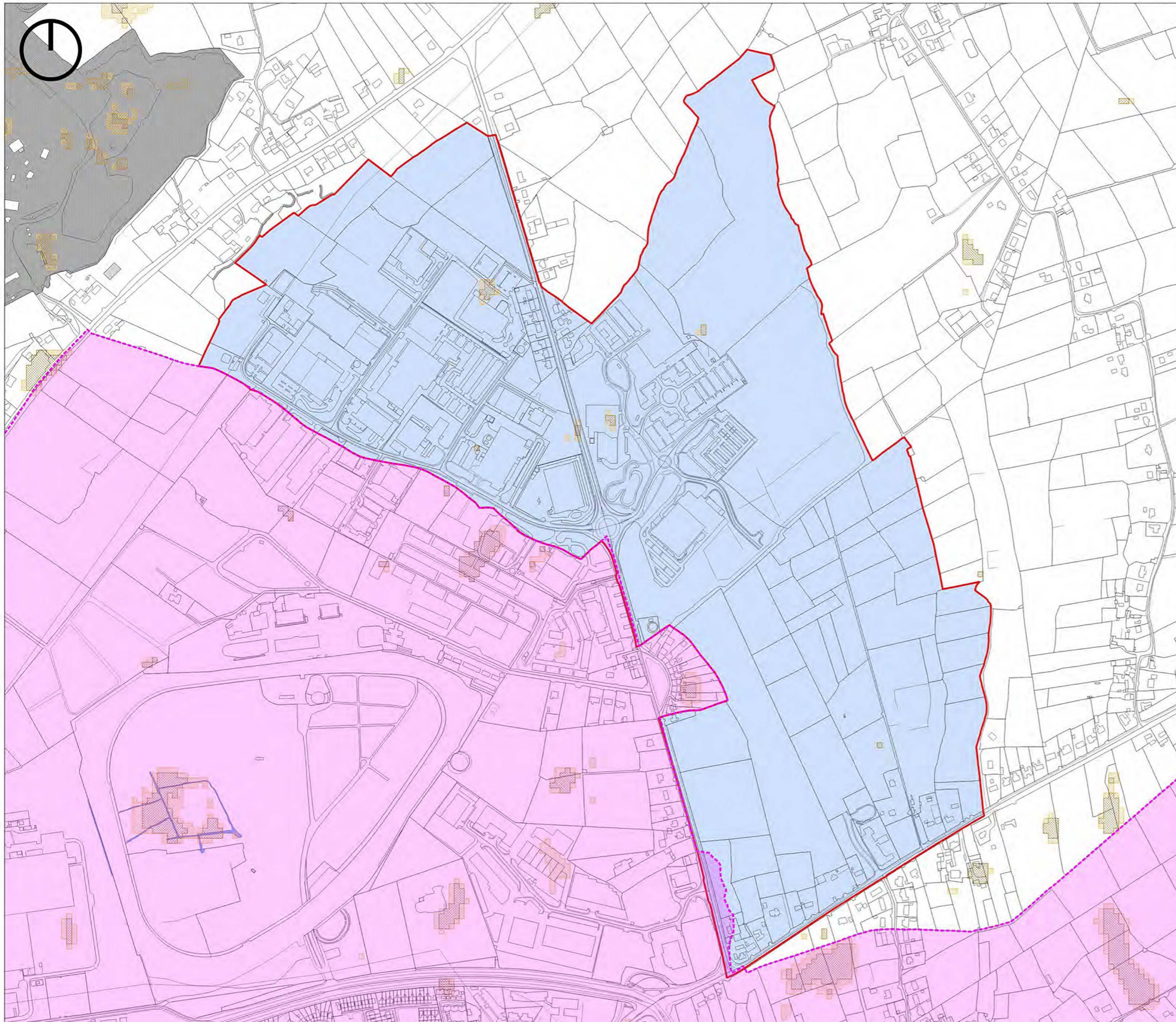
Criosú Úsáid Talún

- Teorainn Lonnaíochta
- R - Cónaithe Reatha
- R - Cónaithe (Céim 1)
- R - Cónaithe (Céim 2)
- Lárionad Nódach
- BT - Gnó & Teicneolaíocht
- CF - Áiseanna Pobail
- OS - Spás Oscailte/Áineas & Conláiste
- Conair Ghlas Tháscach
- TI - Bonneagar Iompair
- uisce/Aibhneacha/Srutháin
- Limistéar Riaracháin Chathair na Gaillimhe

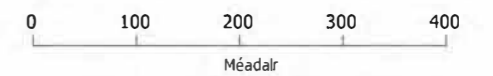
Dréachtphlean Forbartha Chontae na Gaillimhe
2022- 2028
Limistéar Ceannchathartha na Gaillimhe
Cnoc Mhaoil Drise
Léarscáil um Chriosú Úsáid Talún

- Teorainn Lonnaíochta
- Cris Tuile Tásach C
- PFRA Báistiúil Tásach
- PFRA Báistiúil Rabharta
- Limistéar Riarchán Chontae na Gaillimhe
- Uisce

**Dréachtphlean Forbartha Chontae na Gaillimhe
2022- 2028
Limistéar Ceannchathartha na Gaillimhe
Cnoc Mhaoil Drise
Bainistíocht Riosca i gCás Tuilte**

**Comhairle Chontae na Gaillimhe
Galway County Council**

3.0 Creatphlean Uirbeach an Gharráin

AN GARRÁN

DRÉACHT-CHREATHPHLEAN UIRBEACH

Comharsanacht shuaitheanta do
Chontae na Gaillimhe, lena leagtar
amach caighdeáin nua maidir le
maireachtáil inbhuanaithe
chomhaimseartha ina bhfuil rochtain
den scoth ar iompar poiblí.

DRÉACHT: Márta 2021

Tagairt/Oifig
6656/Baile Átha
Cliath DRÉACHT:
29/03/2021

Clár Ábhair

1.0	Réamhrá	1
2.0	Fís	3
3.0	Comhthéacs Pleanála Straitéisí	5
4.0	Tailte ag an nGarrán	7
4.1	Comhthéacs Áitiúil	7
4.2	Tailte an Chreata	9
5.0	Prionsabail agus Straitéis	19
5.1	Prionsabail	19
5.2	Straitéis	21
6.0	Creat	23
6.1	Úsáid Talún	23
6.2	Dlús	24
6.3	Iompar Poiblí	25
6.4	Gluaiseacht agus Rochtain	26
6.5	Tírdhreach	27
6.6	Ceantair Shaintréithe	29
6.7	Inbhuanaitheacht	33
7.0	Creatphlean Uirbeach an Gharráin	35
8.0	Cuspóirí Beartais agus Críosú Úsáid Talún	38

Stáisiún Óran Mór ag an nGarrán

1.0 RÉAMHRÁ

Tá an Garrán lonnaithe laistigh de Limistéar Ceannchathartha na Gaillimhe, 8km soir ón gcathair, ina aice le baile Órán Mór agus tá radharc ón gceantar ar

Chuan Órán Mór. Soláthroidh na tailte ag an nGarrán, mar aon leis na hArdáin agus Cnoc Mhaoil Drise go díreach siar ó thuaidh, acmhainn mhór don fhás pleantearaithe laistigh de Limistéar Ceannchathartha Thoir na Gaillimhe.

Go huathúil, tá stáisiún traenach bunaithe, Stáisiún Órán Mór, mar aon le dromchla carrchlós, lonnaithe i lár na dtailte. Tá seirbhísí traenacha le fáil siar go Cathair na Gaillimhe, agus soir go Baile Átha na Rí, agus ar aghaidh go Baile Átha Cliath agus Luimneach. Is é Stáisiún Órán Mór an chéad stáisiún lasmuigh de Chathair na Gaillimhe ar an líne Gaillimh-Baile Átha Cliath / Luimneach, ar imeall thoir na cathrach. Tá an dara stáisiún, Baile Átha an Rí, 15km níos faide soir.

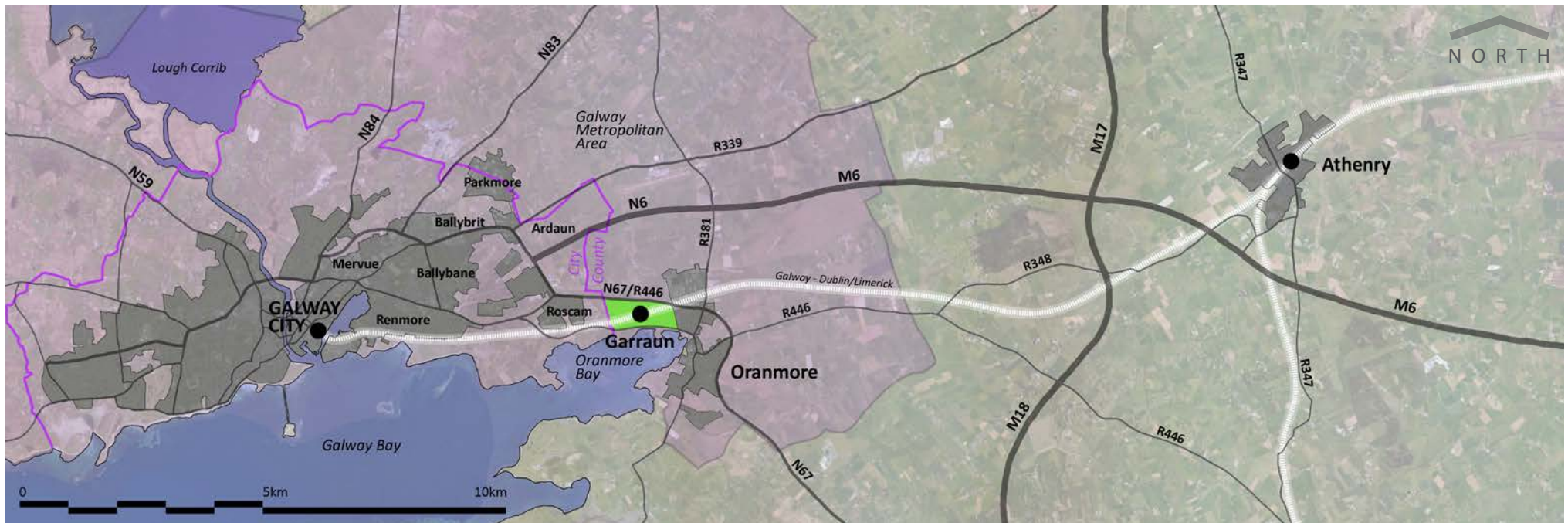
Baineann an Garrán taitneamh as rochtain dhíreach ar líonraí iarnróid agus líonraí bóthair, rud a sholáthraíonn nascacht ar chinn scríbe áitiúla, réigiúnacha agus náisiúnta. Níl lár Chathair na Gaillimhe ach 10 nóiméad ar an traein agus beidh an fhorbairt bheartaithe ag na hArdáin beagán de bhreis ar 1km siar ó thuaidh ón stáisiún traenach.

Níl na mórlimistéir fostaíochta - an Pháirc Mhór, Baile an Bhriotaigh agus Mervue - ach idir 3km agus 6km uaidh ar an mbóthar.

Tá lár Órán Mór laistigh de 1.5km ón nGarrán via Bóthar an Chósta, agus tá úsáidí lár an bhaile, úsáidí pobail agus úsáidí conláiste mórtimpeall ar lár bunaidh an tsráidbhaile, chomh maith le húsáidí suntasacha fostaíochta taobh ó thuaidh den bhaile i bPáirc Ghnó Órán Mór agus Páirc Ghnó Pháirc an Fhia.

Tá an Garrán lonnaithe go straitéiseach chun a bheith ina mhol iompair a fhreastalaíonn ar dhaoine thodhchaí Limistéar Ceannchathartha thoir na Gaillimhe. Bunaíonn an doiciméad seo Creatphlean maidir le soláthar fadtéarmach lonnaíochta nua ag an nGarrán, agus mar spreagadh le haghaidh tuilleadh fáis inbhuanaithe ar fud imeall thoir Chathair na Gaillimhe.

Leagtar amach sa Chreatphlean seo an fhís, na prionsabail agus an creat a bheidh mar threoir maidir le lonnaíocht atá dírithe ar iompar poiblí dlúth comhaimseartha ardchaighdeán nua a fhorbairt ag an nGarrán ar bhealach ordúil inbhuanaithe.

Comhthéacs Ceannchathartha agus Réigiúnach an Gharráin

3.0 COMHTHÉACS PLEANÁLA STRAITÉISÍ

Tá an Creatphlean seo ailínithe le hordlathas straitéisí pleanála agus pleananna forbartha Náisiúnta, Réigiúnacha agus Áitiúla. Tá an Dlíthfhás, Gluaiseacht Inbhuanaithe agus freagairt don Athrú Aeráide ina mbeartais agus cuspóirí comhchoiteanna sna straitéisí agus sna pleananna seo go léir.

Is é an **Creat Náisiúnta Pleanála (CNP)** plean straitéiseach an Rialtais chun fás agus forbairt todhchaí na tíre seo againne a mhúnlú go dtí 2040. Foroineann an CNP an tír ina trí réigiún - Réigiún an Tuaiscirt agus an Iarthair; Réigiún an Deiscirt; agus Réigiún an Oirthir agus Lár Tíre.

Bunaíonn an CNP Limistéar Ceannchathartha na Gaillimhe mar phríomhionad fáis Réigiún an Tuaiscirt agus an Iarthair. Caithfidh Gaillimh sciar níos mó den fhás a ghineann sé a choinneáil laistigh dá teorainn cheannchathartha. I measc na ndúshlán a gcaithfear aghaidh a thabhairt orthu tá iompar/gluaiseacht agus cáilíocht uirbeach, rogha tithíochta agus inacmhainneacht, go mór mór lasmuigh den limistéar i gcroílár na cathrach.

Tacaíonn an **Straitéis Réigiúnach Spásúlachta agus Eacnamaíochta (SRSE)** do réigiún an Tuaiscirt agus an Iarthair le cur chun feidhme an CNP. Laistigh den SRSE, sainmhínítear ‘Comhforbairt Áite’ mar thosaíocht a chuirfidh taca faoin gcreat fáis agus a chinnteoidh sineirgíocht idir infheistíochtaí agus pleanáil le haghaidh idirbheartaíochtaí straitéiseacha agus a dhéanfaidh na torthaí a bheidh i ndán do ‘Dhaoine agus Áit’ a uasmhéadú.

‘Leanfar leis an dlúthfhás lena chinntiú go bhfásfar lonnaíochtaí uirbeacha agus tuaithe níos dlúithe ar bhealach inbhuanaithe, agus poist, tithe, seirbhísí agus taitneamhachtaí ag tacú leo, seachas sraoilleáil leanúnach agus fás neamhphleanáilte, neamhghéilleagrach.’

Soláthraíonn an Plean Straitéiseach Limistéir Ceannchathartha (PSLC), laistigh den SRSE, creat le haghaidh pleananna forbartha agus beartaithe tosaíochta. Tá acmhainn shuntasach tailte ag an Limistéar Ceannchathartha chun freastal ar fhás an daonra, agus féachann sé le tithíocht a chomhtháthú le bonneagar iompair, rud a chothóidh patrúin fáis inbhuanaithe. Saináithnítear roinnt limistéar fáis straitéisigh, lena n-áirítear Órán Mór agus an Garrán, na hArdáin agus Cnoc Mhaoil Drise ar thaobh thoir na cathrach.

Saináithnítear an Chonair Eacnamaíoch Straitéiseach i **bPlean Forbartha Chontae na Gaillimhe 2015- 2021 (PFCG)**. Tá sí ar an taobh thoir den chathair agus tá rochtain éasca uirthi, agus dlús ard bonneagair bhunaithe agus luachmhar inti chomh maith. Beartaítear sa PFCG dul sa tóir ar na príomhghnéithe de Straitéis Pleanála Iompair na Gaillimhe, lena n-áirítear forbairt laistigh de Chathair na Gaillimhe agus Contae na Gaillimhe a chomhdhlúthú laistigh de chonair ina bhfuil leathnú soir beartaithe ; tugtar na hArdáin agus an Garrán ar an limistéar seo go ginearálta.

Tá Plean Dramhuisce Príomhdhraenála na Gaillimhe luaite mar chumasóir ríthábhachtach do mhórlimistéar Órán Mór agus na limistéar cheannchathartha ó thuaidh, agus mar chumasóir den acmhainn straitéiseach na tailte mórthimpeall ar stáisiún traenach Órán Mór ar fáil.

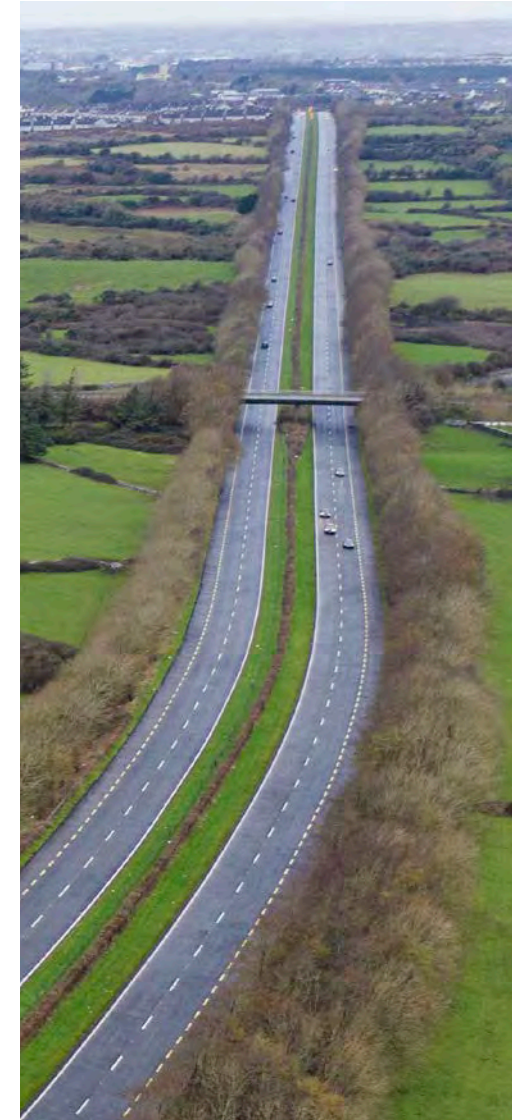
Tá stáisiún traenach Órán Mór lonnaithe sa Gharrán ag pointe is faide ó dheas de na limistéir fáis Cnoc Mhaoil Drise, na hArdáin agus an Garrán. Tá sé beartaithe an stáisiún a uasghrádú go stáisiún ina bhfuil dhá ardán agus lúb thrasnaithe an bealach chun minicíocht na seirbhísí traenach isteach sa Limistéar Ceannchathartha a dhúbláil. Le cur chuige pleanbhunaithe maidir leis na limistéir seo a fhorbairt, cinnteofar go mbeidh nasc glas ardchaighdeán siúil agus rothaíochta ar fáil idir an stáisiún traenach agus na limistéir fáis todhchaí seo.

Radharc ó Chuan Órán Mór ó L7105

Líne iarnróid riain aonair ag féachaint siar i dtreo na Gaillimhe

N67/R446

4.1 Comhthéacs Áitiúil

Cuimsíonn na tailte ag an nGarrán, ábhar an chreatphlean seo, thart ar 70 heicteár de thalamh talmhaíochta a nascann achar forbartha Chathair na Gaillimhe ag Ros Cam le Contae na Gaillimhe ag Órán Mór.

Sainíonn an N67/R446 agus an R338 Bóthar an Chósta imeall na dtailte ó thuaidh agus ó dheas faoi seach, agus trasnaíonn an líne iarnróid ó Ghaillimh go Baile Áth Cliath/Luimneach na tailte idir an dá bhóthair seo. Faoi láthair, soláthraíonn Bóthar an Chósta an phríomhrochtain bhóthair ar na tailte ar an taobh theas den iarnród, chomh maith le hÓrán Mór agus Ros Cam a nascadh san oirthear agus san iarthar faoi seach. Tá crosairí comhréidh ag an iarnród ar na bóithre ag dul ó thuaidh ó Bhóthar an Chósta, lena n-áirítear an bóthar áitiúil L7105 a théann tríd an nGarrán.

Tá na hArdáin, lonnaíocht bheartaithe shuntasach nua siar ó thuaidh, nasctha leis an nGarrán trí Bhóthar Dhabhach Uisce agus an L7105. Tá deis ann nasc níos díri do choisithe agus rothaithe a sholáthar ó na hArdáin thar an N67/R446 go dtí an stáisiún traenach ag an nGarrán.

Cé go mbeidh an stáisiún traenach ina spreagadh mór ar fhorbairt agus fás inbhuanaithe, beidh an rochtain dhíreach d'fheithiclí ar an N67/R446 an-tábhachtach chun an t-éileamh ar fheithiclí príobháideacha ar Bhóthar an Chósta a laghdú agus acmhainn an bhealaigh seo mar chonair iompair inbhuanaithe a mhéadú.

Tá an Garrán, leis an stáisiún traenach, réidh le bheith ina phríomh-mhol inbhuanaithe iompair agus fáis, ag freastal ní amháin ar Garraun, ach freisin ar na daonraí atá ann agus atá beartaithe ar an taobh thoir de Chathair na Gaillimhe, agus in Órán Mór.

Comhthéacs áitiúil tailte an Gharrán

Cuan Órán Mór mar a fheictear é ón gcroisire comhréidh ag an nGarrán

4.0 TAILTE AG AN nGARRÁN

4.2 Tailte an Chreata

4.2.1 Tréithe

Ó thaobh saintréithe de, is ceantar tuaithe agus ceantar cósta é an Garrán. Seo an gnáth-thírdhreach sa chuid seo de Chontae na Gaillimhe, ina mbíonn dáileachtaí páirceanna sách beag ag leathnú amach ar fhearann droimneach atá le fána. De ghnáth, sainítear teorannacha páirce le fála sceaicha geala, claíocha cloiche agus fála cuailí agus ráillí.

Tírdhreach

Áirítear san fhásra féarach talmhaíochta, chomh maith le ceantair lán de scrobarnach agus coillearnacha níos forbartha. Tá na crainn agus coillearnacha níos sainiúla brúite le chéile mórthimpeall ar fhoirgnimh cloiche feirme laistigh ar an gcuid theas de na tailte. Taobh thuaidh den iarnród, áirítear san fhásra roinnt limistéar coillearnaí níos mó, sciathadh leanúnach de chrainn feadh na teorann thuaidh, áit a mbuaileann na tailte leis an N67, agus meascán d'fhálú leanúnach agus crainn aonair feadh teorainneacha páirce agus chlaífort an iarnróid.

Níl aon sruthchúrsaí laistigh de na tailte, ach leathnaíonn leibhéil ísle na réileán láibe cósta trasna bhóthar an chósta isteach sna tailte, rud a fhágann limistéar bogaigh atá so-ghabhálach do thuile cósta.

Tá Ráth, (Tag. Séadchomhartha taifeadta: GA095-012) suite ar chnocán carraigeach laistigh de cheantar coillearnaí feadh tuaisceart na dtailte, agus is éard atá ann ná caiseal ciorclach de bhalla cloiche atá tar éis titim.

Is timpeallacht agus conláiste sainiúil cois cósta é Cuan Órán Mór, a bhfuil radhairc iontacha uaidh trasna an chuain chuig Órán Mór agus Caisleán Órán Mór, agus ar aghaidh chuig Rinn Mhíl i bhfad i gcéin.

Éiceolaíocht

Shainnithin réamhniúchadh éiceolaíochta ar na tailte trí phríomhghnáthóg, lena n-áirítear féarach talmhaíochta saibhir, scrobarnach choill agus coillearnacha níos forbartha ina bhfásann fuinseog go príomha. Níl aon dromchla aolchloiche nochta le fáil ar na tailte. Tá líon teoranta crann agus fála sceaicha lánfhásta ann a bheadh oiriúnach d'aon líon suntasach ialtóg ar an bhfara, ach tá na gnáthóga atá ann oiriúnach do réimse ialtóg shealgaireachta agus timaistrithe, áfach. Ní dhearnadh aon fhianaise shoiléir ar bhroic, dobharchúnna, nó aon mhamaigh chosanta eile a thairfeadh, ach tá a leithéid de speicis le fáil sa cheantar go ginearálta. Is dóchúil go mbíonn mamaigh bheaga amhail giorriacha agus gráinneoga ann ó am go ham ar a laghad, d'aineoinn nach ndearnadh iad a thairfeadh.

Foirgnimh

Cé nach bhfuil na tailte forbartha go mór, tá roinnt grúpaí d'fhoirgnimh ar leith ann. Tá grúpa de bhungalónna scoite agus seanfhoirgnimh feirme lonnaithe i dtreo an iarthair sa Chartrún. Tá líon beag bungalónna agus foirgneamh cloiche traidisiúnta taobh leis an L7105 a théann ó thuaidh trí na tailte. Tá forbairt nua cónaithe, An Inse Ghlas, ar an gcuid thoir de na tailte, agus tá thart ar 40 teach dhá stór le fáil inti.

4.0 TAILTE AG AN nGARRÁIN

Saintréithe tírdhreacha na tuaithe agus an chósta

EOCHAIR

- **Teorainn an Gharráin**
- Stáisiun Traenach
- Crosaire Comhréidh
- Páirceáil
- Radhairc
- Fásra
- Bogaigh

Saintréithe an tírdhreacha

4.0 TAILTE AG AN nGARRÁN

4.2.2 Topagrafaíocht

Téann na tailte le fána ón tuaisceart go dtí an deisceart, agus tá radhairc iontacha uathu amach ar Chuan Órán Mór. Bíonn na leibhéil ar imeall thuaidh na dtailte ag 14-16m OD de ghnáth, ag ardú siar go 25m OD ag an bpointe is airde. Laistigh de na tailte, tá droimneachtaí níos áitiúla agus níos géire, agus tá an chuid is múnlaíthe agus is géire den talamh sa chuid iartharach de na tailte.

Taobh le Bóthar an Chósta, tá na leibhéil tart ar 4-4.5m OD de ghnáth, ag íslíú go háitiúil ar fud lárphointe na dtailte go leibhéal chomh híseal le 3.0m OD. Leanann an chuid íseal seo de Bhóthar an Chósta ar aghaidh le haghaidh c. 200m. Tagann an cuan suas chomh fada leis an mbóthar, agus leanann imlíne íseal an chósta trasna an bhóthair agus isteach sna tailte. Tá na leibhéil laistigh de chuid theas na dtailte chomh híseal le 2.0m OD, agus sainítear an ceantar seo, ar bhogach cósta a bhíonn i mbaol tuile. Téann an t-iarnród trasna na dtailte agus tá sé i gcaidhséar nó ar chlaifort, ag brath ar phróifíl bhunaidh an tír-raoin. Tá an chuid is mó den tír-raon iarnróid trasna ón gcarrchlós, agus tá sé níos mó ná 6.0m ar aird e.

EOCHAIR

- Teorainn an Gharráin
- Stáisiún Traenach
- Crosaire Comhréidh
- Páirceáil
- Radhairc
- Spotaí Leibhéil
- Imlínte

Topagrafaíocht

4.0 TAILTE AG AN nGARRÁN

4.23 Bonneagar Iarnróid

Droichead cloiche ar an L71051

Téann iarnród na Gaillimhe/Bhaile Átha Cliath soir siar trí na tailte agus tá crosaire comhréidh le fáil áit a gcasann an t-iarnród leis an L7105. Is éard atá sa 20km thiar den iarnród, ó Ghaillimh go Baile Átha an Rí, ná rian singil, rud a chuireann isteach ar mhinicíocht na seirbhísí traenach.

Tá Stáisiún Traenach Órán Mór lonnaithe i dtreo lár na dtailte, siar ón gcrosaire comhréidh, leis an ardán ar an taobh deas den rian agus é 175m ar fad.

Tá céimeanna agus rampaí ón ardán síos go dromchla carrchlóis ina bhfuil 140 spás ar thaobh deas den rian. Nascann bóthar agus rotharbhealach a tógadh le déanaí an áit seo le Bóthar an Chósta.

Tagann an t-iarnród isteach sa chuid thoir thuaidh de na tailte ó Órán Mór faoin N67. San áit seo, tá an ráille thart ar 15m OD, ag ísliú diaidh ar ndiaidh go c. 11m OD agus é ag dul i dtreo an stáisiúin, sula dtéann sé thar chloch os cionn an bhóthair áitiúil ag an gCartrún, agus é ag ardú siar arís.

Is cuspóir fadtéarmach é do réigiún an iarthair ráille dúbailte a chur ann idir Baile Átha an Rí agus Gaillimh.

Mar chuid de na feabhsúcháin ar bhonneagar an iarnróid ag an nGarrán, cuirfear isteach lúb thrasnaithe an bealach 1km, mar aon le hardán breise agus an bonneagar gaolmhar.

Beidh minicíocht bhreise na seirbhísí iarnróid, mar aon leis an stáisiún traenach feabhsaithe, ina spreagadh mór ó thaobh lonnaíocht atá dírithe ar iompar poiblí dlúth comhaimseartha ardchaighdeán nua a fhorbairt ag an nGarrán.

Díreach mar a bheidh an stáisiún traenach ina shaintréith den saol ag an nGarrán, beidh na naisc siúil agus rothaíochta a bhunófar ar fud na líne riachtanaí chun lonnaíocht insiúlta nasctha a chinntiú.

An carrchlós, stáisiún traenach agus ráille iarnróid aonair atá ar an bhfód cheana féin

4.0 TAILTE AG AN nGARRÁN

4.2.2 Bóithre agus Rochtain

Sainíonn an **R338 Bóthar an Chósta** cuid theas na dtailte agus is é an t-aon bhealach faoi láthair chun rochtain a fháil ar na tailte. Is bóthar leathan dhá-lána é Bóthar an Chósta a bhfuil ballaí cloiche traidisiúnta ísle taobh leis den chuid is mó. Tá an bóthar suite ar thírdhreach cothrom cois cósta agus tá radhairc oscailte uaidh ó dheas thar pháirceanna talmhaíochta agus réileáin láibe go Órán Mór agus níos faide ar aghaidh. Áit a bhfuil an bóthar íseal, seachas balla cloiche a bheith taobh leis is balla ard neamhbhriste taobh leis, agus barrchaidhp air chun tuile thaoide a mhaolú. Tá an chuid íseal seo de Bhóthar an Chósta ina cabhsa. Taobh thuaidh de Bhóthar an Chósta, tá meascán de thalamh féarach, coillearnach, scrobarnach, clampaí de chrainn lánfhásta agus na bogaigh chósta dá dtagraítear cheana.

Téann **bóthar áitiúil cúng (nó lána) an L7105** ó thuaidh ó bhóthar an chósta trí lár thailte am Gharráin. Ag an acomhal le bóthar an chósta, tá bungaló agus clibín botháin cloiche thraidisiúnta i roschoill de chrainn lánfhásta. Is lána traidisiúnta tuaithe atá ann, agus tá ballaí cloiche taobh leis agus crainn lánfhásta sna páirceanna in aice leis. Éiríonn an lána níos airde leis an tír-raon, ag éirí níos oscailte níos faide ar aghaidh ná na crainn lánfhásta agus tá radhairc amach uaidh ansin ó dheas thar Chuan Órán Mór. Éiríonn sé níos géire ansin, áit a gcasann sé leis an gcrosaire comhréidh ag iarnród Gaillimh go Baile Átha Cliath/Luimneach, agus leanann sé mar bhóthar tuaithe áitiúil agus téann sé trasna ar an N67/R446 ag dul go dtí an Garrán Thuaidh agus Dabhach Uisce ó thuaidh. Tá ceithre bhungaló lonnaithe taobh thoir den bhóthar, ceann amháin díobh ó dheas ón gcrosaire comhréidh agus na cinn eile ó thuaidh.

Is ann do bhóthar áitiúil eile, an L71051, cul-de-sac a théann ó bhóthar an chósta go dtí an Cartrún i dtreo an cheantair siar ón nGarrán. Tá rochtain ón mbóthar seo ar theach agus clós feirme agus leanann sé ansin faoin iarnród, faoi dhroichead cloiche ar a bhfuil taca, chuig lonnaíocht bheag ina bhfuil 10 mbungaló scoite.

Tá rochtain ar an **stáisiún traenach** ó bhóthar an chósta trí bhóthar a tógadh le déanaí a bhfuil lánaí rothaíochta agus cosáin leis, agus forbairt de 40 teach scoite agus leathscoite dhá stór ar a dtugtar an Inse Ghlas a bhfuil rochtain dhíreach air ó bhóthar an chósta.

Téann an **N67/R446** feadh thaobh thuaidh an Gharráin, ach níl rochtain uaidh faoi láthair ar na tailte. Is débhealach ceithre lána 30m ar leithead an bóthar seo a bhfuil gualainn chrua agus lárstráice leathan i gceist leis. Tá an bóthar ardaithe ar chlaifort soir ó thuaidh ó na tailte, áit a dtrasnaíonn sé an t-iarnród ó Ghaillimh go Baile Áth Cliath/Luimneach, agus éiríonn sé níos ísle de réir agus a íslíonn an tír-raon nádúrtha agus é ag dul siar. Ar imeall na conairí bóthair ar an dá thaobh, tá coillearnach duillsiltheach measctha le fáil.

Go dtí le deireanas, bhí an bóthar ainmnithe mar Bhóthar Náisiúnta, ach rinneadh é a athaicmiú go Bóthar Réigiúnach, an R446. Táthar ag súil go ndéanfar feidhm an bhóthair a oiriúnú in am trátha chun Mórlánaí Bus agus lánaí rothaíochta idir Órán Mór agus Cathair na Gaillimhe a áireamh. Mar bhóthar réigiúnach, is féidir acomhal nua a bhunú freisin chun freastal díreach a dhéanamh ar an nGarrán.

Bóthar Cósta

L7105

L71051, agus droichead cloiche i óid

4.0 TAILTE AG AN nGARRÁN

Bóthar an charrchlóis

N67/R446

KEY

Bothar Reatha Roghanna Rochtana
Cosc ar Rochtain

Líonra bóthair agus rochtain reatha

5.0 PRIONSABAIL AGUS STRAITÉIS

5.1 Prionsabail

Chun lonnaíocht atá dírithe i gceart ar iompar poiblí a chur ar fáil ag an nGarrán, a dhéanann na sochair ar an infheistíocht sa bhonneagar iompair a uasmhéadú agus rogha eile a sholáthar ar an bhforbairt thraidisiúnta a bhíonn bunaithe ar an ngluaisteán príobháideach, caithfidh Creatphlean an Gharráin a bheith pleantreoraithe ón tús, agus bunaithe ar na príomhphrionsabail a chuirfidh bonn faoin bhFís dá leithéid d'fhorbairt inbhuanaithe.

Tá an Fhís don Gharrán mar bhonn eolais ag na príomhphrionsabail, agus tá siad fréamhaithe sa bheartas Náisiúnta agus sa bheartas Áitiúil araon. Áirítear leo sin:

Lonnaíocht Cheannchathartha

Tírdhreach agus Muirdhreach

Dlúth, Insiúlta agus Nasctha

Rochtain d'Fheithiclí

Lonnaíocht Cheannchathartha

Lonnaíochtaí reatha agus lonnaíochtaí beartaithe a nascadh

Luach an stáisiún iarnróid bunaithe a bharrfheabhsú don fhorbairt atá dírithe ar an iompar inbhuanaithe

Gnóchan pleanála agus sochair ar an infheistíocht san iompar poiblí a uasmhéadú

Dlús ard iomchuí a sholáthar gar do sheirbhísí iompair poiblí

Soláthar a dhéanamh do naisc bus áitiúil ón limistéar ceannchathartha thoir chuid an stáisiún traenach

Dlúth, Insiúlta agus Nasctha

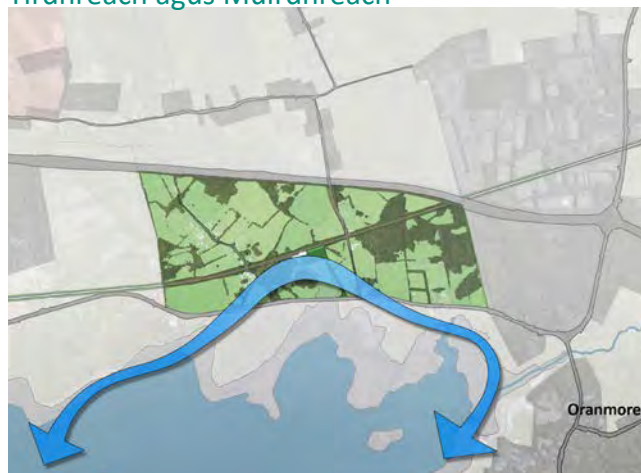
Lárionad áitiúil sainiúil, a chuimsíonn stáisiún traenach, siopaí le haghaidh riachtanais áitiúla, sráideanna coisithe agus spás poiblí, ag freastal ar an bhforbairt inléite go ginearálta.

Lárionad áitiúil a chuimsíonn foirgnimh ard-dlúis, ailtireacht ardchaighdeán agus réimse poiblí a chruthú, agus lárionad áitiúil agus lárionad pobail beoga agus mealltach a chruthú dá bharr. Laghdaítear an phróifíl dlúis go hiomchuí chun freagairt do chúinsí teorann Teaghaisí laistigh d'achar siúil ón lárionad áitiúil iompar, fostaíocht, agus oideachas úsáid mheasctha agus lárionad pobail

Bealaí glasa ón lárionad áitiúil chuig gach áit den Gharrán, agus níos faide ar aghaidh, ag cruthú timpeallachta siúil agus rothaíochta sábháilte agus mhealltaigh ar fud an cheantair.

5.0 PRIONSABAIL AGUS STRAITÉIS

Tírdhreach agus Muirdhreach

An cuan a thabhairt isteach, chun forbairt tuaithe agus cósta ar leith a chruthú, áit a mbaineann áitritheoirí taitneamh as conláiste an dá áit.

Spás agus tírdhreach oscailte arna struchtúrú ag ceantair coillearnacha, Páirc Eiceolaíoch bhogaigh chósta, agus líonra de spásanna glasa, bealaí agus naisc ardchaighdeán mealltacha.

CIDU cuimsithe i gclaiseanna reatha agus linnte maolaithe mar chuid de shaintréith tírdhreacha an Gharráin

Gnáthóga reatha a neartú agus naisc nua a bhunú chun próifíl shaibhir ó thaobh bithéagsúlachta de a chinntiú

Ballaí cloiche, tírdhreach rollach, coillearnach agus cósta a chuimsiú, mar aon le dearadh tógála ardchaighdeán, agus áit lena haitheantas sainiúil féin a chruthú

Rochtain d’Fheithiclí

Acomhal nua ar an N67/R446 chun rochtain dhíreach ar an nGarrán a sholáthar d’fheithiclí

Líonra bóthair ó thuaidh nasctha tríd an L57105 agus príomhshráideanna an Gharráin leis an N67/R446 agus le hÓrán Mór agus níos faide ar aghaidh

Rochtain dhíreach ar na tailte theas ó bhóthar an chósta

Rochtain choisithe ar an lárionad áitiúil, rud a chinntíonn timpeallacht choisithe ardchaighdeán laistigh den lárionad áitiúil

Bainistíocht tráchta forchéimnithe, i gcomhréir le céimeanna forbartha na tréthrachta thuaidh-theas ag an gcrosaire comhréidh agus ag íosbhealach an Chartrúin agus na tréthrachta feadh bóthar an chósta

5.0 PRIONSABAIL AGUS STRAITÉIS

Straitéis an chreata

5.2 Straitéis

Lúb thrasnaithe an bealach 1km agus ardán eile ag an nGarrán chun seirbhísí traenach níos fearr a sholáthar agus dérianú fadtéarmach a dhéanamh ar an iarnród iomlán. Lárionad úsáid mheasctha láidir a sholáthar tríd an stáisiún traenach agus an chearnóg phoiblí, rud a chinntíonn croí pobail ga agus mealltach mar aon le tosaíocht coisithe. Acomhal nua a bhunú ar an N67/R448 chun príomhrochtain d'fheithiclí a sholáthar isteach chuig an nGarrán agus amach uaidh, agus rochtain choisithe ar an tseirbhís bus. Spreagadh a dhéanamh maidir le seirbhísí mhaith de bhusanna áitiúla a sholáthar do dhaoine in Órán Mór, Ros Cam agus sna hArdáin ionas go mbeidís in ann an stáisiún traenach, Órán Mór agus cathair na Gaillimhe a rochtain. Na tailte isle feadh an chósta a fhorbairt mar Pháirc Éiceolaíoch uathúil, ina gcuimsítear bogaigh, conairí agus limistéir chonláiste, agus próifíl shaibhir flóra agus fána. Comharsanacht insiúlta ina bhfuil líonra de naisc choisithe agus rothaíochta ar fud na háite agus trasna ar an iarnród in áiteanna ríthábhachtacha, agus chuig bóthar an chósta agus níos faide ar aghaidh. Droichead coisithe agus rothaíochta féideartha thar an N67/R446, ag nascadh na nArdán leis an nGarrán agus seirbhísí traenach. Struchtúr tírdhreacha de chonairí glasa ag déanamh spásanna oscailte, ceantair choillearnaí agus an Pháirc Éiceolaíoch a nascadh, claiseanna reatha agus linnte maolaithe a chuimsiú ar chúiseanna bailithe uisce dromchla, chomh maith le plandáil agus crainn atá oiriúnach do phailneoirí a chur. Foirmeacha foirgníochta agus treoshuíomh a bharrfheabhsú chun tairbhe a bhaint as sochar gréine, chomh maith le radhairc a fháil ar Chuan Órán Mór. Bainistíocht tráchtá ag an gcrosaire comhréidh, ag an íobhealach ag an gCartrún, agus feadh bhóthar an chósta, i gcomhréir leis an bplean céimnithe, d'fhonn teorainn a chur le tréthracht sna háiteanna seo agus naisc rothaíochta agus choisithe níos láidre a bhunú.

6.1 Úsáid Talún

Tá láithreach an stáisiúin traenach i gcoilár na dtailte mar bhonn eolais láidir ag an straitéis úsáide talún don Gharrán, chomh maith leis an bhfís le haghaidh comharsanachta beoga agus insiúlta a chothaíonn an pobal agus caighdeán na beatha.

Beidh lárionad áitiúil úsáide measctha lonnaithe in aice leis an lárionad áitiúil, agus beidh miondíol, bialann/caifé, agus úsáidí pobail agus cónaithe le fáil ann mórthimpeall ar spás poiblí lárnach a sholáthraíonn rochtain dhíreach ar an stáisiún traenach. Ar an dá thaobh den lárionad poiblí, beidh limistéir chónaithe a leathnaíonn an lárionad áitiúil agus a chinntíonn tairseach chriticiúil ó thaobh daonra de don lárionad beoga.

Beidh an fhostaíocht lonnaithe idir an lárionad áitiúil agus an N67/R446 agus beidh sí inrochtana go héasca ag áiritheoirí an Gharráin de shiúl na gcós, agus beidh sé inrochtana freisin ón N67/R446. Leathnaíonn an ceantar a=seo amach go 2ha agus d'fhéadfadh sé tacú le cineálacha éagsúla fostaíochta a d'fhéadfadh 300-1200 post a sholáthar, ag brath ar úsáidí beartaithe agus ceadaithe.

Úsáidfeair formhór na dtailte le haghaidh Úsáide Cónaithe, le déúsáid Oideachais agus Chónaithe soir, agus le cuid mhór den Spás Oscailte ag cur fearann páirce nádúrtha agus struchtúrtha araon agus naisc choisithe agus rotháíocht ar fud na háite.

EOCHAIR

- Lárionad Áitiúil - Úsáid Mheasctha
- Lárionad Áitiúil - Cónaithe
- Fostaíocht
- Cónaithe
- Oideachas agus Pobal Spás
- Oscailte agus Conláiste

Úsáid Talún

6.0 CREAT

6.2 Dlús

Má tá an Fhís don Gharrán le baint amach, caithfidh an phróifíl dlúis arna glacadh daonra leordhóthanach a sholáthar i bhforbairt dhlúth.

Tá sé d'acmhainn ag an nGarrán c.1,000 aonad a sholáthar i ndlús agus típeolaíochtaí éagsúla. Féachann an straitéis dlúis chuig teaghaisí reatha laistigh de na tailte, go speisialta ag an gCartrún, d'fhonn comhtháthú le teaghaisí bunaithe a cheadú. Chomh maith céanna, is díol suntais é gur féidir dlús níos airde a chur i bhfeidhm i gcás go mbíonn cuid de na réadmhaoine seo, nó iad go léir, ar fáil lena bhforbairt. Forbrófar na tailte ag croílár an Gharráin, gar don stáisiún traenach mar aon leis na tailte soir ón bPáirc Éiceolaíoch agus óna bhfuil radharc ar an bPáirc Éiceolaíoch, trí leas a bhaint as réimse leathan ard-dlúis d'fhonn an daonra a chónaíonn laistigh de 400m den stáisiún agus an lárionad áitiúil a uasmhéadú. Bainfidh réimse dlúis meánach leis an gcuid eile de na limistéir chónaithe, rud a chinnteoidh comharsanacht bheoga agus comhtháthú iomchuí le teaghaisí bunaithe.

Beidh dlús níos ísle le fáil ar na tailte arda amháin feadh teorainn an Chontae ar mhaithe le haistriú iomchuí chuig an tírdhreach in aice leo a sholáthar.

- Ard-dlús
- Dlús Meánach
- Dlús Íseal
- Ní Bhaineann

Úsáid Talún

6.3 Iompar Poiblí

Is cuid ríthábhachtach de Chreat an Gharráin an sochar a bhaineann le stáisiún traenach bunaithe a uasmhéadú mar spreagadh ar fhorbairt dhlúth agus inbhuanaithe.

Éascóidh lúb thrasnaithe an bealach ag an nGarrán, agus ardán eile ag Stáisiún Órán Mór uasghrádú tábhachtach ó thaobh mhinicíocht na seirbhísí go seirbhís iarnróid a bheidh ina sheirbhís ‘tar ann agus imigh’ nach mór. Beidh sé mar fhís ag an gCreatphlean go mbeidh traenacha ag imeacht gach 15 nóiméad (gach 12 nóiméad má tá an flít ar fáil), agus fad an turais idir Órán Mór agus Gaillimh de thart ar 8 nóiméad ar fad.

Téann an straitéis iompair níos faide ar aghaidh ná an Garrán chun daonraí bunaithe Órán Mór agus na Gaillimhe Thoir, chomh maith le daonra beartaithe na nArdán, a áireamh.

Le hathdhearadh an N67 mar bhóthar réigiúnach, tá sé d'acmhainn ag an líonra bóithre poiblí tacú le seirbhís bus áitiúil a d'fhéadfadh seirbhís mhaith a sholáthar, rud a éascóidh chun daoine atá ina gcónaí sna lárionaid daonra níos leithne a ghluaiseacht chuig an stáisiún traenach, agus uaidh chomh maith.

Léirítear lúb bus áitiúil, ag úsáid an R446 agus Bóthar an Chósta chun seirbhísí a sholáthar go minic agus amanna turais níos giorra a sholáthar freisin chuig an stáisiún traenach. Féadfaidh bealach na lúibe bus a athrú de réir agus a fhorbraítear ceantair nua, na hArdáin go speisialta.

Líonra bus áitiúil ag nascadh limistéir chónaithe agus limistéir fostaíochta leis an stáisiún traenach ag an nGarrán

6.4 Gluaiseacht agus Rochtain

Beidh líonra forleathan nasc coisithe agus rothaíochta ar fáil ar fud an Gharráin, rud a spreagfaidh siúl agus rothaíocht i dtimpeallacht atá sábháilte agus mealltach lena húsáid.

Déanfaidh traein freastal ar an nGarrán, agus beidh busanna friothálacha ag déanamh freastal ar limistéir níos leithne na lonnaithe. Beidh rochtain dhíreach ar an stáisiún traenach ón N67/R446 agus Bóthar an Chósta.

Soláthróidh acomhal nua ar an N67/R446 rochtain d'fheithiclí ar an nGarrán, agus freastalóidh sé ar an áiríonad áitiúil agus ar na limistéir chónaithe ó thuaidh den iarnród, ceantar an Chartrúin san áireamh. Beidh na príomhshráideanna ó thuaidh den lárionad áitiúil ina nasc idir an L7105 agus an N67/R446, rud a nascaidh ceantar Bóthar Dhabhach Uisce leis an bpríomhlíonra bóthair. Freastalóidh Bóthar an Chósta ar na limistéir chónaithe reatha agus nua taobh theas den iarnród, chomh maith le carrchlós an stáisiúin. De réir agus a fhorbrófar an Garrán, cuirfear trácht ar mhalairt slí tríd an N67/R446, rud a chiallaíonn go mbeidh Bóthar an Chósta ina chonláiste agus nasc mealltach sábháilte do choisithe agus do rothaithe. Céimneofar amach tréthrácht ar an L7105 freisin, agus ní bheidh an crosaire comhréidh á úsáid ach ag coisithe, rothaithe iompar poiblí. Ar an gcaoi chéanna, beidh an droichead íosbhealaigh ina rochtain do choisithe agus rothaithe, rud a chruthóidh nasc mealltach le Bóthar an Chósta.

Laistigh den Gharrán, soláthróidh ordlathas na sráideanna struchtúr gluaiseachta an-inléite ar fad trí rochtain a chur ar fáil ar gach cuid den chomharsanacht, agus ar bhealach a chinntíonn timpeallacht shábháilte siúlóide agus rothaíochta.

Naisc ar fud an limistéir do choisithe agus rothaithe , agus rochtain nua d'fheithiclí ar an N67/R446

6.5 Tírdhreach

Tá saintréithe na dtailte mar bhonn eolais ag an straitéis tírdhreacha, lena n-áirítear topagrafaíocht, radhairc ar Chuan Órán Mór, coillearnacha agus fásra bunaithe, ballaí cloiche agus fála sceaicha atá ina dteorainneacha páirce, agus cineál bogaigh an limistéir idir bóthar an chósta agus an líne iarnróid.

Beidh sé ina chuid ríthábhachtach den straitéis tírdhreacha Páirc Éiceolaíoch cois chósta a bhunú a nascann an Garrán lena thimpeallacht tírdhreacha cois chósta, rud a bheidh ina saoráid chonláiste agus cinn scríbe uathúil.

Beidh ceantair choillearnaí agus teorainneacha páirce ardchaighdeán ina gcuid den tírdhreach agus den bhonneagar glas, ag cur boinn eolais le lonnú spásanna oscailte agus conairí glasa a sholáthróidh limistéir chonláiste, chomh maith le timpeallacht dheas siúil agus rothaíochta a chur ar fáil.

Déanfar claifóirt chonairí an iarnróid a thírdhreachú mar chuid den líonra bonneagair ghlais, agus déanfar é a oiriúnú freisin chun naisc choisithe agus rothaíochta le rampaí réidhe a sholáthar a nascann leibhéil éagsúla talún feadh an iarnróid le droichead nua choisithe soir ón gcrosaire comhréidh.

Beidh fearann páirce bithéagsúlachta lonnaithe ar thaobh deas den chlaifórt, in aice le suíomh na scoile, agus feidhmeoidh sé mar chomhlímistéar oideachais agus conláiste.

EOCHAIR

	Coillearnach Reatha		Crainn Nua
	Coillearnach Nua Talamh		Páirc Éiceolaíoch
	Féarach & Claiseanna Reatha		Fearann Páirce Bithéagsúlachta
	Páirceanna Imeartha		
	Crosairí iarnróid Coisithe & Rothaíochta		

Straitéis um Thírdhreacha agus Bonneagar Glas

6.6 Ceantair Shaintréithe

Beidh an Garrán ina fhorbairt shuaitheanta do Chontae na Gaillimhe, ag leagan amach caighdeán maidir le maireachtáil inbhuanaithe chomhaimseartha ina bhfuil rochtain den scoth ar iompar poiblí. Imreoidh tírdhreach cósta an Gharráin tionchar láidir ar shaintréith an limistéir ach beidh a aitheantas féin aige freisin lena lárionad áitiúil féin, chomh maith le cearnóg phoiblí agus stáisiún traenach, chomh maith le Páirc Éiceolaíoch uathúil cois cósta.

Lárionad Áitiúil

Lárionad uirbeach ardchaighdeán, coisithe agus beoga, le stáisiún traenach, úsáidí miondíola, bialann/caifé, úsáidí pobail agus cónaithe, tógtha mórthimpeall ar chearnóg phoiblí shainiúil. Freastalóidh dlúthstruchtúr agus patrún sráide uirbeach ar fhoirgnimh ard-dlúis a mbíonn idir fhoirgnimh dhá stór agus fhoirgnimh ceithre stór de ghnáth, arna léiriú mar stil ailtireachta comhaimseartha. Beidh an lárionad faoi fhad siúil d'áitritheoirí uile an Gharráin.

Páirc Éiceolaíoch

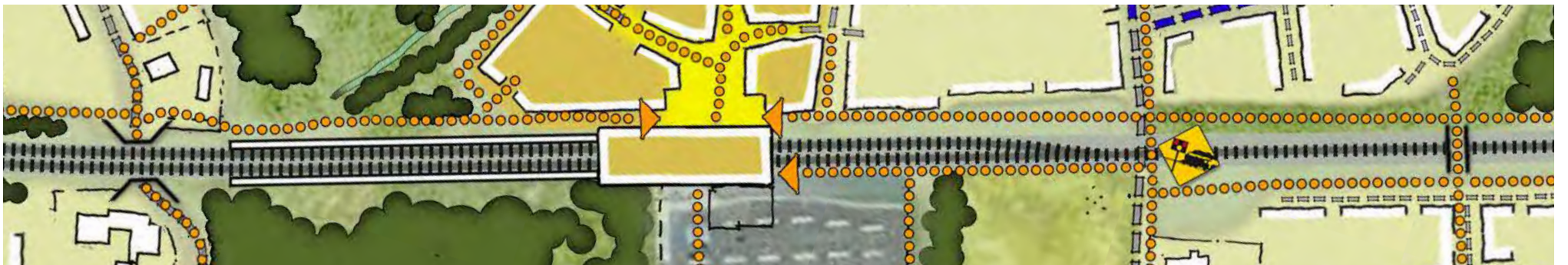
Tírdhreach sainiúil agus saoráid chonláiste a nascann an Garrán lena tírdhreach cósta, ag tabhairt an cósta isteach sa Gharrán agus ag tabhairt áitritheoirí agus cuairteoirí chun an chósta. Ó thaobh saintréith de, beidh an pháirc ina bogach cósta nádúrtha, ina mbeidh ceantair bhogaigh, coillearnaí agus bithéagsúlachta, mar aon le ceantair shiamsaíochta agus conláiste neamhfhoirmiúla agus iad go léir nasctha ag líonra de chonairí agus clárchosáin. Feidhmeoidh an pháirc mar chonláiste, agus mar chuid den líonra foriomlán coisithe agus rothaíochta, ach beidh sí ina cuid freisin den bhonneagar bailithe agus bainistíochta báistí sa Gharrán. Beidh radharc anuas ar an bpáirc ón taobh thuaidh, agus ó na forbairtí cónaithe ar an taobh thoir.

Limistéir Chónaithe

Leis na limistéir shaintréithe ag an nGarrán, agus iad deartha chun freagairt do shaintréithe éagsúla topagrafacha agus tírdhreacha na dtailte, agus chun an treoshuíomh agus braistint áite a bharrfheabhsú, cinnteofar éagsúlacht agus inléiteacht na forbartha foriomláine. Mar chomharsanacht insiúlta, beidh conairí coisithe, rothaíochta agus tírdhreacha ina gcomhthréithe ar fud na limistéar ar fad. Is ailtireacht chomhaimseartha ardchaighdeán a bheidh ina saintréith ag na foirgnimh, agus tíopeolaíochtaí agus arda éagsúla in áiteanna éagsúla chun spriocdhlúis a bhaint amach. Beidh na ceithre cheathrú den Gharrán, ó thuaidh agus ó dheas ón stáisiún traenach, agus soir agus siar, ina gceantair shaintréithe ar leith.

Fostaíocht agus Oideachas

In dhá cheantar ar leith laistigh den Gharrán, beidh saoráidí spáis oibre agus scoile le fáil, agus beidh a n-aitheantais agus saintréithe féin acu a léiríonn a gcuid úsáidí. Tá an limistéar fostaíochta oiriúnaithe agus féadfaidh sé roinnt tíopeolaíochtaí a éascú, ach is foirgnimh dhlútha iláitíochta a chomhlánóidh an lárionad áitiúil. Le sochair an iompair phoiblí, an lárionad áitiúil agus an tírdhreacha chósta, beidh an limistéar fostaíochta ina áit oibre den scoth d'áitritheoirí an Gharráin agus an ceantair cheannchathartha go ginearálta. Beidh an limistéar oideachais ina limistéar idirchriosach idir an Garrán agus Órán Mór, agus beidh sé insiúlta go héasca ón dá limistéar. Beidh saoráidí spóirt agus páirc bithéagsúlachta ina chuid den limistéar seo freisin agus freastalóidh sé ar riachtanais mac léinn agus riachtanais an phobail.

Líne Iarnróid

Is gné shuntasach den Gharrán é an líne iarnróid agus beidh sí ina cuid ríthábhachtach den straitéis dearaidh ghinearálta maidir le conairí tírdhreacha agus naisc choisithe agus rothaíochta a sholáthar a neartaíonn an fhís ghinearálta de chomharsanacht insiúlta.

Tá dhá phointe trasnaithe, ag an gcroisire comhréidh, agus ag íosbhealach an Chartrúin, agus soláthraíonn an dá cheann seo crosairí comhréidhe.

Cuirfear leo siúd le dhá chroisire breise. Beidh an chéad cheann ag an lárionad áitiúil agus an stáisiún traenach, agus is uasdhroichead coisithe agus rothaíochta a bheidh ann is féidir a rochtain ó leibhéal an ardáin trí rogha de staighrí agus ardáin a úsáid. Ar an taobh theas, ag dul chuig an gcarrchlós agus chuig an bPáirc Éiceolaíoch, tá céimeanna agus rampaí ann cheana féin ó leibhéal an ardáin, ach déanfar bealaí breise atá claonta go réidh a chomhtháthú ag dul soir agus siar laistigh den chlaifort agus ag nascadh leis na limistéir chónaithe.

Beidh an dara ceann soir ón gcroisire comhréidh, áit a bhfuil an t-iarnród i gcaidhséar i bpáirt. Ina chuid de sin, beidh cosáin atá claonta go réidh ag teacht ó na tailte in aice leo, agus rampaí agus céimeanna ann mar rochtain chuig tardhroichead.

Déanfar na struchtúir dhroichid a dhearadh mar ghnéithe ar leith laistigh den tírdhreach agus iad ag cur leis an mbraistint áite. Neartóidh siad freisin an líonra coisithe agus rothaíochta, ag soláthar naisc idir chodanna éagsúla den fhorbairt agus beidh radhairc iontacha uathu ar Chuan Órán Mór.

Saintréithe Ceantair an Gharráin

6.0 CREAT

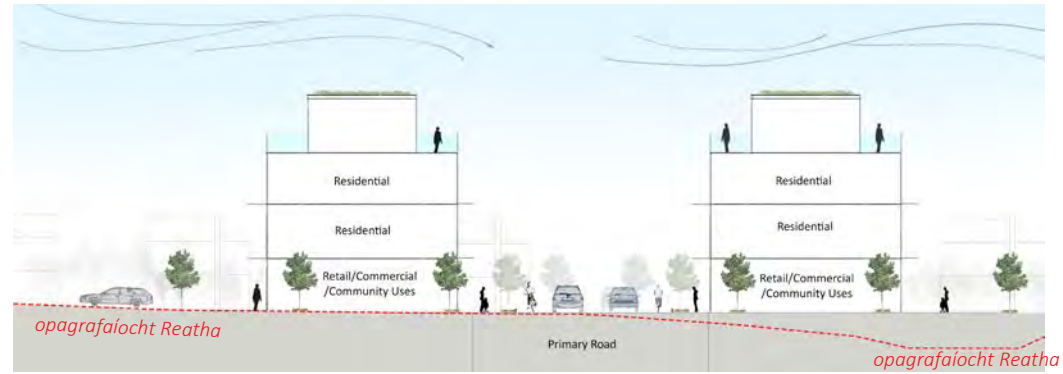
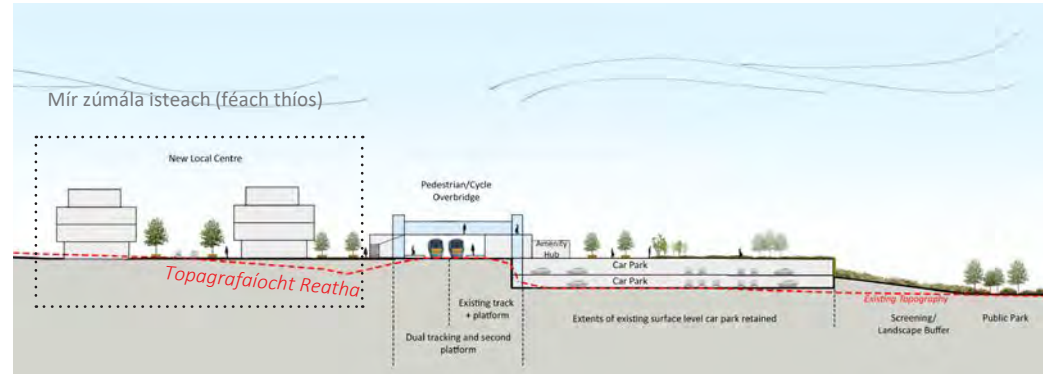
Cineál Sráide Tánaistí Príomhúil

Cineál Sráide Tánaistí Táscáí

Cineál Sráideanna Treasacha Táscacha

EOCHAIR

	Teorainn an tsúmh		Láirionad Áitiúil Úsáide Measctha
	Stáisiún Traenach		Cónaithe
	Líne lamróid Dériain		Fostaíocht
	Carrchlós an Stáisiúin		Limistéar Déúsáide Scoile/Pobail
	Crosairí Coisithe/Rothaíochta		Spás Oscailte Poiblí
	Príomhbhealach Beartaithe		Fásra coinnithe
	Bealaí Tánaisteacha Beartaithe		

6.7 Inbhuanaitheacht

Beidh leibhéal bhunúsacha inbhuanaitheachta ag baint leis an nGarrán toisc gur dhlúthfhorbairt le neamhspleáchas íseal ar an iompar príobháideach. Anuas air sin, forbraíodh Creatphlean Chnoc Mhaoil Drise mar léiriú ar na trí ghné agus cuspóir a bhaineann leis an bhforbairt inbhuanaithe, lena n-áirítear an inbhuanaitheacht shóisialta, an inbhuanaitheacht chomhshaoil agus an inbhuanaitheacht eacnamaíoch.

Inbhuanaitheacht Shóisialta

Mar dhlúthfhorbairt insiúlta a chuimsíonn líonra leathan de naisc choisithe agus rothaíochta, mar aon le Páirc Éiceolaíoch, líonra spáis oscailte níos lú, agus lárionad áitiúil beoga, beidh an idirghníomhú sóisialta ina shaintréith den saol ag an nGarrán.

Is suntasach an idirghníomhú sóisialta maidir le folláine, caighdeán na beatha agus bród/úinéireacht áite a chothú. Soláthróidh spásanna conláiste foirmiúla agus neamhfoirmiúla gar do na tithe spásanna conláiste sóisialta agus conláiste gníomhachtaithe inar féidir le háitritheoirí teacht le chéile, agus cuirfidh an saoráid déusaide oideachais agus pobail idirghníomhaíocht agus rannpháirtíocht shóisialta chun cinn.

Inbhuanaitheacht Chomhshaoil

Is croíphrionsabal den Chreatphlean coisíocht, rothaíocht agus iompar poiblí a chur chun cinn in áit an ghluaisteáin phríobháidigh. Trí lonnaíocht dírithe ar iompar poiblí a chruthú, mar aon le comhtháthú íogair a dhéanamh le saintréithe tírdhreacha, éiceolaíochta agus cósta an cheantair, cruthaítear bonn láidir le haghaidh lonnaíochta nua atá íogair ó thaobh an chomhshaoil de.

Glacann an Creatphlean le príomhghnéithe nádúrtha, chomh maith le hiad a chosaint freisin. Trí na cosáin ghlasa, ag nascadh conairí fásra reatha, agus feabhas a chur ar an limistéir bogaigh reatha d'fhonn gnáthóg shaibhir a chruthú, cuirfear feabhas ar dhintiúir chomhshaoil na dtailte. Cruthóidh an líonra seo de spásanna conláiste agus sráideanna nasctha agus spásanna glasa timpeallacht mhealltach coisíochta, chomh maith le tacú chun próifíl láidir éiceolaíochta agus bithéagsúlachta a bhunú sa cheantar.

I bhfianaise an méid spáis oscailte a chuireann an Creatphlean agus na tailte ar fáil, tá acmhainn ann bonneagar teasa a fhorbairt sa cheantar a chuirfeadh feabhas ar a dhintiúir chomhshaoil fadtéarmacha.

Inbhuanaitheacht Eacnamaíoch

Cuimsítear fostaíocht, úsáidí lárionaid áitiúil, agus saoráidí pobail, sóisialta agus oideachais ag an nGarrán a bheidh inrochtana ag áitritheoirí láithreacha, ach beidh siad inrochtana freisin ag muintir an limistéir cheannchathartha go ginearálta ar an iompar poiblí.

Tríd an nGarrán a fhorbairt, déanfar infheistiú suntasach sa bhonneagar iarnróid agus ina thógáil, agus cruthófar deiseanna gnó agus fostaíochta fadtéarmacha freisin. Rachaidh an daonra nua ag an nGarrán, chomh maith leis na naisc iompair poiblí ón limistéar ceannchathartha níos leithne, chun tairbhe lár baile Órán Mór le custaiméirí nua ón mbonn daonra atá ag dul i méid. .

7.0 CREATPHLEAN AN GHARRÁIN

Forbairt shuaitheanta do Chontae na Gaillimhe, ag leagan amach caighdeán maidir le maireachtáil inbhuanaithe chomhaimseartha ina bhfuil rochtain den scoth ar iompar poiblí.

7.0 CREATPHLEAN AN GHARRÁIN

Forbraíodh Creatphlean Uirbeach an Gharráin trí phróiseas a bhfuil rannpháirtíocht agus tuiscint ar na tailte, agus ar an neart, ar na deiseanna agus ar na dúshláin a bhaineann leo, mar bhonn eolais. Léiríonn an Creatphlean mar is féidir dlúthlonnaíocht nua ardchaighdeán iomparthreoraithe a chruthú agus a sholáthar.

Úsáidí Talún

- Dlúthlonnaíocht dírithe ar iompar poiblí ina bhfuil meascán de thionacht chónaithe le haghaidh maireachtála ó ghlúin go glúin á sholáthar ar fud an láithreáin;
- Lárionad áitiúil nua ilúsáide, thart ar 1 heicteár ó thaobh achair de, lonnaithe ó thuaidh den chroí ina bhfuil an stáisiún traenach reatha lonnaithe;
- Limistéar fostaíochta nua, thart ar 2 heicteár ó thaobh achar de, a sholáthraíonn deiseanna iontacha saoil/oibre agus atá inrochtana go héasca, agus freastal den scoth a dhéanamh air ag an iompar poiblí.
- Láithreán scoile agus pobail dé-úsáide, thart ar 6 heicteár ó thaobh achair de, ina ndéantar freastal ar riachtanais oideachais féideartha i gContae na Gaillimhe.

Rochtain agus Gluaiseacht

- Lúb thrasnaithe an bealach agus ardán eile - i gcomhréir leis na feabhsúcháin atá beartaithe ó thaobh seirbhísí traenach, agus chun freastal ar an uaimhian dlúthlonnaíocht nua dírithe ar an iompar poiblí a chur ar fáil ag an nGarrán.
- Rochtain nua d'fheithiclí ón N67/R446; agus
- Líonra de bhealaí coisithe agus rothaíochta tiomnaithe, naisc agus pointí rochtana, ag cinntiú tréscailteachta agus nascachta díri idir na limistéir forbartha ó thuaidh agus ó dheas, na limistéir lonnaíochta ina aice leo agus an tírdhreach go ginearálta.

Tírdhreach

- Páirc Éiceolaíoch nua, thart ar 7 heicteár agus a chuimsíonn mol conláiste féideartha, lonnaithe ag carrchlós an stáisiúin, le líonra de bhealaí coisithe agus rothaíochta a nascann an stáisiún traenach, tithe nua agus an Glasbhealach Cósta.
- Líonra tírdhreacha feabhsaithe comhtháite a chuimsíonn gnéithe tírdhreacha coinnithe agus feabhsaithe, agus a dhéanann freastal do chonláiste feabhsaithe, do ghnáthóga éiceolaíochta agus do chonláiste neamhfhoirmiúil.

PRÍOMHGHNÉITHE MHÁISTIRPHLEAN AN CHREATA

Úsáidí Talún

- 1 Cónaithe (reatha agus beartaithe)
- 2 Lárionad Áitiúil an Gharráin
- 3 Limistéar fostaíochta Láithreán
- 4 oideachais dé-úsáide

Tírdhreach

- 5 Páirc Éiceolaíoch an Gharráin
- 6 Moil Chonláiste/Pobail
- 7 Crainn agus fáilta seach choinnithe
- 8 Spás Oscailte Poiblí
- 9 Bealach Cósta Féideartha

Rochtain agus Gluaiseacht

- 11 Stáisiún Traenach
- 12 Carrchlós an stáisiúin
- 13 Pointí rochtana d'fheithiclí
- 14 Naisc agus bealaí coisithe/rothaíochta
- 15 tiomnaithe Crosairí iarnróid coisithe &
- 16 rothaíochta Príomhshráid
- 17 Sráideanna Tánaisteacha
- 18 Rochtain Áitiúil Amháin

7.0 CREATHLEAN AN GHARRÁIN

T H U A I D H

Eastát Tionsclaíoch
Pháirc an Fhia

Go Baile Átha Cliath/
Luimneach

go Cathair na Gaillimhe

N67/R
8446

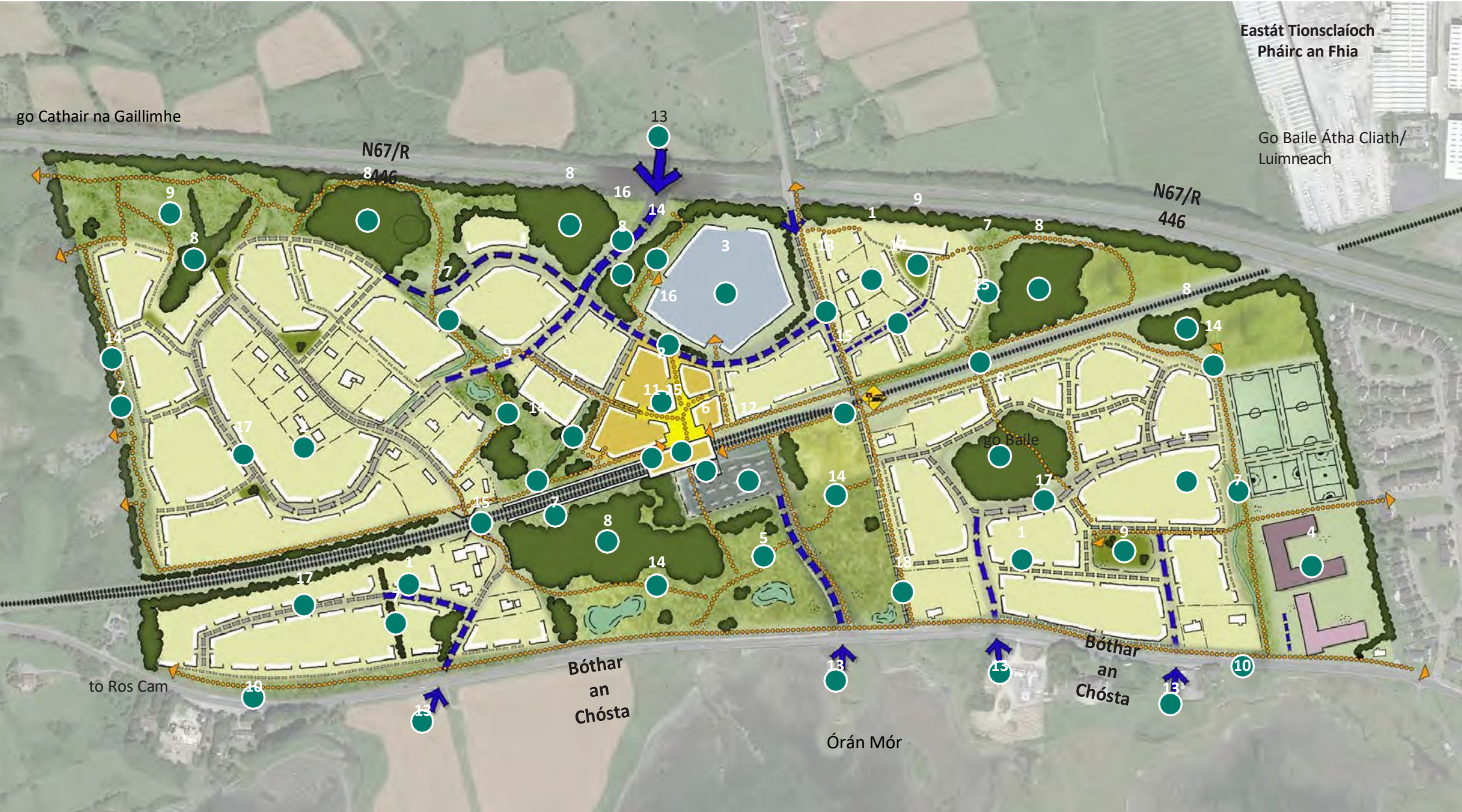
N67/R
446

to Ros Cam

Bóthar
an Chósta

Órán Mór

Bóthar
an Chósta

8.0 CUSPÓIRÍ BEARTAIS AGUS CRIOSÚ ÚSÁIDE TALÚN

CPUG 1 Forbairt Chónaithe

Tacú le forbairt na dtailte arna sainaithint mar thailte Cónaithe (Céim 1) le linn shaolré an Phlean Forbartha Contae, faoi réir gnáthcheanglais phleanála, rochtana agus seirbhísithe, agus na tailte arna sainaithint mar thailte Cónaithe (Céim 2) a fhorchoimeád le haghaidh riachtanais fáis fadtéarmacha Chreatphlean Uirbeach an Gharráin.

Ní bheidh tailte Cónaithe (Céim 2) infhorbartha de ghnáth le linn shaolré an Phlean seo, seachas na forbairtí seo a leanas a d'féadfadh an tÚdarás Áitiúil breithniú a dhéanamh orthu le linn shaolré an Phlean Forbartha Contae seo, faoi réir cás oiriúnach a dhéanamh le haghaidh ceann de na tograí seo a leanas:

1. Forbairtí tithe aonair le haghaidh ball teaghlaigh ar thailte faoi úinéireacht teaghlaigh.
2. Forbairtí neamhchónaithe atá oiriúnach do chomhthéacs an tsuímh, d'aon chonláiste cónaithe atá ar an bhfód cheana féin agus do phatrún reatha na forbartha sa limistéar sin.
3. I gcás gur léir nach féidir nó nach ndéanfar tailte Cónaithe (Céim 1) a fhorbairt laistigh de thréimhse an phlean, seans go dtabharfaí faoi fhorbairt chónaithe ar bhonn céimnithe ar thailte Cónaithe (Céim 2) áirithe.

Tiocfaidh na heisceachtaí thuasluaite faoi réir chomhlíonadh na nithe seo a leanas: an Chroístraitéis sa Phlean Forbartha Contae; na Cuspóirí Beartais sa Phlean Ceannchathartha; prionsabail na planála cuí agus na forbartha inchothaithe; agus gnáthcheanglais phleanála, inrochtana agus seirbhísithe.

Ní cheadófar forbairtí ach amháin sa chás go ndéantar cás dea-bhunaithe chun sástacht an Údaráis Pleanála agus nach ndéanfaidh an fhorbairt dochar d'úsáid na dtailte amach anseo chun freastal ar riachtanais fáis fadtéarmacha an limistéir cheannchathartha seo.

CPUG 2 Forbairt Lár an Bhaile

Forbairt ionad nódaigh soiléire úsáid measctha a chur chun cinn, ina chuimsítear miondíol agus seirbhísí áitiúla, chomh maith le húsaidí cónaithe.

Cinnteoídh foirmeacha foirgníochta lárionad nódach sainithe go soiléir agus uirbeach i gcarachtar.

Beidh timpeallacht an-choisithe ar fad ina tréith den lárionad nódach freisin, mar aon le réimse poiblí agus tírdhreachú ardchaighdeáin agus cearnóg uirbeach lárnach lena mbaineann aghaidh thógtha, áit a mbeidh an stáisiún traenach.

Cruthóidh naisc choisithe agus rothaíochta na lárionad nódach le gach cuid den Gharrán agus áireofar leo roghanna maidir leis an iarnród a thrasnú.

Rachaidh an príomhcheangal d'fheithiclí idir an lárionad nódach agus an limistéar fostaíochta d'fhonn tréthracht a chosc. Deanfar breithniú ar phlána talún an lárionad nódaigh a ardú chun é a dhéanamh cothrom le hardáin an stáisiúin agus chun soláthar páirceála a éascú ar bhonn íoslaigh nó leathíoslaigh.

CPUG 3 Gnó agus Fiontraíocht

Cur chun cinn a dhéanamh ar úsáidí gnó agus fiontraíochta, tionsclaíocht éadrom/trádstóráil agus a leithéid agus páirc fiontraíochta/páirc oifigí, aonaid ghoir/gnólachtaí nuathionscanta agus gnólachtaí beaga agus meánmhéide a fhorbairt, agus seirbhísí agus saoráidí leordhóthanacha a chur ar na tailte arna sainaithint laistigh den Chreatphlean Uirbeach.

CPUG 3 Saoráidí Pobail

Cur chun cinn a dhéanamh ar sholáthar agus feabhsú réimse leathan saoráidí pobail laistigh de phobail de Chreatphlean Uirbeach Chnoc Mhaoil Drise. I gcás forbartha mórsála, beidh saoráidí pobail in situ sula gcuirfear an fhorbairt i gcrích nó sula sealbhófar é, mura gcomhaontóidh an tÚdarás Áitiúil a mhalairt.

CPUG 4 Spás Oscailte, Áineas agus Conláiste

Cur chun cinn a dhéanamh ar bhainistíocht, úsáid agus/nó forbairt inbhuanaithe (de réir mar is cuí) na dtailte Spáis Oscailte laistigh de limistéar an Chreatphlean Uirbigh, na nithe seo a leanas san áireamh:

- a) Spásanna oscailte agus gníomhaíochtaí áineasa a fhorbairt, i gcomhréir le dea-chleachtas agus ar thailte oiriúnacha óna bhfuil rochtain leordhóthanach ar an bpobal áitiúil, agus spás oscailte agus saoráidí áineasa atá ar an bhfód cheana a choinneáil, ach amháin i gcás gur féidir a thaispeáint go soiléir chun sástacht Chomhairle Contae na Gaillimhe nach bhfuil na saoráidí sin ag teastáil ón bpobal a thuilleadh;
- b) Páirc Éiceolaíoch a bhunú ar na tailte ó dheas mar mhórchonláiste poiblí agus chun bithéagsúlacht limistéar an Chreatphlean Uirbigh a fheabhsú.
- c) Bainistíocht iomchuí a dhéanamh ar, agus úsáid iomchuí a bhaint as, aon limistéir laistigh den zón Suirbhéireachta Ordanáis lena mbaineann baol tuille chun riosca agus tionchar féideartha tuille a sheachaint, a laghdú agus/nó a mhaolú, de réir mar is cuí;
- d) Bainistíocht iomchuí a dhéanamh ar, agus úsáid iomchuí a bhaint as, limistéir ar bith a mbaineann ardluach bithéagsúlachta leo.

CPUG 5 Bonneagar Iompair

Éascaíocht a dhéanamh maidir le bonneagar riachtanach iompair a sholáthar agus a chothabháil. Áirítear leis sin tailte a chur ar fáil chun bóithre poiblí, cosáin, rotharbhealaigh, stadanna an bhus agus tírdhreachú, mar aon le hoibreacha riachtanacha gaolmhara, a sholáthar, de réir mar is cuí.

CPUG 6 Rochtain Bheartaithe ón R446

Imscrúdú a dhéanamh ar an bhféidearthacht socrúcháin iompar phoiblí a chruthú maidir le rochtain ón R446 go cuid thuaidh de limistéar Chreatphlean an Gharráin.

8.0 CUSPÓIRÍ BEARTAIS AGUS CRIOSÚ ÚSÁID TALÚN

CPUG 7 Maoiniú faoin gCiste um Athnuachan agus Forbairt Uirbeach

Is Cuspóir Beartais de chuid na Comhairle é oibreacha cumasúcháin bonneagair agus forbairt ghaolmhar a sholáthar go hiomlán i gcomhréir leis an gcistiúchán faoin gCiste um Athnuachan agus Forbairt Uirbeach a dámhadh i mí Marta 2021.

CPUG 7 Úsáid Talún Shrianta

Éascaíocht a dhéanamh maidir le bainistíocht iomchuí agus úsáid inbhuanaithe baol tuilte laistigh de Creatphlean Uirbeach an Gharráin. Cuireann an criosú seo srian le forbairtí nua, á aithint go bhféadfadh go mbeidh forbairt mhionscála de dhíth ar fhorbairtí reatha laistigh de na criosanna seo, mar a leagtar amach thíos, le linn shaolré an Chreatphlean uirbigh, rud a d'fhéadfadh cur le dlúthfhorbairt uirbeach inbhuanaithe an bhaile.

Meastar go bhfuil an criosú bunúsach nó na húsáidí ceadaithe reatha inghlactha i bprionsabal i gcás mionfhorbairtí ar fhoirgnimh reatha (amhail síntí beaga le tithe, formhór na n-athruithe úsáide ar fhoirgnimh reatha nach dócha a chothóidh saincheisteanna suntasacha ó thaobh tuilte de, ar choinníoll nach gcuirfidh siad bac ar shreabhchonairí tábhachtacha, nach dtabharfaidh siad líon mór daoine nua isteach i limistéar baol tuilte ná nach n-úsáidtear iad chun substaintí guaiseacha a stóráil.

Ós rud é go mbaineann iarratais mar seo le foirgnimh agus limistéir fhorbartha reatha, ní féidir an cur chuige seicimheach a úsáid chun iad a lonnú i limistéir ísealriosca agus ní bheidh feidhm ag an Tástáil Fírinne.

Ar mhaithe le measúnú a dhéanamh ar na rioscaí tuilte a bhaineann leis an bhforbairt bheartaithe, caithfear Measúnú mionsonraithe ar Riosca Tuilte, arna dhéanamh i gcomhréir

leis an bhfoilseachán 'An Córas Pleanála agus Bainistíocht Riosca Tuilte - Treoirínte Pleanála agus Ciorclán PL2/2014 (nó aon doiciméad nuashonraithe) a chur le tograí forbartha laistigh den chrios seo.

Ní dhéanfar breithniú ar thograí ach amháin sa chás go léirítear chun sástacht an Údaráis Áitiúil nach mbeadh drochthionchair acu ar shruthchúrsa, ar thuilemhá nó ar shaoráidí cosanta nó bainistíochta tuilte, nó nach gcuirfí cosc ar na saoráidí sin a rochtain, nó nach mbeadh baol tuilte níos mó ann in áiteanna eile dá bharr. Is gá freisin go léireofar cineál agus dearadh na mbearta bainistíochta riosca tuilte, idir bhearta struchtúrtha agus bhearta neamhstruchtúrtha, d'fhonn a léiriú nach méadófar guais agus riosca tuilte. Cloífidh bearta beartaithe leis an deachleachtas ó thaobh sláinte agus sábháilteachta úsáideoirí agus áitritheoirí na forbartha a bhainistiú.

Cloífeadh, de réir mar is cuí, leis na sonraíochtaí a leagtar amach sa phlean seo le haghaidh forbairtí i limistéir atá i mbaol tuilte. (Déan tagairt do Chuspóir Beartais DO6 agus Treoirlíne CSB 3 sa Lámhleabhar Deartha)

CPUG 8 Tuile Cóta (le foirmlíú ag CAAS)

Déanfaidh Comhairle Chontae na Gaillimhe forbairt an limistéir seo i gcéimeanna ar bhealach a ailíneoidh an fhorbairt le soláthar bonneagair agus gnéithe poiblí d'fhonn seachadach na físe foriomláine a

CPUG 9 Sainthíocht

Ceangal a chur i bhfeidhm go gcuirfear íoslíon 10% de shuíomhanna cónaithe incháilithe nua ar leataobh d'fhonn aonaid tithíochta sóisialta agus saintithíochta a fhorbairt, ach amháin sa chás go gcomhaontaítear socruithe oiriúnacha eile leis an Údarás Áitiúil, i gcomhréir le Straitéis Tithíocht Chontae na Gaillimhe agus Cuid V den Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000 (arna leasú) agus aon leasuithe a ndéanfar ar fhoráil Chuid V ina dhiaidh sin chun beartas

an Rialtais a léiriú.

CPUG 10 Comhtháthú an Chreatphlean Uirbigh

Caithfear tuarascáil shoiléir ghonta maidir le réasúnaíocht an dearaidh a chur isteach le gach iarratas ar phleanáil agus na rudaí seo a leanas léirithe ann:

- Mar a chuirfidh an fhorbairt bheartaithe le bunú foriomlán an Gharráin mar a leagtar amach sa Chreatphlean Uirbeach seo é.
- Mar a chuirfidh an fhorbairt bheartaithe seo le bunú na páirce éiceolaíche mar a leagtar amach sa Chreatphlean Uirbeach seo é.
- Mar a dhéanfar an fhorbairt bheartaithe a chomhtháthú le forbairtí eile a chríochnófar, a cheadófar nó a bheartófar sa Gharrán, ar bhealach a mbeidh an fhís agus straitéis a leagtar amach i gCreatphlean Uirbeach an Gharráin mar bhonn eolais.
- Mar a dhéanfar an fhorbairt bheartaithe a chomhtháthú le réadmhaoine taobh léi.
- Mar a léireoidh an fhorbairt bheartaithe dearadh na hailtireachta agus an tírdhreacha, agus caighdeán forbartha beartaithe, agus mar a thacóidh an fhorbairt le ceantair shaintréithe iomchuí a bhunú.

CPUG 11 Staidéar maidir le Dlús Tíopeolaíochta

Tabharfaidh Comhairle Chontae na Gaillimhe faoi Staidéar mionsonraithe maidir le Dlús Tíopeolaíochta a bhaineann go sonrach leis an nGarrán agus a shainithneoidh na tíopeolaíochtaí agus dlúis fhoirgnimh is fearr agus is oiriúnaí chun fíis agus straitéis an Gharráin a sholáthar.

CPUG 12 Ranníoc Forbartha Speisialta

Tá sé beartaithe ag Comhairle Chontae na Gaillimhe Scéim Ranníoca Forbartha Speisialta a ullmhú chun soláthar bonneagair san áit seo a chumasú agus chun cabhrú ó thaobh limistéir phoiblí a fhorbairt agus tacaíocht a chothú.

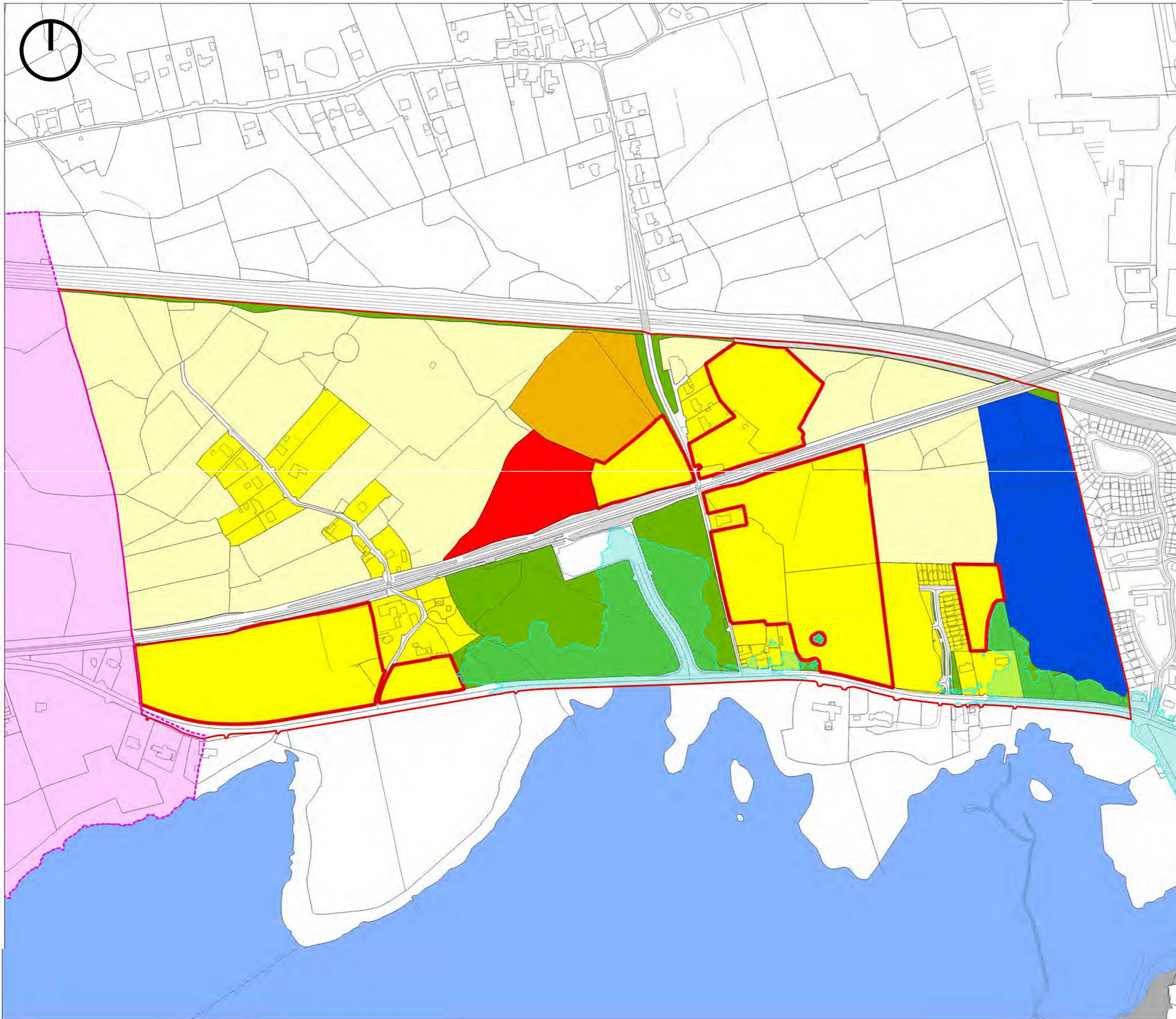
Criosú Úsáid Talún

TAILTE AG AN nGARRÁN

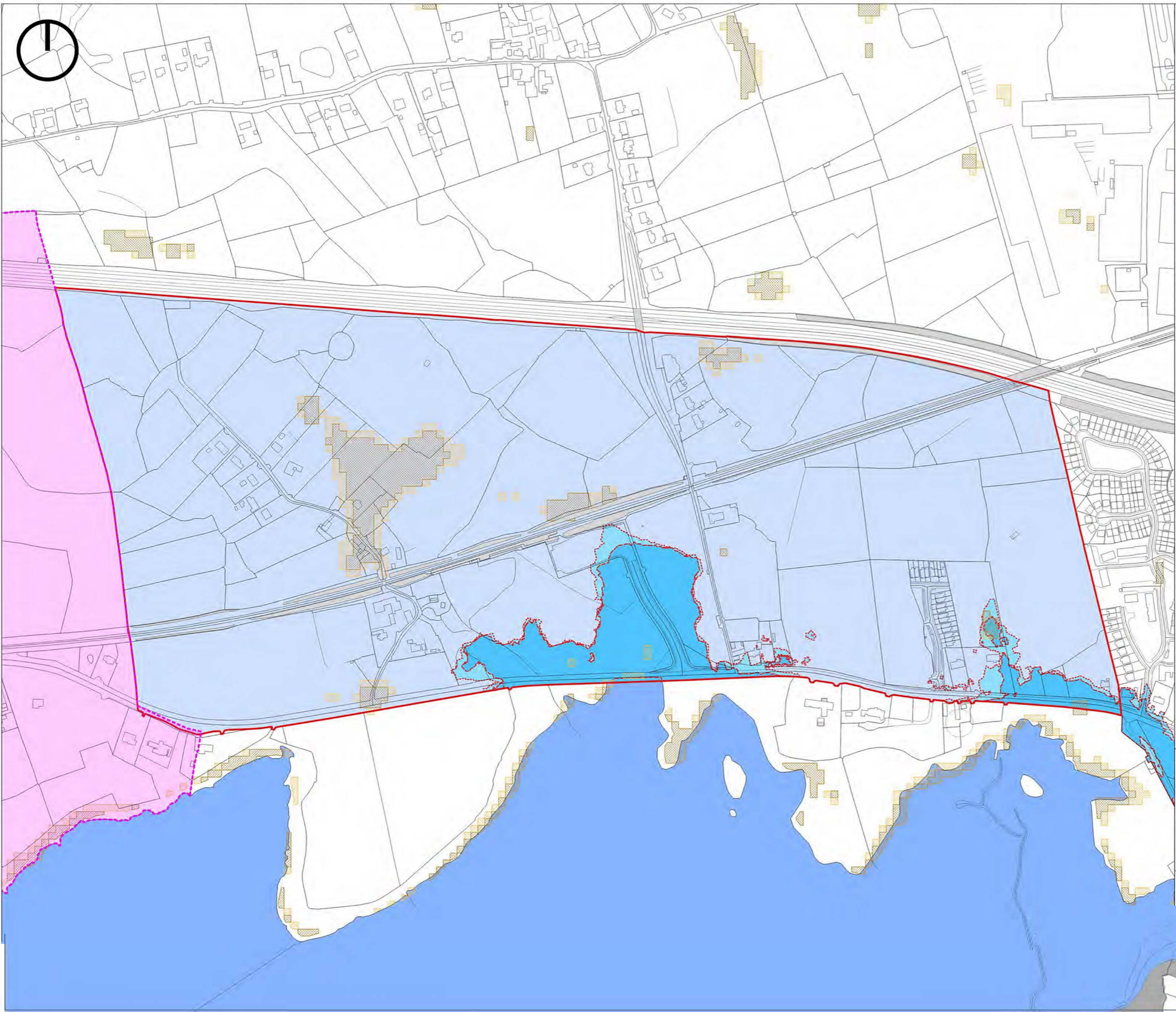

- Teorainn na Lonnaíochta
- R - Cónaithe Reatha
- R - Cónaithe (Céim 1)
- R - Cónaithe (Céim 2)
- Lárionad Nódach
- BT - Gnó & Teicneolaíocht
- CF - Áiseanna Pobail
- OS - Spás Oscailte/Áineas & Conláiste
- T1 - Bonneagar Iompair
- Úsáid Talún Shrianta
- Limistéar Riaracháin Chathair na Gaillimhe

**Dréachtphlean Forbartha Chontae na Gaillimhe
2022- 2028
Limistéar Ceannchathartha na Gaillimhe
An Garrán
Léarscáil um Chriosú Úsáid Talún**

- Teorainn na Lonnaíochta
- Críos Tuile Tásach A
- Críos Tuile Tásach B
- Críos Tuile Tásach C
- PFRA Báistiúil Tásach
- PFRA Uisce Báistiúil Rabharta
- Limistéar Riarachán Chathair na Gaillimhe
- Uisce Water

Dréachtphlean Forbartha Chontae na Gaillimhe 2022- 2028
Limistéar Ceannchathartha na Gaillimhe
An Garrán
Bainistíocht Riosca i gCás Tuilte

